

Bromölla kommun

Årsredovisning 2017

Innehållsförteckning

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Vår organisation	4
Fem år i sammandrag	5

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt	6
Finansiella mål	8
Finansiell analys	9
Resultatutjämningsreserv	11
Driftsredovisning	12
Investeringsredovisning	13
De kommunägda företagen	13
Övriga åtaganden	14
Personalekonomisk redovisning	15
Budgetuppföljning och styrning	20
Framtidsbedömning	21

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL

Måluppfyllelse av övergripande mål	22
fokusområden	
Fokusområden 2017	24

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Gemensam service	28
Stöd och omsorg	32
Tillväxt och utveckling	38
Utbildning	45
Kommunfullmäktige, Kommunstyrelsen	51
Myndighetsnämnden, Myndighetskontoret	52
Revisionen	54
Överförmyndarnämnden	56
Sammanställd redovisning, Kommunala bolag och kommunalförbund	57

RÄKENSKAPER

Resultaträkning	60
Finansieringsanalys	61
Balansräkning	62
Noter	63
Redovisningsprinciper	69
Begreppsförklaringar	70

Produktion: Ekonomienheten och kommunikationsenheten, Bromölla kommun

Tryck: Kontorsservice, Bromölla kommun

Omslagsbild: "Glitter", del av den konstnärliga gestaltningen "Living Room" av Teresa Holmberg

Foto: Bravissimo Agency och Tobias Delfin

Kommunstyrelsens ordförande

Bromölla växer

Det är alltid lika roligt att blicka tillbaka och reflektera över året som gått, speciellt när utvecklingen för kommunen är positiv. Allt fler upptäcker fördelarna med att bo i vår kommun och under de senaste två åren har vi vuxit med 186 invånare. Håller trenden i sig så uppnår vi gott och väl målen för den här mandatperioden. Fler invånare innebär en ökad efterfrågan på bostäder och byggandet har tagit ordentlig fart under 2017. Förutom att vårt kommunala bolag bygger finns det ett växande intresse från en rad privata byggaktörer, vilket är väldigt roligt. Det visar att det finns en stark tro på vår kommuns utveckling.

Positivt finansiellt resultat

Bromölla kommun visar ett positivt ekonomiskt resultat med ett överskott på 16,9 mnkr, vilket motsvarar 97,6 % av nettokostnaderna. Överskottet är viktigt för att kunna ta ansvar för kommande utmaningar, men också för att stärka kommunens långsiktiga utveckling. Under året har kommunen gjort investeringar på totalt 47,5 mnkr. Bland annat har utbildningslokaler rustats upp för att förbättra arbetsmiljön för våra barn och unga samt personal inom förskola och skola. För att öka trivselen och bli mer attraktiva som boendekommun har vi gjort stora satsningar och investeringar i den offentliga utemiljön, bland annat på lekplatser.

Gott företagsklimat

Bromölla kommun har under året fått mycket uppmärksamhet i media och väldigt bra betyg i olika mätningar kopplat till lokalt företagsklimat, företagsservice och tillväxt. I Svenskt Näringslivs ranking lyftes vi fram som årets raket i Skåne och intresset för att etablera företag i kommunen är fortsatt stort.

Friskare medarbetare

I den kommunala organisationen har det hälsofrämjande arbetet varit prioriterat. Genom främjande insatser har vi lyckats sänka sjukfrånvaron bland våra medarbetare. Det känns bra!

Möjligheter och utmaningar

I framtiden behöver vi ta vara på möjligheter men även vara redo för utmaningar. Mycket har utvecklats positivt och med framgång, men det är viktigt att fortsätta sträva framåt och

inte slå sig till ro. Det finns alltid möjlighet till fortsatt utveckling och förbättring. Vi är absolut på rätt väg, men vill mer och har höga ambitioner inom flera områden.

Engagerade medarbetare

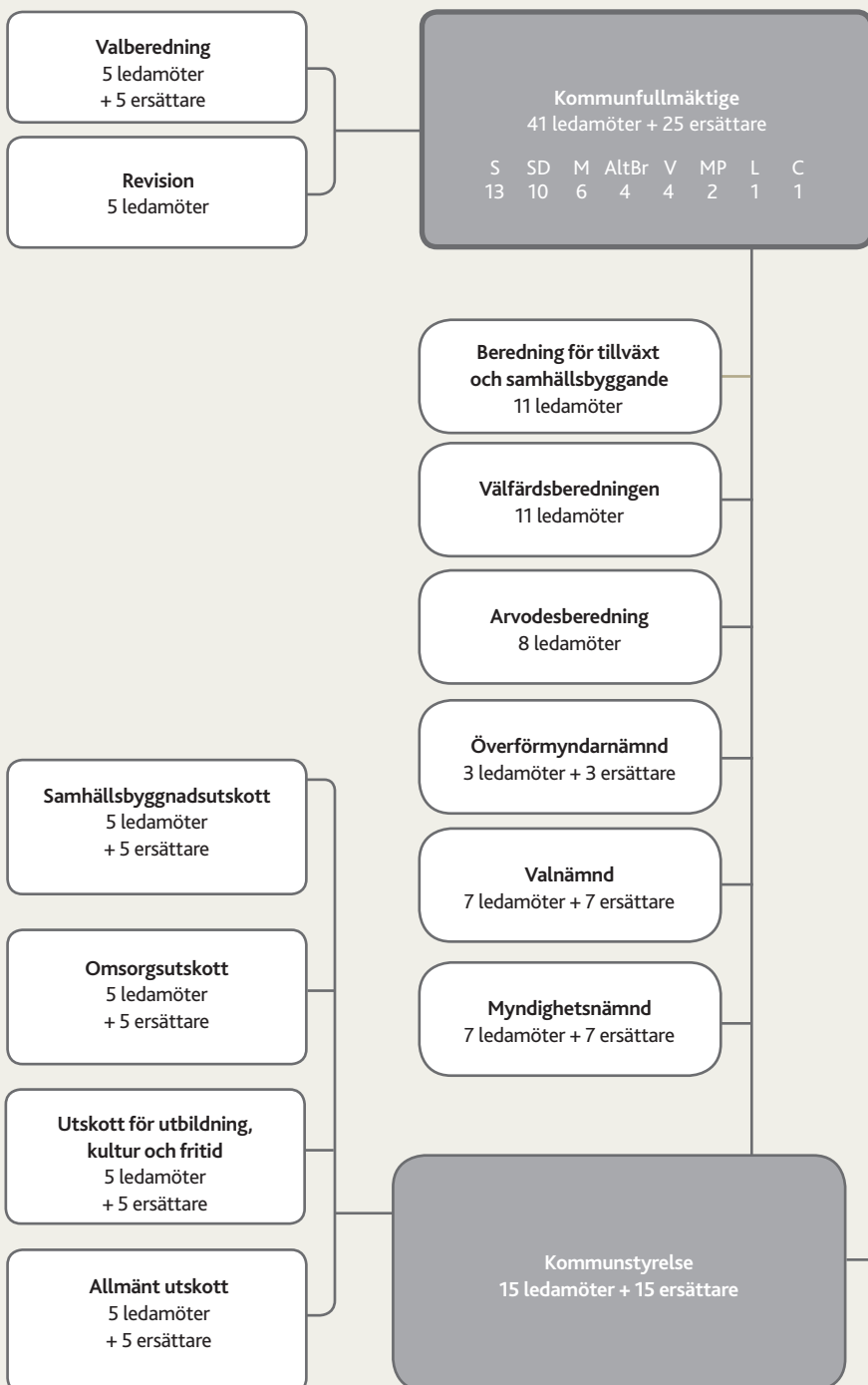
Jag vill framföra ett stort tack till alla medarbetare för fantastiska insatser och stort engagemang under 2017. Min ambition och viljeinriktning är att vi med gemensamma krafter fortsätter att utveckla kommunen i en positiv anda. Tillsammans gör vi Bromölla kommun till en ännu bättre plats att bo och verka i.

Jenny Örnevik (S)
Ordförande

Vår organisation

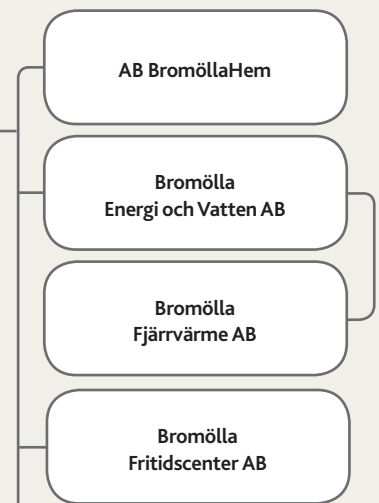
Bromölla kommun och koncern

Kommun

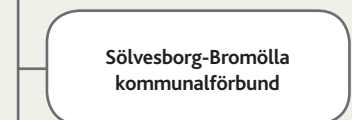

Koncern

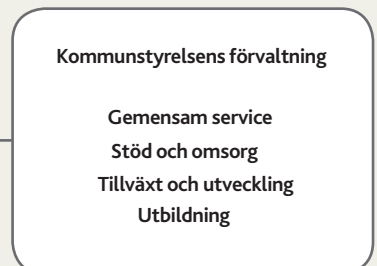
Bolag

Förbund

Stiftelser

Fem år i sammandrag

ALLMÄNT	2013	2014	2015	2016	2017
Antal invånare 31 dec	12 336	12 400	12 513	12 625	12 699
- varav 0 - 4 år	674	659	654	692	699
- varav 5 - 14 år	1 405	1 453	1 503	1 527	1 550
- varav 15 - 19 år	712	676	700	703	720
- varav 20 - 64 år	6 722	6 730	6 687	6 703	6 646
- varav 65 - år	2 823	2 882	2 969	3 000	3 084
Andel av medelskattekraften %	89	89	88	88	87
Kommunal utdebitering	21,76	21,76	21,76	21,76	21,76
Medelskattesats kommun, riket	20,61	20,65	20,70	20,75	20,75
Total utdebitering i snitt	31,73	31,86	31,89	32,10	32,12
UTFÖRDA TJÄNSTER					
Inskrivna barn i förskolan	581	596	605	594	608
Andel elever behöriga till gymnasiet	91	87	84	79	75
Hemtjänst, antal brukare (exkl larm o matdistribution)	300*	343*	323*	314*	324*
Antal vård dygn enligt lagen om vård av unga	2711	2043	3617	2655	1555
Insamlat hushållsavfall per invånare i kg, optibag	213	210	212	210	207
<p>*varav 30 brukare 2013 i åldersgruppen under 65 år med SOL beslut. *varav 34 brukare 2014 i åldersgruppen under 65 år med SOL beslut. *varav 31 brukare 2015 i åldersgruppen under 65 år med SOL beslut. *varav 29 brukare 2016 i åldersgruppen under 65 år med SOL beslut. *varav 30 brukare 2017 i åldersgruppen under 65 år med SOL beslut.</p>					
PERSONAL					
Antal anställda	860	880	924	966	1034
Antal årsarbetare	774	794	832	873	938
Anställdas medelålder	48,4	48,0	47,7	46,9	46,6
Anställdas sysselsättningsgrad	89,5	89,8	89,5	89,7	90,0
Personalomsättning, antal börjat - antal slutat (tillsvidareanställda)	1	5	17	33	46
EKONOMI (MNKR)					
Årets resultat	18,1	9,7	2,2	12,1	16,9
Resultat enligt balanskravet	17	8,1	2,3	10,8	15,2
Verksamhetens nettokostnad	567,6	587,5	617,1	642,3	678,3
Nettoinvesteringar	79,3	100,4	30,7	59,2	47,5
Låneskuld	60,0	115	150	130	130
Borgensåtagande	647,3	684,4	759,8	924,6	1038
Nettokostnadsandelar inkl. finansnetto	96,9	98,4	99,7	98,3	97,8

Förvaltningsberättelse

Allmänt

Allmänt

Återigen redovisar Bromölla kommun ett positivt resultat, då kommunen för femtonde året i rad genererar ett överskott. Årets resultat blev 16,9 mnkr vilket är mycket nära det budgeterade resultatet på 17,1 mnkr. Svensk ekonomi fortsatte att vara stark även under 2017 vilket bidrog till att skatteintäkterna ökade under året. Det positiva resultatet i kombination med att några större investeringsprojekt fördröjdes något gjorde att ny upplåning ej krävdes under året, vilket medfört lägre räntekostnader än budgeterat.

Konjunktoren

Tillväxten under 2017 blev stark även om tillväxttakten avtog något i slutet på året. Det var framför allt investeringstakten i form av bostadsbyggande samt privat och offentlig sektors konsumtion som höll uppe tillväxten i den svenska ekonomin. Den viktigaste parametern för skatteunderlaget är dock antalet arbetade timmar samt lönesumman. I slutet på året fanns tecken på att arbetsgivare inom olika branscher hade svårt att rekrytera arbetskraft, vilket medförde en negativ påverkan på antalet arbetade timmar i den totala ekonomin.

För att bibehålla en expansiv penningpolitik behöll Riksbanken reporäntan på en minusnivå (-0,5 %) under hela 2017.

Befolkning

Befolkningen fortsatte att öka även under 2017 och per den 2017-12-31 så hade kommunen 12 699 invånare att jämföra med 12 625 vid motsvarande tidpunkt föregående år, innebärande en ökning med 74 invånare vid jämförelse med 2017-01-01. Flest invånare hade kommunen 1991 med 12 742 invånare.

Invånarantal ökar i åldersintervallet över 65 och minskar i intervallet 18 till 64 år. I båda fallen avviker kommunen väsentligt från riksgenomsnitt och genomsnittet för Skåne, i dessa åldersgrupper.

Sedan den första november 2014 har befolkningen ökat med 339 invånare vilket motsvarar en ökning fram till den 2017-12-31 på

2,7 %, att jämföra med KF mål om en ökning med minst 2,0 % över mandatperioden.

Tabell 1: Åldersfördelning (%)

2017	0 - 17 ÅR	18 - 64	65 - W
Riket	21,0	59,2	19,8
Skåne	21,3	59,2	19,5
Bromölla	21,2	54,5	24,3

2010	0 - 17 ÅR	18 - 64	65 - W
Bromölla	20,2	58,3	21,5

2000	0 - 17 ÅR	18 - 64	65 - W
Bromölla	22,2	60,2	17,6

1990	0 - 17 ÅR	18 - 64	65 - W
Bromölla	24,6	59,4	16,0

Bostadsmarknad

Bostadsmarknaden antas vara en viktig del för att uppnå målet om positiv befolkningstillväxt.

Tabell 2: Beviljade bygglov, nybyggnad

HUSTYP	2013	2014	2015	2016	2017
Småhus	1	5	3	7	10
Flerbostadshus	7	68	1	58	94
Summa	8	73	4	65	104

Kommunen arbetar för att det ska kunna erbjudas lediga tomter till både småhus och flerbostadshus. BromöllaHem AB beslutade om byggnation av 52 lägenheter på Ivöstrandsområdet samt om ett LSS-boende i Näsrum. Inflyttning beräknas kunna ske under senare delen av 2018.

Arbetsmarknad

Kommunens arbete bygger på att skapa förutsättningar för tillväxt. Insatser riktas mot att underlätta för befintligt näringsliv, verka för ett ökat nyföretagande och fler företagsetableringar. Arbetet bedrivs såväl lokalt som regionalt. Ur det regionala per-

spektivet är fokus på samverkan inom ramen för Skåne Nordost. Ett bra samspel med befintliga företag är en grundläggande förutsättning för näringslivsutveckling. En viktig faktor i sammanhanget är sättet att hantera företagsrelaterade ärenden. I SKL:s mätning Insikt framgår hur företagen uppfattat kommunens service i sådana ärenden och i årets undersökning placerades Bromölla kommun som bäst i länet och näst bäst i landet. Även tillväxten i de aktiebolag som verkar inom Bromölla kommun var god och i Svenskt Näringslivs ranking över företagsklimat lyftes kommunen som årets klättrare i länet.

Näringslivsstrukturen, där ett fåtal arbetsgivare svarar för merparten av Bromölla kommuns arbetstillfällen, innebär att det finns en sårbarhet.

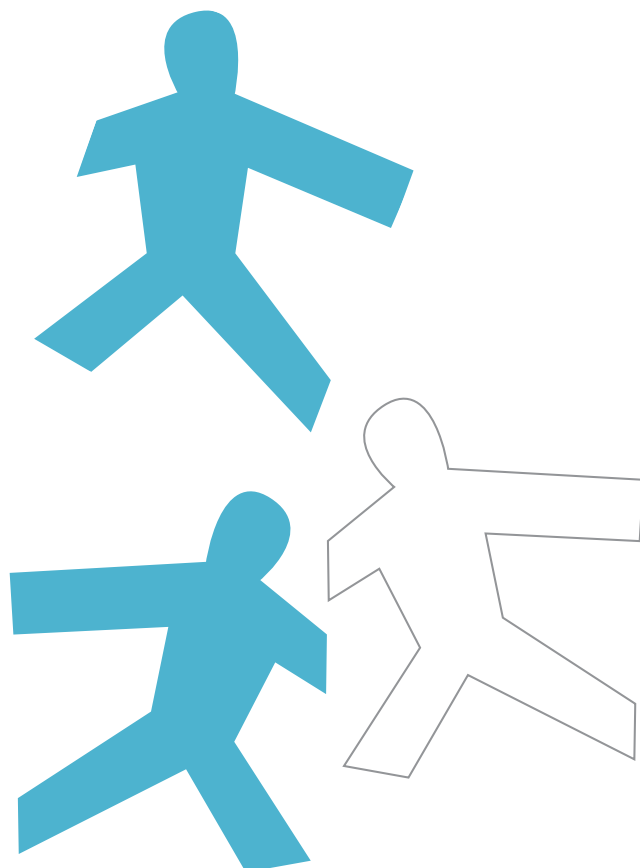
Tabell 3: Antal arbetstillfällen

ÅR	2012	2013	2014	2015	2016*
Antal arbetstillfällen	4 581	4 424	4 369	4 373	4 518

*Statistik för 2017 ej tillgängligt förrän efter årsredovisningens upprättande.

I februari månad anställdes en näringslivsutvecklare som en satsning för att erhålla ytterligare förutsättningar för god tillväxt inom kommunen.

Ungdomsarbetslösheten har minskat men i slutet på året kan man åter se en ökning.

Finansiella mål/ Finansiell analys

Resultatutjämningsreserv

Finansiella mål

Vid presentation av budgetförutsättningarna för 2017 så förutsågs en god tillväxt av skatteunderlaget, även om den beräknades vara något lägre än föregående år. Den förväntade ökningen av skatteunderlaget motverkades dock av höga prognoser för lönekostnadsökningar, dels med anledningen av utvecklingen i samhället som helhet, dels inför en kommande lönekartläggning avseende jämställda löner inom kommunen. 2016-09-26 antog kommunfullmäktige (KF) budget 2017 och det finansiella målet för resultatet sattes till 2,5 %. Under hösten justerades de budgeterade ramarna något. Detta med anledning av den positiva samhällsekonomiska utvecklingen, en förväntad ökad befolkningsmängd samt med anledningen av att regeringen i samband med budgetpropositionen för 2017 valde att tillföra medel till kommunerna i form av de så kallade välfärds miljarderna. I november beslutade KF om en budget med ett resultatkrav på 17,1 mnkr vilket motsvarade 2,5 % i resultatkrav av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Målet uppnåddes nästintill då årets resultat blev 16,9 mnkr.

Under året revideras resultatkravet ned med anledning av ett KF beslut om utökade driftsbidrag till Sölvesborg Bromölla Kommunalförbund (SBKF), till Bromölla Fritidscenter AB (BFCAB) samt till Bromölla Industristiftelse. Efter besluten var resultatkravet justerat till 9,4 mnkr. De främsta bakomliggande förklaringarna till överskottet i förhållande till ett reviderat resultatkrav finns att finna i högre skatteintäkter, ett positivare räntenetto än budgeterat samt att medel för Tillfälliga bidrag för hantering av den rådande flyktingsituationen, vilket periodiserades från föregående år.

Efter ombudgeteringar av investeringar från 2016 så uppgick den totala investeringsbudgeten till 140,8 mnkr. Under året har tilläggsanslag samt omdisponeringar till investeringarna beviljats. Resultatet för året användes till att finansiera investeringar vilket medfört att självfinansieringsgraden för investeringar blev drygt 95 %. Detta, i kombination med att ett antal större investeringsprojekt förskjutits tidsmässigt, medförde att ingen nyupplåning krävdes under 2017.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I december 2013 beslutade kommunfullmäktige om finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska ses som lång-

siktiga inriktningsmål väl medvetna om de investeringsbehov som kommunen och koncernen står inför.

- Kommunen ska ha ett resultat över tiden som uppgår till minst 2,5 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- Skattesatsen ska vara oförändrad med undantag för skatteväxling.
- Soliditeten bör stärkas.
- Nya investeringar ska över en rullande femårsperiod vara självfinansierade till lägst 95 %.
- Långsiktigt ska kommunens och koncernens låneskuld per invånare inte överstiga medelvärdet för landets kommuner.
- Koncernens soliditet bör stärkas.

Under 2017 gjordes en översyn av de finansiella målen vilket kommunfullmäktige förväntas fatta beslut om under våren 2018.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Vid samma tillfälle, i december 2013, beslutade kommunfullmäktige även om riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt nedan:

”Kommunen ska vårda och underhålla sina tillgångar väl.

Värdet på kommunens anläggningstillgångar ska upprätthållas genom att underhåll och reinvesteringar ligger på en nivå som säkrar tillgångens värde och nyttjandemöjlighet.”

God budgetföljsamhet

I budgeten anges de ekonomiska ramarna för verksamheten. Överskridande av dessa medges inte. Nämnder ska löpande, under året, följa upp det verksamhetsmässiga och ekonomiska utfallet. Vid befarad negativ budgetavvikelse ska en åtgärdsplan upprättas för hur budgetföljsamhet ska uppnås.

En aktiv intern kontroll

Nämnder och styrelser ska årligen upprätta en plan för intern kontroll, aktivt se till att kontrollåtgärderna vidtas samt årligen redovisa vilka kontrollåtgärder som vidtagits och resultatet av dessa.

En ändamålsenlig ekonomimodell

Nämnder och styrelser ska ha en rättvisande och aktuell redovisning samt en väl fungerande ekonomistyrningsmodell inklusive planerings- och uppföljningssystem.

En välkonsoliderad koncern

Bolagen bör ta fram en strategi för hur deras respektive soliditet kan stärkas med minst 10 %-enheter utifrån nuvarande nivå.

Finansiell analys

Resultat – kapacitet

Årets resultat på 16,9 mnkr innebar att det budgeterade resultatet näst intill uppfylldes.

Tabell 4: Årets resultat (mnkr)

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Årets resultat	18,1	9,7	2,2	12,1	16,9

Årets resultat blev 0,2 mnkr lägre än budget 2017. Differensen består av ett flertal avvikelser, både i positiv och negativ riktning.

Resultatet förbättrades i förhållande till senaste prognos från oktober, då det prognosticerades ett positivt resultat på 11,5 mnkr. De främsta bakomliggande förklaringarna till överskottet i förhållande till oktober månads prognos var högre skatteintäkter, förbättrat räntenetto och återhållsamhet inom verksamheterna, bland annat som ett led i att efterleva KS beslutade åtgärdsplanen från 2017-05-31.

Tabell 5: Nettokostnadsandelar (%)

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Verksamhetens nettokostnad	89,9	94,5	95,3	93,9	93,6
Avskrivningar	7,5	4,1	4,4	4,4	4,2
Delsumma	97,4	98,6	99,7	98,3	97,8
Finansnetto	-0,5	-0,2	0,0	-0,2	-0,3
Summa löpande kostnader	96,9	98,4	99,6	98,1	97,6

Kommunfullmäktiges budgeterade mål för nettokostnadernas andel (inklusive finansnetto) av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning var satt till 97,5 %. Det slutliga utfallet blev något högre, 97,6 %.

Tabell 6: Verksamhetens budgetavvikelser (mnkr)

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Summa negativa	-24,6	-2,3	-6,2	-12,3	-15,3
Summa positiva	4,9	1,5	6,1	5,1	9,0
Summa netto	-20*	-0,8	-0,1	-7,2	-6,3

* Den stora negativa avvikelsen 2013 berodde främst på nedskrivning av mark.

Verksamheten, inklusive SBKF, visade en negativ budgetavvikelse på 6,3 mnkr för 2017. Av denna avvikelse utgjorde kommunens verksamheter 2,3 mnkr. Med tanke på kommunens storlek och omsättning får nettot på avvikelserna anses vara lågt. Resterande avvikelse härleds till SBKF verksamheter, vilken utgjorde en negativ avvikelse på 4,0 mnkr.

Tabell 7: Investeringsvolym och självfinansieringsgrad

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Investeringsvolym/nettok (%)	14	17,5	5,0	9,2	7,0
Självfinansiering (%)	78	33	95,1	68,2	95,8
Nettoinvestering (mnkr)	79,3	103,1	30,7	59,2	47,5

I Bromölla kommun har målet för självfinansiering av investeringar angivits till 95 % över en rullande femårsperiod. Det positiva resultatet i kombination med att investeringar genomfördes i något lägre takt än planerat bidrog till att självfinansieringsgraden för 2017 slutade på 95,8 %. Genomsnittet för femårsperioden 2013 till 2017 blir strax över 74 %.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Det finns inga rekommendationer om vilken nivå som bör eftersträvas i kommunal verksamhet, utan det är förändringen av soliditeten som är väsentlig.

Tabell 8 A: Soliditeten exkl. ansvarsförbindelsen (%)

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Soliditeten	64,5	57,4	54,8	54,8	56,3

Soliditeten förbättrades något tack vare det positiva resultatet samt att ingen nyupplåning krävdes under verksamhetsåret. Under 2014 och 2015 ökade de långsiktiga skulderna, som ett led i att delfinansiera investeringar, vilket påverkade soliditeten negativt för de åren.

Tabell 8a redovisar soliditeten utan den ansvarsförbindelse för pensioner som inte ingår i balansräkningen. Den delen av pensionsskulden som redovisas inom linjen kan betraktas som en skuld för kommunen. Nedan, i tabell 8b, redovisas därför soliditeten inklusive denna.

Tabell 8 B: Soliditeten inkl. ansvarsförbindelsen (%)

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Soliditeten	16,4	17,7	18,4	21,2	24,5

Under 2017 ökade soliditeten inklusive ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1997. Detta berodde på att skulden som redovisas som ansvarsförbindelse minskade med 10,4 mnkr samt att kommunen redovisar ett positivt resultat.

Tabell 9: Kommunalskatten (kr)

OMRÅDE	BROMÖLLA		SVERIGE	
	2016	2017	2016	2017
Primär kommunal skatt	21,76	21,76	20,75	20,75
Total kommunal skatt	32,45	32,45	32,1	32,12

Kommunalskatten i Bromölla kommun har varit oförändrad sedan 2003. Bromölla kommuns skattesats låg under 2017 förhållandevis högt i jämförelse med genomsnittet för Skåne och även vid jämförelse med genomsnittet för Sverige.

Risk – kontroll

Balanslikviditeten, som visar relationen mellan omsättnings-tillgångar och korta skulder, bör ligga kring 100 % och rörelsekapitalet visar det antal miljoner som kommunen saknar alternativt har tillgodo för att uppnå 100 %.

Tabell 10: Likviditet och risk

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Balanslikviditet (%)	114	103	159	122,4	115,8
Rörelsekapital (mnkr)	15,4	4,4	68	32,0	22,0

Den höga balanslikviditeten beror bland annat på tidigare års nyupplåning för genomförande av investeringar som planerats men ej genomförts fullt ut. Ett antal större investeringsprojekt flyttades framåt tidsmässigt vilket medförde att investeringsbudgeten (inklusive ombudgeteringar från föregående år) ej nyttjades till mer än ca 34 %. Detta i kombination med årets positiva resultat bidrog till att nyupplåning under 2017 ej krävdes och att likviditeten kvarstod på en hög nivå.

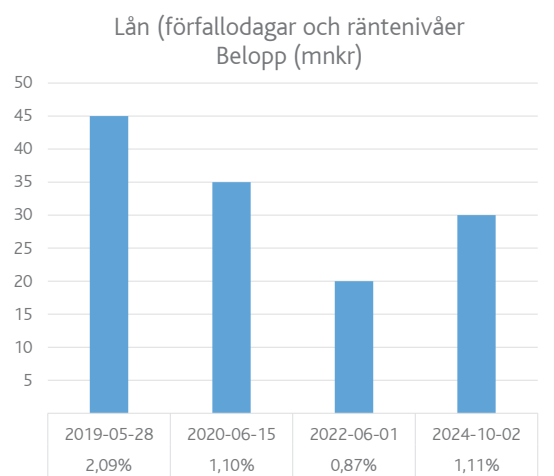
Tabell 11: Finansiella risker

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Genomsnittlig ränta (vägt MT %)	2,15	1,77	1,49	1,56	1,29
Ränteförändring +/- 1% (mnkr)	0,6	1,2	1,5	1,3	1,3
Lån, rörlig ränta	0	0	0	0	0
bindningstid < 1 år	33	17	13	0	0
1-5 år	67	57	87	100	77
6-10 år	0	26	0	0	23

Det låga ränteläget fortsatte även under 2017. Två lån omsattes under året, ett i augusti på 20 mnkr samt ett i december på 30 mnkr. Räntesatsen på lånen blev lägre vid jämförelse mot lånens tidigare räntenivåer för motsvarande löptider. Lånet på 30 mnkr tecknades dock med en längre löptid än det lån som förföll till betalning, vilket innebar en högre ränta än det tidigare lånet på grund av den längre löptiden.

Det är troligt att låneskulden kommer öka i takt med att framtida budgeterade investeringsprojekt påbörjas.

Skulle det framtida ränteläget väsentligt förändras uppåt kan det få negativ påverkan på Bromölla kommuns totala räntekostnader.

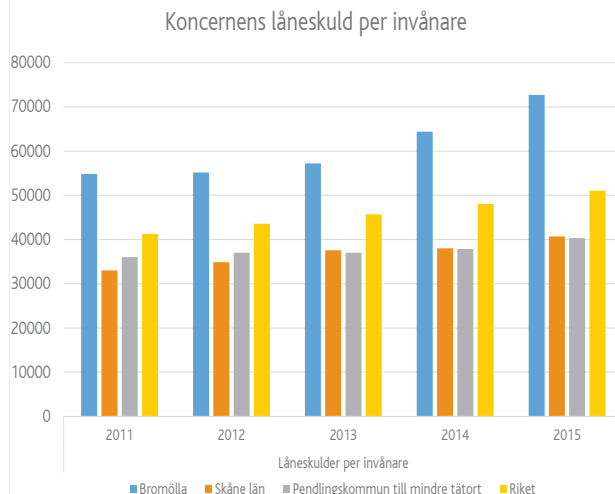
Tabell 12: Låneskuld (mnkr)

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Låneskuld	60	115	150	130	130

Låneskulden förblev oförändrad under året. Årets resultat i kombination med att investeringstakten var lägre än planerat medförde att ingen nyupplåning krävdes. Samtliga lån var placerade hos Kommuninvest.

Kommunkoncernens skuld per invånare baserades på Kommuninvest underlag för 2016 och var 78 tkr per invånare att jämföra med genomsnittet för riket som är 52 tkr per invånare.

Tabell 13: Borensättaganden (mnkr)

Kommunens medlemskap i Kommuninvest 2010 innebär att även de kommunala bolagen kan låna där. Merparten av kommunens borgensåtaganden är ställda till av kommunen ägda bolag. Kommunen har även ett åtaganden i trygghetsboendet Pynten vilket drivs i formen av en kooperativ hyresrättsförening för boende.

Sedan 2013 har borgensåtaganden ökat med 60 %, och de förväntas öka ytterligare de kommande åren med anledning av de investeringsbehov som finns inom de kommunala bolagen.

Risken kommunen löper är således främst kopplad till hur de kommunala bolagens finansiella ställning och förutsättningar utvecklas.

Kommunens totala pensionsåtaganden minskade 2017, genom att pensioner äldre än 1998 minskade. 2013 ökade skulden beroende på ändrade beräkningsgrunder.

De åtaganden som ingår i tabell 14 var i sin helhet återlånade till verksamheten. Kommunen träffade avtal för pensionsåtagande fr.o.m. 1998 om försäkring avseende kompletterande

Tabell 14: Pensionsåtaganden (mnkr)

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Pensioner som kortfristig skuld	12,1	13,0	13,7	14,5	15,3
Avsättning till pensioner	2,2	1,9	10,1	9,8	9,5
Pensioner äldre än 1998	201,3	192,0	186,0	177,0	171
Total pensionsskuld	215,6	206,9	209,8	201,3	195,8
Särskild löneskatt	52,1	50,0	45,0	43,0	41
Återlånade medel (ej finansierade pensionsförpliktelser)	267,7	256,9	254,8	244,3	236,8

ålderspension, efterlevandepension till vuxen och barnpension samt premiebefrielse för de försäkrade förmånerna. Bromölla kommun anlitar KPA för pensionsberäkningar och gör inga egna beräkningar. För mer information om pensioner se not 16 resp. 20 i räkenskaperna och i redovisningsprinciper under rubriken pensionsskuld.

Tabell 15: Budgetföljsamhet och prognossäkerhet (mnkr)

ÅR	2013	2014	2015	2016	2017
Budgetavvikelse	2,7	1,7	-5,3	-0,9	-0,2
Verksamheternas budgetavvikelse	1,6	-0,8	-0,1	-7,2	-6,3

För 2017 redovisade verksamheterna negativa budgetavvikelse på 6,3 mnkr, varav 4,0 mnkr är att härleda till SBKF. Inom verksamheterna fanns både positiva och negativa avvikelser.

Balanskravet

Balanskravet, som klargör att kostnaderna inte får överstiga

intäkterna, är det lägsta kravet kommunallagen ställer på den kommunala ekonomin. Det redovisade resultatet ska justeras med reavinster och reaförluster för att erhålla balanskravsresultatet.

Tabell 16: Balanskrav (mnkr)

BALANSKRAV	
Årets resultat	16,9
Justering realisationsvinster	-1,7
Justering realisationsförluster	0
Extraordinär intäkt	0
Balanskravsresultat	15,2
Medel till resultatutjämningsreserv	-5,4
Justerat resultat	9,8
Balanskravsresultat att återställa	0,0

Årets resultat uppfyllde balanskravet, vilket innebär att 2017 blev det femtonde året i rad med ett positivt bokslut.

Resultatutjämningsreserv

KF beslutade 2013-12-16, § 211 att avsätta medel till en resultatutjämningsreserv. Per den 1 januari 2013 avsattes 51,3 mnkr. KF fastställde även ett tak på reservens storlek till 10 % av årets skatteintäkter och generella statsbidrag. För 2017 innebär detta en avsättning till resultatutjämningsreserven med 5,4 mnkr.

Resultatutjämningsreserven uppgår, efter årets avsättning, till 69,3 mnkr.

Tabell 17: Känslighetsanalys (mnkr)

KÄNSLIGHETSANALYS	
1 kr höjning/sänkning av skatten	25
1 % löneökning	4,9
10 mnkr nya lån	0,2
50 invånare	2,5

Känslighetsanalysen ger en indikation på hur kommunen påverkas av olika omvärldsfaktorer i olika situationer. Tabell 17 ger en indikation av konsekvenser vid förändringar inom vissa områden.

Driftsredovisning

Driftsredovisning

Tabell 18: Driftsredovisning (netto i mnkr)

VERKSAMHETSOMRÅDE	BUDGET	UTFALL	+/-
Gemensam service	45,8	39,2	6,6
Myndighetskontoret	5,3	5,8	-0,5
Stöd och omsorg	227,3	232,8	-5,5
Tillväxt och utveckling	73,8	72,6	1,2
Utbildning	236,6	241,5	-4,9
Politik KS och KF	6,9	5,8	1,1
Myndighetsnämnden	0,4	0,3	0,1
Revisionsnämnden	0,9	0,9	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	1,0	1,4	-0,4
Kommunalförbunden	69,6	73,6	-4,0
Summa verksamhet	667,6	673,9	-6,3
Finansiering	-684,7	-690,8	6,1
Totalt	-17,1	-16,9	-0,2

Verksamheternas samlade budgetavvikelse

Det samlade underskottet hos verksamheterna uppgick till en negativ avvikelse på 6,3 mnkr, inklusive SBKF som hade en negativ avvikelse på 4,0 mnkr.

Politiken

Verksamhetsområdet visade ett överskott på 1,1 mnkr. Den positiva avvikelsen berodde främst på att medel för utbildningar inte nyttjades i nivå med budgeterat belopp.

Gemensam service

Verksamhetsområdet visade en positiv budgetavvikelse på 6,6 mnkr. Främsta förklaringen finns att finna i kommunens lägre lönekostnadsutveckling i förhållande till budgeterat. Den positiva avvikelsen uppstår hos Gemensam service då avsatta medel för lönepott samlades centralt under Gemensam service till dess att löneprocessen är genomförd, därefter fördelades utfallet av löneprocessen ut på verksamheterna.

Tillväxt och utveckling

Verksamheten genererade en positiv budgetavvikelse på 1,2 mnkr vilket främst berodde på reavinster med anledning av markförsäljning, ökat antal besök i simhallen samt genomförande av den åtgärdsplan som KS beslutade om i maj 2017.

Stöd och omsorg

Verksamhetsområdet visade en negativ avvikelse på 5,5 mnkr. Inom verksamhetsområdet fanns både positiva och negativa avvikelser. De negativa avvikelserna härleds främst till ökade kostnader för externa placeringar inom individ- och familjeomsorgen och omsorg funktionsnedsättning samt för personalkostnader inom vård och omsorg och omsorg funktionsnedsättning. De positiva avvikelsen finns att finna i intäkter från Migrationsverket avseende integrationsverksamheten.

Utbildning

Totalt visade verksamhetsområdet en negativ budgetavvikelse på 4,9 mnkr. Främsta orsaken till de negativa avvikelserna är personalkostnader inom skolor och förskola. Även interkommunala ersättningar har blivit högre än budgeterat.

Myndighetsnämnd och myndighetskontor

Myndighetsnämnden redovisade en positiv budgetavvikelse med 0,1 mnkr och myndighetskontoret en negativ budgetavvikelse på 0,5 mnkr. Det är främst bostadsanpassningsbidragen som avviker negativt vid jämförelse med budget.

Överförmyndarnämnd

Nämnden visade en negativ budgetavvikelse på 0,4 mnkr. Främsta orsaken var ökade kostnader för gode män där personer ej själva hade medel att betala arvode på grund av låg inkomst och att de stod utan övriga tillgångar.

Detaljerade beskrivningar finns under verksamhetsberättelser.

Finansförvaltning

Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag medförde en positiv avvikelse mot budget samt även räntetnettot avvek positivt i jämförelse med budget.

Investeringsredovisning/De kommunägda företagen/ Övriga åtaganden

Investeringsredovisning

Tabell 19: Investeringsredovisning (tkr)

VERKSAMHETSOMRÅDE	UTFALL	BUDGET	AVVIK.
Gemensam service	1 206	4 895	3 689
Myndighetskontor	41	250	209
Tillväxt och utveckling	42 330	128 202	85 872
Stöd och omsorg	241	1 140	900
Utbildning	3 676	6 326	2 650
Övergripande			0
Summa	47 494	140 813	93 319

Verksamheternas totala investeringar

Under 2017 genomfördes investeringar på 47,5 mnkr. Investeringsbudgeten för året var 53,9 mnkr och efter ombudgeteringar från föregående år så uppgick den totala investeringsbudgeten till 140,8 mnkr.

Förskjutningar i större investeringsprojekt såsom exempelvis Ny förskola (Vita Sand), nybyggnation/tillbyggnad/renovering vid Edenryds skola var de främsta orsakerna till det låga utfallet.

De kommunägda företagen

AB BromöllaHem

Bolagets verksamhet består av fastighetsförvaltning i Bromölla kommun. 2017-04-01 övertog BromöllaHem den tekniska förvaltningen och fastighetsskötseln i egen regi. I samband med detta har en fastighetsförvaltare och åtta fastighetsskötare anställts. En ny hyressättningsmodell, "Systematisk hyressättning", införs i samarbete med hyresgästföreningen. Modellen innebär att samtliga lägenheter varudeklaras. Lägenheternas standard har inventerats och blivit poängsatta för att sedan få en målhyra. Vidare pågår ett projekt att ge våra hyresgäster ett nytt och utökat utbud av kabel-TV. BromöllaHem har anslutit sig till Boplots Sverige, där det finns möjlighet att söka hyreslediga lägenheter i hela Sverige. Byggprojekt avseende hyreslägenheter på Ivöstrandsområdet och LSS-boende i Näsrum pågår.

Bolagets resultat efter finansnetto blev en vinst med 0,2 mnkr, att jämföra med -0,5 mnkr motsvarande period föregående år. Hyresintäkterna 78,0 mnkr blev 1,6 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Reparations- och underhålls-

kostnaderna har minskat med 4,3 mnkr jämfört med samma period föregående år.

Bromölla Energi & Vatten AB

Underkoncernen består av Bromölla Energi & Vatten AB och Bromölla Fjärrvärme AB men bedrivs operationellt som en gemensam verksamhet, Bromölla Energi & Vatten. Koncernens resultat efter finansnetto blev 4,8 mnkr, jämfört med föregående års 2,5 mnkr. Nettoomsättningen 95,6 mnkr är i nivå med motsvarande siffra 95,7 mnkr, 2016. Elnätstaxan är bland de lägsta i landet medan fjärrvärme- och VA-taxan ligger i nivå med riksnittet. Räntekostnaderna är säkrade långsiktigt genom användande av räntederivat. Räntekostnaden är i nivå med föregående år trots att lånen ökat med 20 mnkr, vilket beror på lägre genomsnittlig räntekostnad. Investeringarna uppgick till 39,6 mnkr att jämföra med 46,7 mnkr motsvarande period föregående år. Investeringarna har främst gjorts inom VA-verksamheten.

Sölvesborg-Bromölla kommunalförbund (SBKF)

Sölvesborg-Bromölla kommunalförbund redovisar ett positivt resultat på 7,1 mnkr. Under året erhöll SBKF ett utökat medlemsbidrag från ägarkommunerna på 9,2 mnkr i syftet att uppnå budget i balans och för att återställa negativt kapital från tidigare år.

SBKF anhöll även om en ekonomisk garanti avseende verksamheten med yrkesinriktad vuxenutbildning, vilket beviljades av ägarkommunerna. Bromölla kommuns andel av garantin var 0,7 mnkr. Garantin behövde ej verkställas.

Bromölla Fritidscenter AB

Bolagets verksamhet består av uthyrning av lokaler, plats för idrott och hälsa, utbildning, kultur, konferenser och mässor. Bolagets resultat efter finansnetto blev en vinst med 2,9 mnkr jämfört med föregående års underskott på 2,2 mnkr. Bolagets omsättning, utöver driftsbidraget 7,0 mnkr, (2,1 mnkr), uppgick till 2,9 mnkr, att jämföra med 1,8 mnkr samma period 2016. Väsentliga intäkter är sponsring 1,7 mnkr (0,4 mnkr), uthyrning av idrottsanläggningar 0,5 mnkr (0,3 mnkr) och uthyrning av lokaler 0,5 mnkr (0 tkr).

Bromölla Industristiftelse

Under slutet av 2016 så försattes entreprenören som drev verksamheten i fastigheten, på uppdrag av Bromölla Industristiftelse, i konkurs vilket även medförde att bolagets avtal sades upp.

Under 2017 tillsattes en arbetsgrupp med uppgift att utlysa hotell- och restaurangverksamheten. Flertalet intressenter var villiga att hyra fastigheten under förutsättning att stiftelsen genomförde stora investeringar, vilket ej sågs som ekonomisk försvarbart. Därav fattade stiftelsen beslutet om en försäljning av fastigheten.

Sedan juni 2017 är köksdelen uthyrd till SBKF vilket genererat vissa intäkter.

Med anledning av att enbart mindre verksamhet bedrivits i lokalerna så har stiftelsen varit i behov av ett ökat driftsbidrag, vilket för 2017 var 0,9 mnkr att jämföra med föregående år då det var 0,7 mnkr.

Kristianstad Airport AB

Kommunens årliga bidrag till flygplatsen är 0,2 mnkr tkr, vilket regleras i ägardirektivet. Kommunen har en ägarandel på 2 % i Kristianstad Airport. Övriga ägare är Kristianstad kommun (91 %), Hässleholms kommun (5 %) och Östra Göinge kommun (2 %). Under 2017 beviljades Kristianstad Airport ett utökat ägarbidrag på 0,1 mnkr.

Övriga åtaganden

IT-nämnd

Bromölla kommun har tillsammans med Skåne Nordost-kommunerna (inkl. Höör) en gemensam IT-nämnd. Nämnden bildades 2006 och har sedan dess byggt upp en gemensam IT-plattform. Bromölla har hittills använt Flexite för risk-, tillbud- och skaderapportering, samt internetförbindelse på den gemensamma plattformen. Hässleholms kommun är värd för den gemensamma nämnden.

Hjälpmedelsnämnd

Hjälpmedelscentrum Östra Skåne (HÖS) består av tio kommuner som 2003 bildade en gemensam nämnd där Bromölla kommun är en av medlemmarna. HÖS hanterar, utför service och rekonditionerar såväl nya som begagnade hjälpmedel.

HÖS förvarar och registerhåller befintliga hjälpmedel och administrerar försäljning mellan medlemskommunerna.

AV Media Skåne

Bromölla kommun är medlem i AV Media Skåne, som är ett kommunalförbund tillsammans med 16 andra kommuner. AV Media lånar ut AV-läromedel till skolor och andra utbildningsanordnare som är medlemmar.

Kommunassurans Syd Försäkrings AB

Kommunassurans Syd Försäkrings AB erbjuder sina ägare sak- och ansvarsförsäkringar. Bolaget har 46 delägare i Skåne, Halland, Småland och Västra Götaland, varav Bromölla kommun är en. Bromölla kommun har en ägarandel på 0,92 %. Bolaget startades ursprungligen av 30 skånska kommuner 2005. Kommunassurans är en aktör av flera på marknaden och de lämnar bara anbud till sina ägare och deras helägda bolag. Nya regler gjorde det möjligt att göra direktupphandling från bolaget, vilket Bromölla kommun gjorde 2013, och har från och med 2014 kommunförsäkringen i bolaget.

Kommuninvest AB

Bromölla kommun ansökte under 2009 om medlemskap i Kommuninvest AB och blev under 2009 medlem nr 240. Medlemskapet ger kommunen tillträde till ytterligare en långivare vid framtida finansieringsbehov.

Medlemskapet ger även de kommunägda bolagen möjlighet att teckna lån hos Kommuninvest. I medlemskapet ingår att medlemmarna går i solidarisk borgen. Under 2010 tecknade kommunen ett förlagslån med föreningen på 2 mnkr.

Under 2017 så fattade KF beslut om en extra inbetalning av medlemsinsatsen på 4,2 mnkr för att uppnå den högsta stagemässiga nivån för medlemsinsats i Kommuninvest.

Personalekonomisk redovisning/ Budgetuppföljning och styrning

Personalekonomisk redovisning

Inledning

I Bromölla kommuns personalekonomiska redovisning redovisas organisationsövergripande personalstatistik och analyser. Redovisningen syftar till att kommentera prioriterade utvecklingsområden av personalpolitisk och/eller personalsocial karaktär.

Uppgifterna i den personalekonomiska redovisningen har hämtats ur Bromölla kommuns ekonomi- och personalsystem om inte annat anges.

All statistik avser tillsvidareanställda medarbetare där ej annat anges.

Personalkostnad

Personalkostnader totalt för Bromölla kommun i mnkr 2017:

Tabell 20: Kostnadskonto (tkr)

Löner arbetad tid	302,6
Löner ej arbetad tid	40,8
Ersättningar	3,5
Sociala avgifter	106,5
Pensionskostnader	35,8
Totalt	489,3

Den totala personalkostnaden utgör 71 % av nettokostnaderna 2017.

Antal anställda

Bromölla kommun hade 883 tillsvidareanställda den 1 november 2017. Detta innebär i jämförelse med 2016 en ökning med 46 personer och 5,5 %. Ökningarna återfinns uteslutande inom Stöd och omsorg respektive Utbildning.

Kategorin visstidsanställda uppgick per 2017-11-01 till 151 personer: en ökning med 22 personer mot föregående år.

Tabell 21: Anställningsform (antal)

	2015	2016	2017
Tills vidare	806	837	883
Visstid	118	129	151

Det totala antalet arbetade timmar oavsett anställningsform 2017 motsvarar 938 årsarbeten.

Åldersstruktur

Medelåldern bland Bromölla kommuns tillsvidareanställda ligger på 46,6 år – för kvinnor 46,7 år och för män 45,8 år.

Tabell 22: Åldersstruktur

ÅLDERSGRUPP	2016	2017
29 år eller yngre	117	114
30-39 år	204	224
40-49 år	238	273
50-59 år	258	262
60 eller äldre	149	161
Totalt	966	1034

Kompetensstruktur och kompetensförsörjning

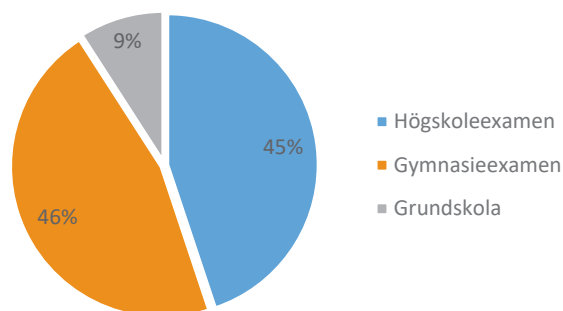
Kompetenskraven ökar inom flertalet sektorer - inte minst den kommunala, där formell behörighet till anställning i ett antal befattningar idag erhålls genom examen och legitimation.

Bromölla kommuns verksamhet är beroende av hög kvalitet i utförda medborgartjänster. Avgörande förutsättningar för detta är att ha medarbetare med rätt inställning till uppdraget - samt med rätt formell kompetens.

Organisationens rekryteringspolicy (KS 2012-09-05) definierar kompetens som en kombination av:

- rätt personliga egenskaper med fokus på medborgarna
- rätt gymnasie- eller högskoleutbildning för aktuell befattning
- tillräcklig yrkeserfarenhet.

Fördelningen mellan organisationens samtliga bemannade tjänster med krav på högskole-, gymnasie- respektive grundskolekompetens ser för 2017 ut enligt följande:

45 % av de bemannade tjänsterna ställer krav på högskoleexamen, endast 9 % av tjänsterna har formella kompetenskrav motsvarande grundskolenivå, där bedömd anställningsbarhet uteslutande baseras på personlig lämplighet.

Samordningen av lokalvårds- och kostverksamheter i kommunalförbundet SBKF har påverkat Bromölla kommuns kompetensstruktur: i den kommunala förvaltningsorganisationen ställs med anledning av kvarvarande verksamhetsinnehåll höga krav på utbildning jämfört med kommuner med bredare verksamhetsinnehåll.

Sysselsättningsgrad

Den högsta andelen deltidsanställda medarbetare återfinns inom Stöd och omsorg: genom den i Bromölla kommun etablerade modellen med önskad sysselsättningsgrad inom äldreomsorgen ges medarbetare möjlighet att utifrån individuella behov och önskemål fastställa sysselsättningsgrad tidsbegränsat för ett år i taget.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för månadsavlönade manliga medarbetare uppgick per 2017-11-01 till 94 %. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för månadsavlönade kvinnor uppgick till 89 %.

Månadsavlönade¹ kvinnor och män med tjänster på heltid och deltid per 2017-11-01:

Tabell 23: Antal tjänster på heltid och deltid

Heltid kvinnor	462
Heltid män	126
Deltid kvinnor	415
Deltid män	39
Totalt kvinnor	877
Totalt män	165

Nyckeltal för anställningstrygghet

Anställningstryggheten mäts i ett nyckeltal som utgår från Nyckeltalsinstitutets Arbetsvillkorsindex AVI, som visar andelen tidsbegränsat anställda i relation till det totala antalet anställda: nyckeltalet redovisar förhållandet mellan antalet visstidsanställda (151) och antalet tillsvidareanställda (883):

Tabell 24: Arbetsvillkorsindex

	2014	2015	2016	2017
AVI	10,7 %	14,6 %	15,4 %	17,1 %

Nyckeltalet har successivt ökat över tid, vilket ska tolkas som en relativ försämring av anställningstryggheten i organisationen: å ena sidan har antalet tillsvidareanställda ökat över tid

¹ Med begreppet månadsavlönad avses tillsvidareanställda och visstidsanställda medarbetare som (till skillnad från timanställda) erhåller månadslön.

men ökningen av visstidsanställda har varit än större, vilket påverkat relationstalet till det sämre.

Under 2018 vidareutvecklar Bromölla kommun bemanningsplanering och anställningsrutiner i syfte att möjliggöra:

- tillsvidareanställningar i önskad sysselsättningsgrad
- fler tillsvidareanställningar och färre tidsbegränsade anställningar

Jämställdhet och mångfald

87 % av Bromölla kommuns tillsvidareanställda medarbetare är kvinnor. Inom kategorin visstidsanställda per 2017-11-01 var 70 % av medarbetarna kvinnor.

I Bromölla kommun är 17,5 % av kommuninvånarna i åldersintervallet 20-64 år av utländsk härkomst (födda i annat land än Sverige). I den kommunala organisationen är 3,6 % av medarbetarna av utländsk härkomst.

Bromölla kommun kommer under 2018 att fördjupa mångfalds- och likabehandlingsarbetet i organisationen.

Löner

Tabell 25: Löner

ÅLDER	KVINNOR	MÄN	TOTALT
29 år eller yngre	24756	25918	24971
30-39 år	27354	29598	27724
40-49 år	29494	31568	29769
50-59 år	30369	34029	30745
60 eller äldre	29530	32521	30097
Totalt	28784	30936	29100

Medellöner, heltid, per ålder och kön 2017:

En kvinnlig heltidsmedellön uppgår till 93 % av en manlig heltidsmedellön. Med beaktande av könsmissiga skillnader i genomsnittlig sysselsättningsgrad, uppgår den kvinnliga medelutkomsten till 88 % av den manliga.

Löneskillnader mellan olika åldersintervall skall tolkas utifrån att olika kommunala verksamheter i riket expanderat (och/eller övergått i kommunal regi) vid olika tidpunkter; likaså kan medarbetares benägenhet till rörlighet antas variera i olika åldersintervall. I ett åldersintervall med högre personalomsättning torde detta kunna driva upp löneläget.

Bromölla kommun genomför under 2018 ett omfattande likabehandlingsarbete, innefattande arbetsvärdering och lönekartläggning i syfte att säkerställa en könsneutral lönebildning i organisationen, och som utgår från ansvar i befattning och prestation på individnivå.

Sjukfrånvaro och frisknärvaro

Sjukfrånvaron 2017 redovisas enligt principer reglerade i Lag (1997:614) om kommunal redovisning:

Tabell 26: Sjukfrånvaro och frisknärvaro

	2015	2016	2017
Total sjukfrånvaro	6,7	7,3	6,1
Långtidssjukfrånvaro > 60 dagar	37,8	37,2	32,3
Sjukfrånvaro för kvinnor	7,1	7,8	6,7
Sjukfrånvaro för män	4,5	4,4	3,1
Sjukfrånvaro upp till 29 år	4,7	5,8	4,4
Sjukfrånvaro 30-49 år	6,3	7,9	5,9
Sjukfrånvaro över 50 år	7,5	7,0	6,8

30,2 % av medarbetarna har under 2017 inte haft en enda dags sjukfrånvaro.

Sjuktalets minskning med 1,2 procentenheter under det gångna året utgör ett trendbrott och en glädjande förändring. Det hälsofrämjande arbetet i Bromölla kommun startade under våren 2016. Utifrån ett ökande sjuktal, ett rehabiliteringsarbete utan systemstöd och en intern dialog som fokuserade på det individuella friskvårdsbidragets ekonomiska storlek istället för den låga nyttjandegraden genomfördes hösten 2016 ett flertal åtgärder och aktiviteter som sannolikt utgör förklaringen till 2017 års förändring i sjuktalets utveckling. Ny företagshälsovård upphandlades, ett ärendehanteringssystem för rehabilitering implementerades, chefer och fackliga företrädare utbildades och en hälsovecka för alla medarbetare i Bromölla kommun genomfördes.

Hälsoveckan 2016 var en uppskattad aktivitet. Syftet med veckan var tudelat: dels ville arbetsgivaren tydliggöra att begreppet "hälsa" måste definieras individuellt. Bromölla kommun ville med andra ord bort från de standardiserade lösningarna, och föreställningen om att hälsa enbart bygger på motionsaktiviteter. Genom Hälsoveckan introducerades hälsoparametrar som kultur, kost och religion. Arbetsgivaren ville också förtydliga budskapet att var och en har det grundläggande ansvaret för sin egen hälsa.

En ny företagshälsovårdsleverantör i form av Helsa företagshälsovård har inneburit att organisationen under 2017 kunnat utveckla nya arbetssätt för att stödja individ och grupp. Idag upprättas individuella hälsoprofiler där medarbetaren i dialog med Helsa har möjlighet att identifiera hälsorisker och få rådgivning avseende konkreta åtgärder. På arbetsgruppsnivå diskuteras gemensamma nämnare och möjliga gemensamma aktiviteter utifrån gruppresultatet i dessa hälsoprofiler.

Ledarskapet är en avgörande parameter för hälsa i arbetet. Arbetsplatsen betyder arbetskamrater men i väsentliga avseenden är kopplingen mycket stark till närmaste chef.

Under 2018 vidareutvecklar Bromölla kommun samarbetet med Bromöllas vårdcentraler i förhoppningen om att kunna erhålla mera av partiella sjukskrivningar som gör att kopplingen till arbetet stärks också under en sjukperiod. Hälsa och välbefinnande hos organisationens medarbetare har avgörande skillnad för förmågan att ge god service till medborgaren.

Personalomsättning och pensionsavgångar

Under 2017 har 145 medarbetare anställts i organisationen. 99 medarbetare har slutat sin anställning, varav 19 avgått med pension.

Under den kommande tioårsperioden beräknas utifrån nu gällande förutsättningar att 228 medarbetare har möjlighet att gå i pension. Detta motsvarar 26 % av nuvarande volym tillsvidareanställda. Det exakta ersättningsrekryteringsbehovet ett enskilt år kan ej förutsägas med anledning av möjligheterna att gå i pension redan vid 61 års ålder, respektive kvarstå i anställning till 67 år.

Ersättningsrekryteringar med anledning av pensionsavgångar utgör en minskande andel i Bromölla kommuns kompetensförsörjning: år 2014 utgjorde pensionsavgångarna förklaringsorsak till 44 % av genomförda rekryteringar. År 2015 var det faktiska antalet pensionsavgångar i stort sett detsamma som 2014, men utgjorde endast 21 % av den samlade rekryteringsvolymen.

Trenden förväntas hålla i sig: volymmässigt bedöms antalet pensionsavgångar ligga tämligen oförändrat runt 20 avgångar/år under den kommande tioårsperioden. De totala rekryteringsbehoven bedöms dock öka väsentligt under perioden, till följd av en ökad personalrörlighet.

Organisation, ledarskap och chefstäthet

Alla medarbetare har ett behov av att bli sedda, uppmuntrade och stöttade. En förutsättning för detta och för ett gott ledarskap är därför att antalet medarbetare per chef är rimligt. En personalansvarig chef ska inte ha fler direkt underställda än att det är möjligt att klara av uppgiften på ett bra sätt. Inom organisationsteorin avser begreppen "kontrollspännvidd" och "kontrollspann" antalet medarbetare som är direkt underställda samma chef.

En stor kontrollspännvidd anses å ena sidan innebära lägre (lednings-)kostnader, skapa större flexibilitet och självbestämmande för den enskilde medarbetaren, samtidigt som belastningen på chefen ökar och tillgängligheten till chefen kan anses minska för den enskilde medarbetaren.

Ett riktvärde i många organisationer² för hur många underställda som är lämpligt är cirka 30 personer, detta måste dock sättas i relation till verksamhetsart och förekomsten av administrativt stöd. Socialstyrelsen har i sin rapport om kontrollspann inom vård och omsorg konstaterat att den tillgängliga årsarbetstiden för en personalansvarig chef överskrider redan vid en personalvolym strax under 30 medarbetare. Bromölla kommun uppvisar stora variationer mellan verksamheterna avseende kontrollspännvidd:

- 21 % av organisationens enheter har fler än 30 medarbetare, varav 5 enheter har fler än 40 medarbetare.
- De största enheterna i Bromölla kommun har 49 medarbetare, de minsta 1-3 medarbetare³.

Förekomsten av ett lokalt administrativt stöd varierar väsentligt, det föreligger ingen uttalad koppling mellan stödets omfattning och enhetens storlek:

- 44 % av organisationens enheter har ett lokalt administrativt stöd, övriga saknar detta.
- Vid enheter med inrättad administrativ stödtjänst uppgår stödet i genomsnitt till 0,37 åk.
- Gemensam rollbeskrivning saknas för denna typ av administrativt stödfunktion, vilket torde innebära att kompetensprofiler och arbetsinnehåll i stödet varierar. Detta försvårar i sin tur en systematisk och sammanhållen utveckling av funktionen.

² Bl a påtalas denna kontrollspännvidd i SKTF:s undersökning 2002, där 87% av de tillfrågade cheferna ansåg att antalet underställda högst kan vara 30, för att det ska vara möjligt att utöva ett bra ledarskap.

³ Socialstyrelsen 2003: "Hur många direkt underställda kan en chef ha?", s 36.

2016-03-31 trädde Arbetsmiljöverkets föreskrift "Organisatorisk och social arbetsmiljö" i kraft. Föreskriften relaterar bland annat till ledning och styrning, kommunikation, delaktighet, handlingsutrymme, fördelning av arbetsuppgifter samt krav, resurser och ansvar.

Under 2017 har Arbetsmiljöinspektionen med stöd av föreskriften granskat arbetsmiljön för chefer inom kommunens vård- och omsorgsverksamheter: de riskfaktorer som kommenteras i inspektionsrapporten sammanfaller med de synpunkter Helsa företagshälsovård redovisar i sin årsredovisning för 2017:

- Hög arbetsbelastning och upplevelser av stress är vanligt förekommande hos chefer i organisationen.
- Ett utökat ledningsstöd efterfrågas; avseende såväl administration som specialkompetens.
- Det finns oklarheter i roller, ansvar och befogenheter som behöver elimineras.

För 2017 uppgår enhetschefsomsättningen till 20 %. Detta är en markant ökning jämfört med tidigare år, och bedöms återspegla en större rörlighet på den kommunala arbetsmarknaden till följd av en nationell bristsituation avseende kommunala kompetenskategorier.

Enhetschefsomsättningen för perioden 2015-2017 uppgick till 41 %, vilket på allvar utmanar kontinuitet och kvaliteten i verksamhetsledning och leverans till medborgaren: den ökade chefsomsättningen accentuerar också behovet av tydliga interna processer och rutiner, och reser krav på ett systematiskt introduktionsprogram för nya chefer.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Bromölla kommun har sedan 2016 enhetliga och explicita rutiner för kartläggning av såväl fysisk som psykosocial arbetsmiljö inom ramen för det lokala samverkansavtalet med arbetstagarorganisationerna. Under 2017 har nya arbetssätt utvecklats tillsammans med Helsa företagshälsovård för att stödja individ och grupp.

Olycksfall och tillbud

Brister i nuvarande avvikelserapporteringssystem har identifierats, vilket successivt reducerat tillförlitligheten i olycksfalls- och tillbudssammanställningar för organisationen: någon sammanställning för 2017 redovisas därför ej i årets personal-ekonomiska redovisning.

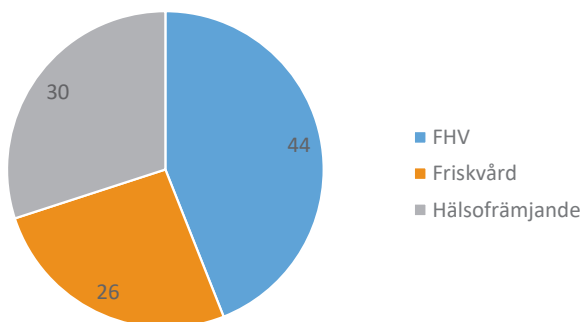

Under 2018 avvecklar Kristianstad kommun sina åtaganden som systemägare för befintligt rapporteringssystem, vilket innebär att Bromölla kommun sannolikt kommer att söka samarbetslösningar med SBKF och Sölvesborgs kommun i systemfrågan.

Personalvårdande insatser

Under rubriken redovisas syfte och aktiviteter inom områdena

- Företagshälsovård
- Friskvård
- Hälsofrämjande insatser

Bromölla kommun har i sin resursallokering för 2017 velat tydliga vidareutvecklandet av ett individuellt och frivilligt fokus kopplat till friskvårdsbidraget, en individuell och behovsbaserad rehabiliteringsaktivitet med stöd av företagshälsovården samt ett aktivt arbetsgruppbaserat hälsofrämjande arbete baserat på arbetsgruppens initiativ, behov och mål.

Ambitionen har varit att tydliggöra ett proaktivt förhållningssätt i frågor och aktiviteter som kan understödja ett beteende för hälsa, samtidigt som det rehabiliterande perspektivet för minskad ohälsa vidareutvecklas metodmässigt.

Företagshälsovård

Under hösten 2016 upphandlades en ny leverans av företagshälsovård, innebärande att avtal tecknades med Helsa företagshälsovård. Bakgrunden var återkommande leveransproblem hos den tidigare leverantören i kombination med ett konstaterat behov av ett utvecklat tjänsteutbud.

Under 2017 har Bromölla kommun i samarbete med Helsa genomfört flera insatser för att hantera och förebygga ohälsa

samt främja hälsa. Exempel på detta är utbildningsinsatser inom det hälsofrämjande ledarskapet och en psykosocial skyddsronad för samtliga chefer. Det har också gjorts en satsning på kompetensutveckling för kommunens chefer gällande rehabilitering i form av en "rehabgrupp" bestående av HR, Helsa och linjechef.

Dessutom har Helsa genomfört Hälsoprofil-bedömning (HPB) och Arbetsplatsprofil (APP) för samtliga chefer och medarbetare inom verksamhetsområde Stöd och Omsorg.

Under januari och februari 2018 genomför Helsa chefsamtal med cheferna inom verksamhetsområde Stöd och Omsorg. Samtalen sammanfattar 2017 års insatser och syftar till att skapa förutsättningar för en konstruktiv, analyserande, hälsofrämjande och framåtsyftande dialog på arbetsplatsnivå.

I den upphandlade leveransen från och med 2017-01-01 ingår uppdraget att till uppdragsgivaren Bromölla kommun återredovisa identifierade risker, brister och mönster knutna till den organisatoriska och sociala arbetsmiljö som definieras i AFS 2015:4.

I årsredovisningen för 2017 identifierar Helsa åtta rekommenderade fokusområden för 2018:

1. Tydliggör kommunens mål, vision och värdegrund för hela organisationen.
2. Se över chefernas arbetsbelastning.
3. Säkerställ relevant kompetensutveckling för cheferna.
4. Genomför BAM-utbildning för alla chefer och skyddsombud.
5. Utveckla förhållningssättet till ett systemtänkande arbetssätt.
6. Utveckla de interna kommunikationsprocesserna.
7. Utarbeta introduktionsprogram till chefer och medarbetare.
8. Lägg ett extra fokus på medarbetarna!

Friskvård

Friskvårdsbidraget är en skattefri medarbetarförmån knutet till motion och friskvård. Syftet med bidraget är att stimulera till ökat motionerande och därmed förbättrad hälsa och ökat välmående.

Omkring hälften av organisationens medarbetare har valt att nyttja friskvårdsbidraget 2017: detta är den nyttjandegrad som årligen och med liten variation kunnat redovisas alltsedan

friskvårdsbidragets införande, oaktat att beloppets storlek förändrats över tid. Undersökningar visar att friskvårdsbidrag av denna typ utgör en positiv personalpolitisk åtgärd som endast i begränsad omfattning påverkar individuella motionsvanor.

I relation till bidragets maximala omfattning 1000 kr, har i genomsnitt 920 kr nyttjats per användare år 2017.

Hälsofrämjande insatser

Bromölla kommuns fokus på hälsofrämjande arbete introducerades under 2016 och förtydligades 2017. Möjligheten att helt eller delvis finansiera hälsofrämjande arbetsplatsaktiviteter med centrala medel har tillskapats. Genom gruppaktiviteter vill arbetsgivaren skapa insikter som i nästa steg kan leda till beteendeförändringar hos den enskilde medarbetaren. Ett viktigt moment utgörs av möjligheten till reflektion.

Budgetuppföljning och styrning

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Bromölla kommun gjorde under 2017 fem månadsuppföljningar, ett delårsbokslut och ett årsbokslut. De månader som inte följs upp är januari, mars, juni, juli samt november. Prognosen varierade under året enligt tabellen nedan.

Tabell 27: Prognosutveckling 2017 över årets resultat (mnr)

Budget	17,1
Februari	4,0
April	11,9
Maj	11,9
Delårsrapport augusti	14,9
September	15,3
Oktober	11,5
Bokslut	16,9

I månadsuppföljningarna presenteras det aktuella läget och en prognos från verksamheterna på årets utfall baserat på det som är känt den aktuella månaden.

Budget 2017 antogs i KF 2016-09-26 med ett budgeterat resultat på 17,1 mnr, vilket motsvarade ett resultatkrav på 2,5 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal ekonomisk utjämning.

I samband med månadsuppföljningen för februari så presenterades en resultatmässig prognos på 4,0 mnr, vilket negativt

avvek från budget med 13,1 mnr. Det var främst inom verksamhetsområdena Stöd och omsorg samt Utbildning som prognostiserade negativa avvikelser.

Med anledning av detta fick förvaltningen i uppdrag att föreslå en åtgärdsplan med syftet att uppnå en budget i balans. Åtgärdsplanen presenterades vid KS 2017-05-10 samt beslutades vid KS 2017-05-31.

Vid KF 2017-03-27 fattades beslut om driftsbidrag till Bromölla Fritidscenter AB (BFCAB) på maximalt 4,9 mnr för 2017, varav budgeterat fanns 2,9 mnr. Differensen på 2,0 mnr finansierades genom att resultatkravet justeras ned med 2,0 mnr vid en maximal utbetalning av driftsbidraget. BFCAB behov utöver budgeterade medel blev 1,6 mnr, det vill säga 0,4 mnr lägre än prognosticerat innebärande att hela driftsbidraget för 2017 ej utbetalades.

Vid KF 2017-05-29 beslutades om ett utökat medlemsbidrag till SBKF på 4,0 mnr såsom en engångsinsats.

Vid KF 2017-09-25 beslutades om ytterligare driftsbidrag på 2,5 mnr till BFCAB för att täcka 2016 års underskott. I samband med bokslutet för 2016 bokades förväntade kostnader avseende driftsbidraget på ca 0,8 mnr.

Vid KF 2017-11-27 beslutades om utökat ägarbidrag till Kristianstad Airport AB på 0,1 mnr.

Samtliga ovanstående KF beslut finansierades genom att 2017 års resultatkrav justerades ned med motsvarande belopp. Därefter var 2017 års resultatkrav 9,4 mnr.

Under hösten prognostiserade verksamheterna ytterligare negativa budgetavvikelse, framför allt inom Utbildning vilket främst relaterade till ökande personalkostnader. Även Myndighetskontoret samt Överförmyndarnämnden tillkom med negativa budgetavvikelse under hösten.

Framtidsbedömning

Framtidsbedömning

Kommunsektorns ekonomi förväntas försämrans de kommande åren. SKL bedömer att skatteunderlaget inte utvecklas i den takt som krävs för att möta framtida löne- och prisökningar. SKL förutser en utveckling där kommunsektorn kommer sakna ca 40 miljarder kronor år 2021. Det är bland annat den demografiska utvecklingen med ett kraftigt ökande behov av nybyggnationer och drift av förskolor samt äldreboende som genererar det förmodade underskottet. Detta kommer sannolikt även innebära stora framtida utmaningar för Bromölla kommun.

För att kunna bibehålla en politisk handlingsfrihet kommer det att krävas ett fortsatt utvecklat koncept med tanke på de kommande investeringsbehoven hos kommunen och dess bolag. Kommunkoncernen bör framledes påvisa goda resultat för att möjliggöra finansieringen av de framtida investeringsbehoven samt driften av dessa.

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktiges övergripande mål ska bidra till att Bromölla kommuns vision uppnås. Kommunfullmäktige beslutade år 2016 om övergripande mål inom två områden, Livsmiljö och attraktionskraft samt Samhällsengagemang och inflytande. Flera mål utvärderas genom resultatet av den medborgarundersökning som kommunen genom Statistiska centralbyrån genomfört två gånger under innevarande mandatperiod, år 2015 och 2017. Medborgarundersökningen genomförs på så sätt att personer i åldrarna mellan 18-84 år slumpmässigt väljs ut att svara på en enkät. År 2015 valdes 600 personer ut att svara på enkäten med en svarsfrekvens på 45 %. 2017 valdes 800 personer ut att svara på enkäten med en svarsfrekvens på 40 %. Det låga deltagandet medför att vissa resultat inte visar på säkerställda förändringar. Nedan presenteras måluppfyllelsen för år 2017.

Livsmiljö och attraktionskraft

Livslångt lärande

- *Andelen flickor och pojkar i årskurs 9 som nått minst målen E i alla ämnen i grundskolan ska procentuellt årligen öka i jämförelse med föregående år*

Totalt sett har andelen elever som nått minst målen E i alla ämnen minskat från 67 % läsåret 2015/16 till 61 % läsåret 2016/17. Andelen flickor som nått minst målen E i alla ämnen har ökat från 74 % till 78 % men andelen pojkar som nått minst målen E i alla ämnen har minskat från 60 % till 46 %.

På både Humleskolan och Dalaskolan Södra har det totala resultatet försämrats, likaså har båda skolornas flickor förbättrat sina resultat och pojkarna försämrat sina resultat. På framförallt Dalaskolan Södra så ökar skillnaden mellan flickorna och pojkarnas resultat.

Hållbar tillväxt

- *Befolkningen i kommunen ska öka med minst 2 procent under mandatperioden.*

Från den förste november 2014 till den 2017-12-31 har befolkningen ökat med 339 individer, från 12 360 till 12 699, vilket motsvarar en ökning med 2,7 %.

- *Människors inställning till att leva och bo i Bromölla kommun ska utvecklas i positiv riktning under mandatperioden.*

Medborgarundersökningen visar att medborgarnas inställning till att leva och bo i Bromölla kommun totalt sett har utvecklats i positiv riktning under mandatperioden. Mätningar görs inom områden som arbetsmöjligheter, utbildningsmöjligheter, bostäder, kommunikationer, kommersiellt utbud, fritidsmöjligheter och trygghet. Betygsindex för år 2017 är "59" att jämföra med "56" för 2015.

Sund ekonomi

- *Bromölla kommun ska ha en ekonomisk hållbar utveckling med förbättrad ekonomi under mandatperioden med oförändrad eller sänkt skattesats.*

Redovisas årligen i form av årsredovisningen.

Samhällsengagemang och inflytande

Delaktighet

- *Andelen medborgare i kommunen som känner sig trygga ska öka enligt nöjd regionindex i medborgarundersökningen.*

Medborgarundersökningen visar att ingen förändring skett sedan föregående mätning, nivån ligger konstant på betygindex "48".

- *I Bromölla kommun står medborgarnas behov i fokus och formar verksamheterna. Andelen nöjda medborgare ska öka under mandatperioden.*

Medborgarundersökningen mäter hur medborgarna ser på kommunens verksamheter ur ett nöjdhetsperspektiv. Helheten visar på en ökad andel nöjda medborgare genom att index ökat från "53" till "54".

Påverkansmöjlighet/öppenhet

- *Valdeltagandet vid allmänna val bland unga upp till 25 år ska öka.*

Mätning kommer att genomföras efter genomförda allmänna val.

- *Medborgarnas syn på möjligheten att kunna påverka politiken mellan valen ska öka hos både män och kvinnor vid varje mätning under mandatperioden.*

Medborgarnas syn på inflytandet i kommunen mäts i medborgarundersökningen. Här tas frågor om kontakt, information, möjlighet till påverkan och förtroende upp. Sett till helheten har männens syn på möjligheten att påverka politiken mellan valen ökat från index "34" till "41" medan kvinnornas minskat från index "46" till "40".

Sett enbart till faktorn påverkan är männens syn oförändrad sedan föregående mätning medan kvinnors syn på möjligheten till påverkan har minskat.

Fokusområden

Fokusområden 2017

Skola, förskola och fritidshem

- *Förskoleavdelningar med friluftspromenad i egen regi.*

Med stöd av tidigare genomförd kompetensutveckling på temat utemiljö arbetar förskolorna med att utveckla utemiljöerna och det pedagogiska innehållet i uteverksamheten. En prioriterad lista för upprustning av förskolornas utemiljöer har förmedlats till Tillväxt och utveckling som i samverkan med verksamheterna kommer att skapa intressanta och stimulerande miljöer.

- *Förskolors möjlighet att bedriva pedagogisk verksamhet för att öka kunskapen om matens betydelse för hälsa och ekonomi.*

Förskolan strävar efter att ge barnen ett bra förhållande till maten, att våga smaka och testa nytt. Att använda alla sina sinnen vid måltidssituationen genom att smaka, lukta, se och känna. Det är också en strävan att skapa fasta och lugna rutiner kring måltiden. Förskolorna har kontinuerligt haft kostråd tillsammans med måltidsverksamheten då det diskuteras matglädje och måltidsupplevelse.

- *Kontinuerlig kompetensutveckling på alla nivåer inom område som pedagogik, ledarskap och verksamhetsutveckling.*

All personal inom Utbildning har fått kompetensutveckling under 2017. Utbildning har en strävan att skapa stora och längre kompetensutvecklingsinsatser för att de ska göra ett tydligt avtryck i verksamheten. Under våren pågick matematiklyftet i förskolan och läslyftet i grundskolan där all pedagogisk personal deltog. Från hösten arbetar förskolorna och skolorna med olika utvecklingsinsatser kopplade till sin åtagandeplan som utgår från fokusområdena ledarskap och inkluderande lärmiljöer. I förskolan har satsning gjorts på införande av Naturvetenskap och teknik för alla (NTA) med tillhörande kompetensutveckling.

En utbildningsdag om skolbibliotek för rektorer, förskolechefer, pedagoger m fl. har arrangerats och en ny överenskommelse mellan grundskolan och folkbiblioteket har gjorts. Ett uppstartsmöte gällande förskolebibliotek har genomförts.

- *Upprätthålla vår goda personaltäthet men också att satsa på att minska barngrupperna inom förskolan.*

För att minska barngrupperna i förskolan finns idag tre paviljonger. Under de kommande åren ska dessa paviljonger ersättas av permanenta lokaler. Först ut är tillbyggnaden av Humlelyckans förskola i Näsrum som stod klar vid årsskiftet 2017/2018. För att möta en ökad efterfrågan på förskoleplatser i Gualöv har den befintliga paviljongen byggts på.

Projekteringen av nya förskolan Vita Sand är klar och upphandling kommer att genomföras under 2018.

- *Arbetsmarknadskunskap i tidiga åldrar för att öka kunskapen och få en ökad/bredare förståelse kring olika yrken.*

Ämnet arbetsmarknadskunskap läses av årskurserna 8 och 9. Genom lektioner, föräldramöten, inspirationsträffar och lektionsmaterial ger arbetsmarknadskunskap information och kunskap om framtida jobb och utbildningar. Tillsammans med skolan berättar arbetsgivare för ungdomar om arbetsmarknadens behov och framtida möjligheter. Syftet med arbetsmarknadskunskapens är att motivera och inspirera eleverna till att engagera sig ytterligare i sitt skolarbete.

- *Fortsatt integrering mellan skola och fritidshem.*

Skolorna arbetar med att integrera skola och fritidshem bland annat genom IKT. Genom att eleverna får möjlighet att arbeta med IKT-verktygen både i skolan och på fritidshemmen blir de mer vana och bekväma med dessa verktyg.

Där skola och fritidshem har gemensamma utemiljöer arbetas det för bättre och mer ändamålsenliga sociala samlingspunkter.

Näringsliv och fler i arbete

- *Fortsatt prioritering och utveckling av vår besöks- och upplevelsenäring.*

Två förstudieprojekt om Ifö Center, som är beläget på Iföverken, har genomförts och avslutats. En förstudierapport har tagits fram som visar på Ifö Centers utvecklingspotential i ett regionalt, interregionalt och internationellt perspektiv samt ger förslag på förbättringar. Mot bakgrund av denna förstudie

har Region Skånes kulturnämnd beslutat att inleda ett fördjupat samarbete med Bromölla kommun om utvecklingen av Ifö Center.

Leaderprojektet Scanisaurus 2.021, med syfte att bevara, använda och utveckla ett levande kulturarv pågår.

- *Utökad samarbete rörande arbetsmarknadsinsatser mellan kommunen, näringsliv, föreningsliv och arbetsförmedling.*

Genom en ökad samverkan mellan kultur och näringsliv har nya kontaktytor skapats. Referensgruppen för utveckling av Bromölla kommuns kulturella kreativa näringar har arbetat fram en ny handlingsplan för 2017-2018, som en del av handlingsplanen har bl. a. en inspirationskväll för handel, turism och kultur arrangerats.

Bromölla kommun har som största arbetsgivare på orten ett ansvar att, utöver arbetsmarknads- och näringspolitiska åtgärderna, arbeta med ett attraktivt arbetsgivarskap. Det kan gagna övriga arbetsgivare på orten genom att Bromölla kommun uppmärksammas i positiva sammanhang.

Samarbetet inom många olika nätverk fortsätter som tidigare samt utvecklas och anpassas till regeringens arbetsmarknadsinsatser som Delegationen för Unga och nyanlända till Arbete (DUA), Extratjänster, feriearbete och övriga insatser. Inom samarbetet med kommunerna i Skåne Nordost och Arbetsförmedlingen har en ny gemensam DUA-överenskommelse för nyanlända tagits fram. Tre lokala jobb-spår med olika insatser har tagits fram för att de nyanlända snabbare ska gå vidare till arbete eller studier. Arbetet kommer att påbörjas under 2018. Ett statsbidrag från DUA har erhållits för att kunna köpa in ett verksamhetssystem för statistikredovisning.

För att motivera kommuner och landsting att anställa långtidsarbetslösa och nyanlända på Extratjänster beslutades om ett statsbidrag som tilldelades kommuner och landsting som nådde upp till ett visst antal Extratjänster. För Bromölla kommun var kravet åtta anställningar, resultatet blev 42. Relaterat till kommunstorleken var resultatet ett av de bästa i landet.

Under sommaren 2017 erbjöds 119 ungdomar i åldern 16 - 17 år feriearbete. En viktig insats för att locka fler ungdomar till att söka utbildningar inom de yrkesområden som finns inom de kommunala verksamheterna.

- *Fortsatt arbete för att förebygga studieavbrott.*

EU-projektet "Griffin" har till syfte att hjälpa ungdomar fullgöra sina gymnasiestudier eller komma i arbete. Projektets målgrupp har utökats till att omfatta ungdomar upp till 29 år. Projektet är förlängt och kommer att pågå fram till sommaren 2018.

Inom ramen för DUA samverkar arbetsmarknadsenheten med socialtjänst, Utbildning och Arbetsförmedling i en lokal styrgrupp för att följa upp olika insatser som görs för att öka andelen ungdomar som slutför sina gymnasiestudier. En stor utmaning framöver är att förbereda nyanlända ungdomar för arbetsmarknaden. DUA-projektet för arbetslivskunskap med Kristianstad och Östra Göinge kommuner har fortsatt under året, detta är speciellt anpassad för utrikesfödda ungdomar som läser det förberedande gymnasieprogrammet IM språk.

- *Uppsökande, strategiska företagsbesök för att få hit nya etableringar.*

Näringslivsenheten har förstärkts med en tjänst varpå arbetet har kunnat breddas och fördjupas.

Antalet förfrågningar beträffande markinköp är stort, sannolikt som ett resultat av en bra konjunktur. Detta har inneburit att det numera är väldigt begränsat med mark kvar och en utmaning för kommunen är att frigöra ny mark för etableringar för att kunna genomföra strategiska satsningar.

- *Fortsatt arbete med förbättrad service till näringsliv och allmänhet.*

Kulturpunkten arbetar ständigt med att förbättra servicen till allmänheten. En ny energirådgivare, som delas med Kristianstads kommun, har börjat under året. Under året har Kulturpunkten kartlagt efterfrågat tjänsteutbud, sett över telefon- och e-postsystem och tagit fram en marknadsföringsplan. Vårdskap har genomfört årets verksamhet och utbildningar.

Arbetet med att förenkla fortsätter. Såväl arbetsgrupp med helhetsperspektiv som specifik etableringsgrupp träffas regelbundet. I SKL:s senaste mätning, INSIKT- öppna jämförelser, rankas Bromölla som bäst i Skåne och näst bäst i landet vad gäller hantering av företagsrelaterade ärenden. Vad gäller mötesplatser och information kopplat till företagsamhet har nu månadsmöten för företagare, Bromölla Live, startat upp och näringslivsenheten har öppnat en Facebooksida.

Öka kommunens attraktionskraft

- *Offensivt arbete med en tydlig identitet och profilering av vår kommun.*

Bromölla med sina byar utgör en attraktiv plats och många har i undersökningar och i andra forum uttryckt sin stolthet. Arbetet med attraktionskraft fortsätter i samarbete de kommunala bolagen. Projektet kommer att sträcka sig över flera år och utvecklas efterhand. Lanseringen av konceptet #jagärbromölla gjordes under hösten 2017 som en del i attraktionsarbetet. I detta har ett antal ambassadörer lyfts fram för att berätta om sitt Bromölla. Målet är att skapa delaktighet och bygga stolthet genom att skildra Bromölla genom invånarnas ögon. Det ska i sin tur ge ringar på vattnet och leda till att #jagärbromölla sprids och används av allt fler som bor eller verkar i Bromölla.

Upprustningen av det offentliga rummet fortsätter där fokus är att skapa sociala mötesplatser för gränsöverskridande umgänge.

- *Utveckla och stärka arbetet med att använda modern teknik, IT-lösningar och digitala lärprocesser i allt från förskola till äldreomsorg.*

Kulturpunkten arbetar aktivt med att öka kommuninvånarnas möjligheter att ta del av det digitala samhället genom olika insatser och aktiviteter. Bl.a. har get-on-line-week genomförts. Skolbiblioteken har arbetat aktivt med elevernas digitala kompetens, bl.a. gällande tillgång till anpassade media, informationssökning och källkritik. Kulturpunktens personal har genomgått utbildning i marknadsföring där arbete med rörlig bild har ingått.

Införandet av dokumentation via iPads hemma hos brukaren inom omsorg funktionsnedsättning implementerades i perso-

nalgrupperna under 2017.

- *Utöka välfärdsutbud, genom ny verksamhet i egen regi, korttidsvistelse/LSS.*

Projektering påbörjades avseende ombyggnaden av Kvarngården för att driva korttidsvistelse i egen regi.

- *Utökade medel för föreningsbidrag då vårt rika föreningsliv ständigt växer och utvecklas.*

Verksamhetsbidragen till kulturföreningar och evenemangsbidragen för enstaka kulturhändelser har utökats. Under 2017 fanns även möjlighet för föreningar att söka integrationsbidrag.

- *Utökade medel för att ge fler barn och ungdomar möjlighet att ta del av Bromöllaläget och andra skolovsaktiviteter.*

Kulturpunkten har utökat utbudet av aktiviteter för barn och unga på fritiden. För första gången har riktade kulturkurser kunnat erbjudas. Extra satsningar under loven har genomförts. Under sportlovet erbjöds för första gången lovaktiviteter på det nya biblioteket i Näsrum och under sommarlovet har sommarlovsaktiviteter, finansierade av Myndigheten för ungdoms- och civillsamhällesfrågor, genomförts. Sommarlovsaktiviteterna vände sig till barn och unga i åldern 6-15 år och bestod av ett flertal olika avgiftsfria aktiviteter. Aktiviteterna med flest deltagare var sommarfiske och spark-cykeldagar, båda med över 50 deltagare vardera.

- *Vara en attraktiv arbetsgivare genom att aktivt arbeta för bättre arbetsmiljö och skapa förutsättningar för önskad sysselsättningsgrad.*

Bromölla kommun arbetar inom flera områden för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare. Det kräver såväl långsiktighet som beslutsamhet.

Bromölla kommuns aktiva arbete i syfte att utveckla arbetsmiljöarbete och hälsobegrepp under perioden 2015-2016 bedöms ha gett återspeglning i ett sjunkande sjuktal för det första halvåret 2017. Ett ökande sjuktal under andra halvåret bedöms kopplat till långvariga influensaepidemier, men kan också höra samman med en ökad chefsomsättning, vilket kan ha påverkat kontinuiteten i såväl hälsofrämjande som rehabiliterande insatser negativt.

Hösten 2017 initierades ett förvaltningsövergripande projekt syftande till utvecklade bemanningsprinciper:

- ökad flexibilitet i nyttjandet av de kommunala kompetenserna
- förbättrad kvalitet i rekrytering och introduktion
- ökade möjligheter till heltidsarbete för medarbetaren.

Under kommunchefens ledning pågår ett förvaltningsövergripande arbete att strukturellt och bemanningsmässigt tydliggöra chefsuppdraget.

Nytt IT-system har införskaffats för att ge chefer med rehabiliteringsansvar bättre verktyg för att få kännedom om, följa, dokumentera och påbörja rehabiliteringskedjan i ett tidigare skede.

Inom vård och omsorg erbjuds önskad sysselsättningsgrad.

- *Börja bygga ut centrala platser med öppen wifi.*

Kommunen avvaktar utbyggnaden med anledning av den snabba teknikutvecklingen och aktuell prisbild, men med fortsatt diskussion och bevakning av frågan.

- *Ökat kvalitetsarbete med måltidssituationen och måltidsmiljön i samtliga verksamheter*

Arbetet fortsätter inom vård och omsorg kring kost och nutrition. En dietist är sedan augusti månad anställd för att säkerställa en god kvalitet vid måltidssituationerna och i måltidsmiljön.

Tunnbyskolans matsal har fått en förbättrad miljö med ljuddämpande avskärmare och nya möbler. Alvikenskolans och Edenryds skolas matsalar har fått nya möbler.

Verksamhetsberättelser

Gemensam service

Verksamhetschef: Marie Wäppling

EKONOMISKT RESULTAT (TKR)	BOKSLUT 2016	BUDGET 2017	BOKSLUT 2017	BUDGET- AVVIKELSE 2017
Intäkter				
- Taxor och avgifter	-1 208	-1 489	-705	-785
- Bidrag	-908	-710	-928	218
- Övriga intäkter	-41 013	-637	-1 322	685
Summa intäkter	-43 129	-2 836	-2 955	119
Kostnader				
- Personalkostnader	30 502	30 174	25 636	4 538
- Lokalkostnader	15 118	1 967	1 843	124
- Köp av verksamhet	2 109	0	0	0
- Kapitalkostnader	21 543	2 558	1 910	648
- Övriga kostnader	26 841	13 978	12 781	1 197
Summa kostnader	96 112	48 677	42 170	6 507
Nettokostnader	52 983	45 841	39 216	6 626

Gemensam service visade en positiv budgetavvikelse med 6 696 tkr. Den största positiva avvikelsen utgjordes av lönepotten med 4 362 tkr. Kommunstyrelsen beslutade i maj om en åtgärdsplan för en budget i balans. Den innebar 3 575 tkr för gemensam service. Under året har verksamhetsområdet bidragit med ytterligare 1 mnkr för att förbättra förvaltningens budgetföljsamhet. Utfallet har sedan förbättrats med 2 126 tkr sedan månadsuppföljningen i oktober. Oktoberprognosen innehöll bl.a. en positiv lönepottsavvikelse med 4 300 tkr. Kostnader för åtaganden gentemot trygghetsboendet Riksbyggens Kooperativa hyresrättsförening Pynten avseende outhyrda lägenheter ingår i utfallet med 615 tkr.

Kansli- och utvecklingsenheten gjorde en positiv budgetavvikelse på 716 tkr. Åtgärdsplanen ingår med 175 tkr. Övriga positiva avvikelser består av minskade bidrag till föreningar och minskade personalkostnader.

Årets resultat för ekonomienheten medförde en positiv

budgetavvikelse på 189 tkr. Förklaring till den positiva avvikelsen är att bemanning av upphandlartjänsten varit problematisk och befattningen har varit obemannad delar av året. Budgeterade medel för utveckling av ekonomisystemet har inte nyttjats i den omfattning som planerades, främst med anledning av att enheten tidsmässigt fått nedprioritera utvecklingsinsatser av ekonomisystemet.

Personalenheten uppvisade för helåret en positiv budgetavvikelse om 744 tkr exkluderat lönepotten.

Positiva avvikelser berodde på personalbefrämjande åtgärder och facklig verksamhet. Det individuella friskvårdsbidraget användes av ungefär hälften av kommunens anställda. Hälsofrämjande medel på central nivå har introducerats under 2017 och beräknas nå ett väsentligt ökat nyttjande 2018.

Det fanns även negativa avvikelser från budget i verksamheten. Dessa bestod av

- En ökad kostnad för två nya stödsystem som ska hjälpa chefer att hantera anställningar och rehabilitering. Dessa system har gett en positiv verksamhetseffekt.
- En ökad kostnad på grund av personalomsättning inom personalenheten.
- En ökad kostnad av köpta tjänster på grund av förändrade arbetssätt utifrån nytt företagshälsovårdsavtal.

Räddningstjänsten visade en negativ budgetavvikelse med 1 198 tkr. Anledningen till att kostnaderna ökade är fler larm, ökade utbildningskostnader för nyanställda och högre beredskapsersättningar vid vakanser. Fler larm ökar även kostnaderna för service, underhåll på utrustning och reparationer.

Investeringsredovisning

Införande av nytt dokument- och ärendehanteringssystem påbörjades. Utbyte av andningsluftskompressor och komplet-

tering av hydraulräddningsverktyg genomfördes. Ny räddningsbåt beställdes, men är ej levererad.

Viktiga händelser under året

Inom kansli- och utvecklingsenheten var ett viktigt fokus under verksamhetsåret att implementera ett nytt dokument- och ärendehanteringssystem. Systemet ska stödja många verksamheter med olika medarbetare och även vara ett instrument för hantering av sammanträden.

Med anledning av att en ny kommunallag trädde ikraft den 1 januari 2018 arbetade kommunkansliet under verksamhetsåret 2017 med en inventering och översyn av kommunens regler och styrande dokument, t.ex. kommunfullmäktiges arbetsordning.

Som medlem i Kommunalförbundet Sydarkivera kunde Bromölla kommun konstatera att antalet medlemmar ökat från 18 till 24 kommunmedlemmar. Medlemskap innebär bland annat att Kommunalförbundet Sydarkivera ska ansvara för elektronisk långtidslagring av dokument ur kommunens IT-system. Sydarkivera bistår även sina medlemmar i närliggande frågor som arkiv och informationssäkerhet. Ett omfattande utbildningsutbud erbjuds också som flera anställda under året har deltagit i.

Inom området för säkerhet och beredskap bedrevs verksamheten via samverkan med Östra Göinge kommun genom att de båda kommunerna delade på heltidstjänsten som säkerhets- och trygghetssamordnare.

Ekonomienheten hade under verksamhetsåret en problematisk bemanningssituation. Långtidssjukskrivningar samt personalomsättning innebar hård arbetsbelastning på personalen och medförde att viss utveckling av funktioner i ekonomisystemet fick nedprioriteras. Ersättningsrekrytering av ekonomihandläggare genomfördes under året.

Ersättningsrekryteringar av framför allt upphandlingssamordnare visade sig vara svårt. Under sommaren togs därför kontakt med Sölvesborgs kommun för att överse möjligheterna till ett utvecklat samarbete kring upphandlingsfunktionen, vilket utmynnade i ett förslag till upplägg av ett sådant arbete.

Samarbetet kommer inledas i början på 2018.

Personalenhetens kapacitet var under året reducerad med anledning av personalomsättning, föräldradighet och vikariatsbemanning. Sårbarhet och störningskänslighet är högre i en liten specialistfunktion.

Trots bemanningsmässiga utmaningar introducerades ny företagshälsovårdsleverantör, utvecklade rehabiliteringsrutiner implementerades samt fokus på hälsofrämjande arbete bibehölls, vilket resulterade i ett för första halvåret signifikant lägre sjuktal i organisationen.

Viktiga händelser inom personalenheten var:

- Ledarskapsutveckling som påbyggnad på 2016 års chefsutvecklingsaktiviteter.
- Nytt avtal för företagshälsovård fr.o.m. 2017-01-01, innebärande ny leverantör i form av Helsa Företagshälsovård.
- Vidareutvecklade rehabiliteringsrutiner med hjälp av nytt systemstöd fr.o.m. 2017-01-01.
- Kvalitetssäkrade anställningsrutiner med hjälp av nytt systemstöd fr.o.m. 2017-01-01.

För kommunikation och service var det ett händelserikt år. Webbplatsen bromolla.se fick ny sökfunktion som underlättar för användaren. Film som media började användas i kommunens digitala kanaler. Kommuninfo fick ny utformning och ny kanal för distribution som annonsida i Kristianstadsbladet. För att bli bättre på att kommunicera Bromölla kommun som helhet, både internt och externt bildades ett kommunikationsnätverk med deltagare från alla kommunens verksamheter. Lanseringen av #jagärbromölla gjordes under hösten 2017. Det är ett långsiktigt arbete för att stärka kommunens attraktionskraft som kommer att pågå under flera år.

Arbetsmiljöverket genomförde en granskning under våren 2017 där kommunens linjechefer upplevde obalans i behov kontra tillgång av stödresurser inom stora delar av gemensam service.

Personalläget är fortfarande problematiskt med brandmän som slutar och svårigheter att rekrytera nya. Det nya avtalet för räddningstjänst i beredskap, (RIB-avtalet), där även lokala

överenskommelser gjordes, blev klart den förste maj. De flesta är i stort sett nöjda. Inga brandmän har slutat på grund av avtalet.

Räddningstjänsten genomförde ett antal utbildningar som hjärt- och lungräddning, heta arbeten, allmän brandkunskap samt deltog i grannsamverkan tillsammans med polisen.

Statistik, uppdrag och händelser inom räddnings-tjänsten:

2013	2014	2015	2016	2017
218	208	213	244	299

Antalet händelser som har ökat mest är IV-PA/Sjukvårdslarm från 46 (2013) till 80 (2017) och trafikolyckor från 23 (2013) till 69 (2017).

Räddningstjänsterna i Skåne Nordost arbetar tillsammans med att ta fram gemensamma ledningsfunktioner för systemledning vid insatser. Man tittar även på hur kommunerna gemensamt kan jobba med preparandutbildningar och hjälpas åt med lärare och instruktörer. Skåne Nordost jobbar tillsammans med det förebyggande arbetet med att ta fram gemensamma riktlinjer vid tillsyner m.m. samt med att öka kunskaperna om anlagda bränder och brandorsaksutredningar.

Intern kontroll

Kansli- och utvecklingsenheten hade ansvar för att samordna arbetet med kommunstyrelsens internkontrollplan. Samtliga beslutade internkontrollområden granskades och redovisas i en rapport till kommunstyrelsen.

De interna rutinerna för rapportering av bisyssla bedöms implementerade dels genom att Winlas anställningsmodul utgör en etablerad del i anställningsprocessen genom att bisyssla registreras i systemet vid nyanställning, dels genom att en organisationsgemensam mall används vid årliga medarbetarsamtal och denna inkluderar kontrollfråga avseende bisyssla.

Räddningstjänsten har ett omfattande kontrollprogram så att alla övningar och utbildningar som krävs följs upp och att all säkerhetsutrustning och lyftutrustning kontrolleras och sköts

enligt tillverkares och arbetsmiljöverkets regler.

Framtidsutsikter

Projektet med det nya dokument- och ärendehanteringssystemet kommer successivt under 2018 att genomföras i kommunens olika verksamheter, dels med utbildning av berörd personal och dels med utveckling av ärendeprocesserna.

Kansli- och utvecklingsenheten kommer att vara tjänstemannaresurs i genomförandet av allmänt val 2018.

I maj månad 2018 ska kommunen tillämpa EUs dataskyddsförordning om stärkt skydd för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter. Kansli- och utvecklingsenheten bidrar som stöd i den kommunala organisationen för att möta den nya förordningens krav.

Under nästkommande verksamhetsår kommer en uppgradering av ekonomisystemet (Agresso) genomföras. Arbetet med att säkerställa ökad nyttjandegrad av funktionaliteter i ekonomisystemet kommer att prioriteras upp.

Bromölla kommun upplever i likhet med landets övriga kommuner ökande svårigheter i att bemanna organisationen utifrån nu definierade kompetensstrukturer och krav.

Den totala bristsituationen på den svenska arbetsmarknaden bedöms för Bromölla kommuns del, utöver stora utmaningar i bemanningsarbetet, också resultera i ökad personalomsättning, vilket gör det svårt att förutsäga de samlade rekryteringsbehoven. Det kan inte uteslutas att den ökade personalomsättningen kan komma att leda till lönekostnadsökningar utöver avtalade och budgeterade nivåhöjningar.

Under 2018 kommer ett nytt intranät att tas fram och lanseras. Det förväntas bidra till att den interna kommunikationen förbättras och att det blir lättare att hitta information som man behöver i sitt arbete. Eftersom det är ett så kallat socialt intranät kommer det att finnas möjlighet till samarbete och kommunikation mellan medarbetare i hela organisationen.

Räddningstjänsten kommer att fokusera på att marknadsföra brandmannajobbet och visa att det är attraktivt och spännande med många utmaningar.

Genom individuella hälsoprofiler får medarbetaren, i dialog med Helsa företagshälsovård, möjlighet att identifiera hälsorisker och få rådgivning.

– Jag tycker att det är bra att alla får möjlighet att göra en hälsoprofilbedömning. I vår arbetsgrupp har det lett till flera positiva förändringar. Bland annat har fler börjat träna regelbundet. Det är mer lunchlådor och mindre godis men visst firar vi ändå. Ibland med tårta men det kan lika gärna vara fruktsallad med kvarg, säger Eva Fjelkner som arbetar som distriktsköterska.

I hälsoprofilbedömningen ingår bland annat cykling, mätning, vägning, blodprov och blodtrycksmätning.

– Men viktigast av allt är ändå det motiverande samtalet om livsstil och arbete, säger Jenny Schollin, företagssköterska på HELSA.

#JAGÄRBROMÖLLA

– I vår arbetsgrupp har vi börjat använda oss av en app med träningsprogram. Vi tränar tillsammans i stort sett varje dag.

Eva Fjelkner

Stöd och omsorg

Verksamhetschef: Susanne W Sjöbring

EKONOMISKT RESULTAT (TKR)	BOKSLUT 2016	BUDGET 2017	BOKSLUT 2017	BUDGET- AVVIKELSE 2017
Intäkter				
- Taxor och avgifter	-5 583	-5 469	-6 036	567
- Bidrag exkl. EU-bidrag	-74 216	-32 257	-67 571	35 314
- Övriga intäkter	-17 214	-17 275	-17 402	127
Summa intäkter	-97 013	-55 001	-91 009	36 008
Kostnader				
- Personalkostnader	189 471	188 510	203 459	-14 949
- Lokalhyror	22 159	21 212	25 657	-4 445
- Köp av verksamhet	61 702	14 858	48 453	-33 595
- Kapitalkostnader	1 325	1 034	1 319	-285
- Övriga kostnader	41 899	56 647	44 924	11 723
Summa kostnader	316 556	282 261	323 812	-41 551
Nettokostnader	219 543	227 260	232 803	-5 543

Årets resultat

Stöd och omsorg visade ett negativt resultat med 5 543 tkr. Avvikelsen fördelade sig på övergripande verksamhet med en positiv avvikelse på 4 114 tkr, individ- och familjeomsorgen (inklusive integrationen) med en positiv avvikelse på 7 847 tkr, vård och omsorg med en negativ avvikelse på 8 275 tkr och omsorg funktionsnedsättning med en negativ avvikelse på 9 229 tkr. Kommunstyrelsen beslutade i maj om en åtgärdsplan för en budget i balans. Stöd och omsorgs del i åtgärdsplanen blev 146 tkr.

Avvikelsen på kostnadssidan beror framför allt på personalkostnader och köp av verksamhet från annan anordnare. På intäktssidan beror avvikelsen på bidrag, framför allt, från Migrationsverket men även från Arbetsförmedlingen med flera.

Investeringsredovisning

Investeringsprojektet för inventarier avser hela Stöd och omsorgs verksamhetsområde. Under året inköptes utbytesmöbler och möbler till nya kontor samt arkivskåp till IFO.

Viktiga händelser under året

Verksamheterna har arbetat aktivt med att påverka sjuktalet i positiv riktning. Alla medarbetare har erbjudits en hälsoprofilbedömning via företagshälsovården.

Nya samverkansgrupperingar startades upp mellan kommunen och Region Skåne för att arbeta aktivt med bland annat Hälso- och sjukvårdsavtalet både delregionalt och lokalt.

Verksamheten har tillsammans med övriga kommuner i Skåne Nordost anslutit sig i Vård och omsorgscollegie för att bland annat kvalitetssäkra utbildningarna och marknadsföra vårdyrket.

I februari flyttade de första hyresgästerna in på trygghetsboendet Pynten. Därefter har nya hyresgäster flyttat in kontinuerligt under året. I december månad var samtliga lägenheter uthyrd och ett kösystem har upprättats. I maj anställdes en trygghetsvård. Uppdraget var att samordna aktiviteter och finnas tillgänglig för att besvara frågor från hyresgästerna. Hyresgästerna har fått lyfta fram sina önskemål och utifrån önskemålen har rutiner för olika aktiviteter och evenemang arbetats fram. Vissa aktiviteter är fasta medan andra har varierat beroende på behov och önskemål. Fasta aktiviteter som utfördes under året var exempelvis gymnastik, minigolf och bollspel. Andra aktiviteter som anordnades var bland annat frukostmöte där en farmaceut bjöds in för att informera om "Medicin och äldre – hur går det ihop?" Hyresgästerna firade även Mårten gås, advent, lucia och jul. Nyår anordnades av hyresgästerna själva och firades med mat och kaffe. Grillfester, sillluncher, väffel- och glasscafé och frågesporter är aktiviteter som anordnades under sommarmånaderna. Hyresgästerna tillverkade dessutom en egen minigolfbana som invigdes på nationaldagen. På Pynten har man bildat ett planeringsråd bestående av hyresgästerna själva. Planeringsrådet har träffats varannan vecka för att planera och diskutera olika frågor och önskemål.

Arbetsmiljöverket har gjort en tillsyn över arbetsmiljön för första linjens chefer inom vård och omsorg samt omsorg funktionsnedsättning. Det resulterade i flera utvecklingsområden som t.ex. beredskap/jour för första linjens chefer, introduktionsprogram för chefer, stödsystem och påbörjad diskussion om antalet underställda per chef.

Utvecklingen av kvalitets- och ledningssystemet är ett ständigt pågående arbete och fokus under året har varit att hitta rätt i analys- och kvalitetsarbetet.

Beslut om att använda sig av utredningsmetoden Individens

behov i centrum, (IBIC), är fattat för hela Stöd och omsorg och arbetet är påbörjat.

Individ- och familjeomsorgen

Det har varit svårt att rekrytera socialsekreterare inom myndighetsutövningen under året. Det har varit få sökande till de utannonserade tjänsterna. Situationen är densamma inom hela Skåne Nordost och inte specifik för Bromölla kommun. För att klara handläggningen på ett rättssäkert sätt har bemanningsföretag anlåtits i stor utsträckning.

Samarbetet med Sölvesborgs kommun gällande missbruksbehandlingen Bron fortsätter. Primärbehandlingen sker i Sölvesborg med en behandlare från varje kommun och efterbehandlingen sker i Bromölla. Här erbjuds även deltagande i anhörig- och barngrupp. Under året har ett drygt tiotal personer från Bromölla kommun deltagit i behandlingen.

Med stöd av stimulansmedel kunde bemanningen ökas inom öppenvård och fältverksamhet. Ungdomssekreterarna har under året "fältat" ungefär en helg i månaden vid t.ex. insparksdisco, skolavslutningar, festligheter i samband med lov och vid så kallade riskhelger som Holje marknad, Sweden Rock och Killebom. I samband med höstterminens slut anordnades två grillkvällar vid fritidsgården Tunnan. Det var två uppskattade aktiviteter även om det vid det första tillfället var få personer som kom.

Under året har totalt 20 barn/unga och vuxna placerats på institution, utifrån olika behov och i olika tidsintervall. 23 barn/unga i placerades i familjehem och sex barn/unga och vuxna placerades i skyddat boende.

Öppenvården har tillsammans med personal från skolan erbjudit föräldrastödsutbildningarna Alla Barn i Centrum, (ABC), och Älskade, förbannade tonåring, (ÅFT). ABC har genomförts både höst och vårtermin. När det gäller ÅFT har det på grund av lågt intresse inte genomförts några utbildningar under året. Dessa utbildningar var inte biståndsbedömda utan vände sig till alla föräldrar i kommunen.

Antalet hushåll som var beroende av ekonomiskt bistånd har ökat något i förhållande till 2016. Ökningen skedde i slutet av året. Totalt under året har det varit 190 unika hushåll jämfört

med 171 under 2016. Även antalet ungdomshushåll, 18-25 år, har ökat från 29 hushåll 2016 till 38 hushåll 2017. Den främsta orsaken till att hushållen är beroende av ekonomiskt bistånd är arbetslöshet, med ingen eller otillräcklig ersättning från AF eller A-kassa.

Under året har flera tillsynsbesök gjorts på ställen som säljer och serverar folköl, eller säljer tobak. Vid några tillfällen har tillsynerna gjorts tillsammans med polis.

Budget och skuldrådgivningen hjälper enskilda kommuninvånare med deras vardagsekonomi och skuldsituation. Under 2017 fanns 49 pågående ärende. Rådgivare finns på Kulturpunkten en gång i veckan.

Tillsammans med övriga kommuner i Skåne Nordost, regionen, polis och åklagare bedrevs verksamheterna LOTS, Familjerådgivning, Barnahus, Maria Skåne nordost, Kriscentrum och social jour.

Samverkansgrupperna Glöden och Flamman är kommunens övergripande strategiska respektive operativa grupper inom Alkohol Narkotika Doping Tobak, (ANDT). Här finns representanter från polis, socialtjänst, skola och fritidsverksamhet. Grupperna har haft sammankomster regelbundet under året.

FINSAM inom Samordningsförbundet Skåne Nordost finansierar, stödjer och utvecklar tvärsektoriella insatser inom rehabiliteringsområdet mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Skåne och de fem kommunerna i nordöstra Skåne. Under året har vi tillsammans med övriga kommuner i Skåne Nordost varit med i följande projekt:

- PREMO (integrerad preventionsmodell)
- Målgruppen för insatsen är etableringssökande som är inskrivna på AF Kristianstad och som bor i någon av de samverkande kommunerna, och som på grund av psykisk ohälsa, eller miss-tanke om psykisk ohälsa, inte kan tillgodogöra sig de aktiviteter/insatser som finns.
- Maria mödrahälsovård
- Målgruppen för insatsen är gravida kvinnor med riskbruks- eller missbruksproblematik samt deras partners som är bosatta inom upptagningsområdet för Samordningsförbundet Skåne Nordost.
- KUR (Kompetensutveckling via SFSNO)

- Den ökade psykiska ohälsan i samhället påverkar samtliga verksamheter inom Samordningsförbundet Skåne Nordost. Arbetet fortsatte med att utveckla och underlätta samverkan/samarbete samt ge kunskap om och förståelse för varandras verksamheter och uppdrag.

Inom ramen för samordningsförbundets försorg fick medarbetare, i de medverkande kommunen, möjlighet att gå en utbildning i socialrätt, 7,5 hp, vid högskolan i Kristianstad.

Migrationsverket och Länsstyrelsen har räknat fram kommundetal för mottagande av nyanlända. För Bromöllas del var kommuntalet 18 personer som flyttat in under 2017. Att hitta bostäder är ett fortsatt stort problem vid mottagandet, bosättningen har skett uteslutande i Bromöllahems lägenheter. Samarbetet med Bromöllahem har under året varit mycket bra.

Bromölla kommun blev beviljade medel till en fortsättning av Rådum. Rådum finns på Kulturpunkten och arbetar med hjälp, stöd och vägledning i kontakten med samhället. Det har varit välbesökt, med 290 besökare till tolv utbildade rådgivare.

Ersättningsförfarandet från Migrationsverket till kommunerna ändrades den 1 juli 2017 från återsök till schablonersättning, vilket kommer att underlätta de ekonomiska beräkningarna.

Från och med oktober övertog Bromölla kommun driften av boendet Släggan för ensamkommande barn. Ny enhetschef och personal rekryterades. Samtidigt gjordes en del av fastigheten om till den nya boendeformen stödboende. Under året har det kommit två barn/ungdomar varav en placerades i sitt nätverk och en flyttade in på boendet Släggan. Vid årets slut har Bromölla kommun ansvar för totalt 39 ensamkommande barn och ungdomar, 27 ungdomar bor på Släggans hem för vård eller boende, (HVB), eller stödboende och övriga bor i familjehem, nätverkshem, jourhem eller externt HVB.

Vård och omsorg

Forskning inom vård och omsorg visar att aktiviteter, att äta rätt och ett socialt aktivt liv, kan förskjuta demens eller åtminstone hålla den längre framför sig. Fysisk träning förbättrar äldres hälsa och gör att man kan bibehålla bästa möjliga förmåga. Därför är de under året inrättade aktivitetsombuden och aktivitetssamordnarna viktiga i verksamheten. På olika

sätt har de hittat aktiviteter i vardagen som utgår från de boendes intressen och individuella behov. Samtal kring gamla föremål, bingo, högläsning och gymnastik är några exempel på aktiviteter. Även Musik i Syd har varit ett uppskattat inslag med föreställningar och musikupplevelser i olika former på de särskilda boendena. Förutom firande av de stora högtiderna, så uppmärksammades årtiderna med olika festligheter.

Seniorfestivalen genomfördes även i år med ett fullmatat och uppskattat program. På programmet fanns bland annat vandringsturer, föreläsningar, gymnastik, och att Riksbyggen visade upp en lägenhet på trygghetsboendet Pynten.

I Öppna jämförelser ser vi att måltidssituationen kan förbättras. Arbetet med att säkerställa och höja kvaliteten inom kost, nutrition och måltidssituationerna pågick under året. En dietist anställdes och påbörjade arbetet med att identifiera förbättringsområden i verksamheterna.

Hemsjukvården ordinerade individanpassade åtgärder med hjälp av ett vårdhundteam. Vårdhundens uppgift var att träna, motivera och sprida glädje och entusiasm för medborgaren. Vårdhundteamet var ett mycket uppskattat inslag.

Stimulansmedel erhöles 2017 för att stärka bemanningen inom vård och omsorg. Resursförstärkningen har fördelats schemamässigt över hela dygnet till alla verksamheterna inom vård och omsorg.

Det har varit svårt att rekrytera sjuksköterskor för nattjänster och paramedicinare. Det har lett till ökade personalkostnader för övertid och behov av att ta in personal från bemanningsföretag. Det har också varit svårt att rekrytera personal med undersköterskekompetens vilket också har lett till ökade personalkostnader.

Utifrån Öppna jämförelser jubileumsrapport kan vi se att både kontinuiteten och den äldres bedömning av helheten i hemtjänsten är positiv. Bromölla kommun utmärker sig både i jämförelse med Skåne och snittet i riket. Den äldres bedömning av särskilt boende i sin helhet ökade också i positiv riktning jämfört med statistiken från 2016.

Hälso- och sjukvården har arbetat med förbättringsarbeten inom vård i livets slutskede, förebyggande arbetssätt, vård vid

demenssjukdom och svårläkta sår. Detta gjordes i samverkan med parterna som ingår i Ledningskraft och med målsättningen att nå en hög kvalitet i hela vårdkedjan. Även de förebyggande hembesöken för alla 75-åringar genomfördes under året.

Personal inom vård och omsorg har genomgått webutbildningen Våga Fråga, Våga Se som är en utbildning om psykisk ohälsa bland äldre. Andra utbildningsinsatser som har erbjudits till medarbetare under året var brandskydd, hjärt- lungräddning (HLR), lågaffektivt bemötande, basal vårdhygien, munvårdsutbildning, lyftteknik och demensutbildning.

En nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen presenterades i mars 2017. Utredningen föreslår åtgärder som syftar till högre kvalitet och effektivitet, bättre förebyggande och rehabiliterande insatser, tryggad personalförsörjning och användning av välfärdsteknologi.

Omsorg funktionsnedsättning

Från årsskiftet flyttades socialpsykiatrins dagliga sysselsättning Träffpunkten och boendestödet, över från individ- och familjeomsorgen till omsorg funktionsnedsättning. Förändringar har genomförts så att samtliga medarbetare på Träffpunkten/boendestöd arbetar i båda verksamheterna. Aktiviteter som startades var tjejgrupp och smyckes- och skärptillverkning. Samarbetet med psykosenheter har utökats, och till den gemensamma gruppen "Sundare liv" har deltagarantalet utökats. Även en patientutbildning, IMR (patientutbildning där man lär sig hantera sin sjukdom), har startat upp med goda resultat.

För att kunna tillgodose brukarnas behov på gruppboendena arbetade personalgrupperna med att hitta väl fungerande arbetssätt och rätt nivå på bemanningen för att täcka behovet. All personal har under året fått utbildning i bemötande och delar av personalen fick utbildning i att hantera självskadebeteende. Gemensamt för samtliga gruppboendena var att det råder brist på vikarier vilket ställer högre krav på att ordinarie personal kan täcka upp vid behov vilket påverkar budgeten i negativ riktning.

På tre av gruppboendena arbetade personalen med flytande arbetstid vilket syftade till att kunna genomföra aktiviteter med brukarna efter deras önskemål. Detta möjliggör för perso-

nalerna att exempelvis kunna följa med på konserter, marknader, restaurangbesök och shoppingturer. Därutöver anordnade fritidsgruppen aktiviteter för alla brukare som tillhör verksamheten vilket bland annat har lett till besök på Blå planet i Köpenhamn, resa till Ullared, halloweenfest, tjejkväll och filmkväll.

Under året har en ny personalgrupp rekryterats och arbetet påbörjades med att "flytta hem" brukare som har avslutat sin utbildning/boende i annan kommun. Detta var uppstarten av det nya gruppboendet Gonarp som kommer att stå klart under hösten 2018.

Daglig verksamhet bedrivs på Kvarngården, i Humleskolans café, i second hand affären och på Lokalen som ligger i anslutning till affären. Det pågår ett ständigt arbete med att hitta meningsfulla arbetsuppgifter inom daglig verksamhet och aktiviteterna anpassas för varje individs behov. Olika aktiviteter har startats upp som till exempel en dramagrupp, musikaktiviteter och bowling. Ett aktivitetsrum har gjorts om till en grotta för lässtunder och möjlighet till att koppla av. Konstvernissage anordnades under konstveckan då brukarna ställde ut sina konstverk.

Försäkringskassan har kommit med nya direktiv när det gäller inrapportering av tid utförd av personliga assistenter. Hela processen är mer krävande och genererar större tidsåtgång administrativt. Försäkringskassan har också ändrat utbetalningarna från förskottsutbetalning till efterskottsutbetalning. Under året har personlig assistans utökats med såväl ett nytt assistansärenden som utökade timmar inom redan befintliga assistansärenden.

Införande av iPads för dokumentation inom personlig assistans påbörjades under 2016, som ett försök, och implementerades i alla grupperna under 2017.

På daglig verksamhet inom LSS har man under året introducerat möjlighet till individanpassade åtgärder med hjälp av vårdhundteam, liknande det som finns inom vård och omsorg. Införandet visade på ett lyckat resultat.

Köp av tjänster från andra kommuner genomfördes inom korttidsstillsyn och korttidsvistelse med kostnader för extra bemanning i några ärenden.

Intern kontroll

Intern kontroll genomfördes enligt fastställt plan.

Framtidsutsikter

Rekryteringsbehoven av personal kommer fortsatt att vara stora inom hela verksamhetsområdet. Problem med kompetensförsörjning i verksamheterna kan få konsekvenser för kvaliteten och säkerheten för den enskilde. Att vara en attraktiv arbetsgivare och skapa god arbetsmiljö blir allt mer betydelsefullt i konkurrensen om personal.

Individ- och familjeomsorg

Rekryteringsproblemen vad gäller socionomer verkar ha lättat något och förhoppningen är att det inte ska behövas bemanningsföretag under 2018.

Tillsammans med en ökad samverkan med skolans elevhälsa är målsättningen att kunna komma in med insatser tidigare. Arbetet ska utgå ifrån ett mer förebyggande arbetssätt och på så sätt kunna motverka vissa placeringar utanför hemmet.

Verksamheten för ensamkommande barn och ungdomar minskar i omfattning då det inte kommer lika många ensamkommande till Sverige. Det behövs eventuellt en översyn för att kunna anpassa och se över olika alternativ för verksamheten.

Vård och omsorg

Vi kan se ett ökat behov av platser på särskilt boende för personer med demens och en inledande diskussion om en ökning av boende har inletts med Bromöllahem.

Från 1 januari 2018 gäller lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Förändringarna kommer bland annat att innebära kortare ledtid för planering och igångsättning av insatser vid utskrivning. Planeringen är igång om hur team ska byggas upp i verksamheten med omvårdnadspersonal och ett nära samarbete med sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut.

Utveckling av hälso- och sjukvårdsavtalet pågår. Avtal om ansvarsfördelning och utveckling av hälso- och sjukvården i Skåne finns framtaget och ska vara fullt ut implementerat 2020.

Användandet av kvalitetsregistret BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) ska utökas och implementeras vidare av demenssjuk-sköterska i ordinärt boende.

I den nationella visionen för e-hälsoarbetet fastslås att Sverige 2025 ska vara "bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet". Satsning på teknik som stöd för de äldre och spridning av kunskap om tekniska hjälpmedel behöver öka, för att gynna medborgarnas självständighet.

Allt fler människor lever längre och medellivslängden ökar. Samtidigt finns skillnader i hälsotillståndet mellan olika grupper i samhället. I ett nationellt perspektiv förväntas individer 80 år eller äldre öka från drygt en halv miljon till över en miljon i mitten av 2040-talet. Bromölla kommuns befolkningsprognos för 2016 visar att antalet individer över 80 år ökar med cirka 110 invånare fram till 2025. Att närmare en fjärdedel av invånarna är över 65 år är en faktor att ta hänsyn till i planeringen av kommunens och omsorgens verksamheter.

Den särskilda satsningen på bemanning inom äldreomsorgen upphör efter år 2018. Från 1 januari 2018 gäller lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Förändringarna kommer bland annat innebära kortare ledtid för planering och igångsättning av insatser vid utskrivning. Effektiva korttidsplatser i kombination med tillräckligt många särskilda boendepplatser och en väl fungerande hemtjänst är ett måste framöver.

Sveriges kommuner och landsting, (SKL), har tagit fram nationella rekommendationer för kvalitet i särskilt boende. SKL rekommenderar kommunerna att stärka och utveckla kvaliteten inom fyra områden: koll på läget, planera utifrån individens behov, ta fram strategi för att utveckla digitaliseringens möjligheter och ledarskap.

Regeringen utsåg i april 2017 en särskild utredare som har fått i uppdrag att göra en översyn av socialtjänstlagen. Syftet med uppdraget är att utforma en socialtjänst som bidrar till sätta individen i fokus och som med ett förebyggande perspektiv ger människor lika möjligheter och rättigheter. Vidare ska socialtjänsten erbjuda behovsanpassade insatser med ett förebyg-

– Vi brukar fika, gå på hockey eller ta en pizza. Vi gör bara roliga grejer!

Viktor Raymundsson, 21 och Jonathan Erlandsson, 19

Viktor känner några som är kontaktpersoner sedan tidigare. Efter att sett kommunens film om hur det är att vara kontaktperson anmälde han sitt intresse och vill gärna tipsa andra att göra detsamma.

Jonathan och Viktor uppskattar träffarna och ses ungefär en gång i veckan. Mellan träffarna hörs de på snapchat för att planera nästa träff.

Jenny Hannula som är enhetschef och rekryterar kontaktpersoner. Hon berättar om ett ökat intresse för att bli kontaktperson efter att filmen visats i sociala medier.

gande och evidensbaserat perspektiv. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2018.

Omsorg funktionsnedsättning

Ny gruppboende Gonarp med tillhörande daglig verksamhet förväntas stå klart under hösten 2018. Det planläggs även för en utbyggnad av en vinkel på Kvarngården så att verksamheten kan verkställa korttidsvistelse i egen regi. Detta innebär också att korttidstillsynen får ändamålsenliga lokaler, vilket gör det lättare att verkställa besluten utan att behöva köpa externa platser.

Olika åldrar och individuella behov hos de boende på gruppboendena ställer krav på personalens arbetssätt och kunskaper. Det finns ett behov av utökning/utveckling av daglig verksamhet då efterfrågan både ökar och ställer andra krav på verksamheten.

Träffpunkten kommer att se över möjligheten att ha öppet även för personer som inte har beslut på daglig sysselsättning.

Behov av boende för målgruppen psykiskt funktionsnedsatta finns redan idag men ersätts till viss del. Det pågår en översyn av lagstiftningen inom Lagen om stöd och omsorg till vissa funktionshindrade, (LSS). Syftet med utredningen är att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans och att få till stånd mer ändamålsenliga insatser i LSS. Vidare ska lagstiftningen främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. 1 oktober 2018 lägger LSS-utredaren fram sitt slutbetänkande.

Tillväxt och utveckling

Verksamhetschef: Anders Wanstadius

EKONOMISKT RESULTAT (TKR)	BOKSLUT 2016	BUDGET 2017	BOKSLUT 2017	BUDGET- AVVIKELSE 2017
Intäkter				
- Taxor och avgifter	-15 442	-15 615	-15 501	-114
- Bidrag exkl. EU-bidrag	-4 392	-2 821	-12 150	9 329
- Övriga intäkter	-6 431	-41 897	-46 337	4 440
Summa intäkter	-26 265	-60 333	-73 988	13 655
Kostnader				
- Personalkostnader	27 549	32 676	42 029	-9 353
- Lokalhyror	11 052	16 114	19 677	-3 563
- Köp av verksamhet	15 351	16 773	17 183	-410
- Kapitalkostnader	12 183	31 084	29 918	1 166
- Övriga kostnader	21 111	37 474	37 739	-265
Summa kostnader	87 246	134 121	146 546	-12 425
Nettokostnader	60 981	73 788	72 558	1 230

Årets resultat

Tillväxt och utveckling visade en positiv budgetavvikelse på 1 230 tkr som främst härrör sig till den Tekniska enheten, se kommentar nedan. I åtgärds paketet som kommunstyrelsen beslutade om den 10 maj gör Tillväxt och utveckling åtgärder som ger en positiv ekonomisk effekt med 3 540 tkr. Detta belopp är sedan reducerat med extra driftsbidrag till Bromölla fritidscenter AB på 3 680 tkr.

Tekniska verksamheten visade en positiv avvikelse på 1 506 tkr. Den positiva avvikelsen härrör bl.a. till genomförda effektiviseringar samt försäljning av mark.

Näringslivsenheten visade en negativ avvikelse på 30 tkr.

Arbetsmarknadsenheten redovisade en negativ budgetavvikelse på 270 tkr. Feriearbete är den främsta orsaken.

Kultur och bibliotek visade en negativ avvikelse på 45 tkr.

Turism- och fritidsenheten visade en positiv avvikelse på 654 tkr. Främst beror den positiva avvikelsen på ett ökat antal besök i simhallen.

Fastighetsenheten visar en negativ avvikelse på 585 tkr.

Investeringsredovisning

Under året har enheten arbetat med ett 20-tal investeringsprojekt. Helhetssyn utifrån medborgarnas och verksamhetens behov har varit ledstjärnan i arbetet.

Vid om- och nybyggnation av lokaler ställer därför Bromölla kommun ett antal erfarenhetsbaserade beställarkrav på utförande och funktioner. Krav ställs också på energi- och miljöprestanda enligt Miljöbyggnad Kategori Silver, som är ett aktivt val för att bidra till ett långsiktigt och hållbart samhälle.

Tillbyggnaden av Humlelyckans förskola i Nässum färdigställdes i december 2017. Renovering av befintlig byggnad påbörjades därefter och beräknas vara färdigställd under våren 2018. I samband med denna renovering av fastigheterna byggs också utemiljön om för att möta barnen med en inbjudande och attraktiv miljö som inspirerar till stimulerande och utvecklande lekar. Projektering av förskolan Vita Sand slutfördes under året. Upphandling och byggnation planeras för 2018.

Under året har kommunens konstinköpskommitté köpt in tretton nya konstverk och restaurerat sju befintliga. Alla verk har ställts ut på Kulturpunkten under dec/jan. Den invändiga skyltningen på Kulturpunkten/biblioteket har setts över och nya skyltar har köpts in. En orienteringskarta på svenska och engelska har också tagits fram. En digital guide kommer att kopplas till denna under 2018.

Med anledning av att implementeringen av Axiells produkt Smartblade avstannade så har istället en elassisterad lådcykel och en surfplatta köpts in. Tilläggsmodulen Book-it Flex är ett webbgränssnitt som gör det möjligt att låna ut böcker även utanför biblioteket.

Arbetet med Scanisauruskulpturen pågår i samverkan med Ifö Center.

Korsholmens badplats har rustats upp med förbättrade parkeringsmöjligheter, nya badbryggor, wc och ramp för personer med nedsatt rörelseförmåga. Området har fräschats upp med nya grillmöjligheter och nya lekredskap för barn.

Musikanläggningarna har bytts ut i Näsumshallen och

Branthallen. Modern teknik och bättre ljud är resultatet för besökarna i hallarna.

Fritidsgården Tunnan har under året fått nya speldatorer, nya cafémöbler och en ny scen.

Viktiga händelser under året

Fastighetsenheten

Fastighetsenheten uppvisade en negativ budgetavvikelse på 585 tkr. Den största delen av den negativa budgetavvikelsen beror på ett utökat bidrag till Bromölla Industristiftelse. Enheten har under året arbetat med systematiskt energieffektiviseringsarbete i kommunens lokaler.

Fritidsgården Tunnan färdigställdes under våren efter en omfattande vattenskada sommaren 2016. Arbetet med att utreda och åtgärda emissionsrelaterad problematik i vårt fastighetsbestånd fortlöper. Dalaskolorna, Dalafurets förskola samt Edenrydshallen får i sammanhanget räknas in bland större projekt men även ett flertal mindre renoveringar färdigställdes under året. Enheten har också påbörjat en genomlysning av utemiljön kring förskolor och skolor. Projektering av flera utemiljöer har påbörjats för planerad byggstart under 2018.

Tekniska enheten

Den 1 juni var den nye tekniska chefen på plats. En funktion som verksamhetschefen för Tillväxt och utveckling tidigare haft. Renodling av tjänsterna innebär bättre möjlighet att utveckla arbetet vid den tekniska enheten.

Tillsyn och drift av gata/park har genomförts enligt plan av entreprenör. Under året har flera arbetsmetoder effektiviserats vilket har lett till att upplevelsen i det offentliga rummet har förstärkts positivt. Felanmälningssystemet Infracontrol har vidareutvecklats vilket lett till snabbare åtgärder vid fel i den offentliga miljön.

Enheten arbetar aktivt med utveckling och attraktionskraft för hela kommunen och det integreras i både kort- och långsiktiga planer.

Tyvärr har det offentliga rummet även i år drabbats av omfattande skadegörelse vilket påverkat rörelsekapitalet negativt. Stort fokus har under året ägnats åt att reinvestera i ytor i

den offentliga miljön, speciellt med fokus på lekplatser och skolgårdar. Gator fick förnyad toppbeläggning enligt upprättat schema. Inventering av det kommunala belysningsnätet påbörjades.

Ny planarkitekt började sin anställning den 1 april. Antalet detaljplaneuppdrag har under året blivit fler och stort fokus kring dessa leder långsiktigt till kommunens framtida utveckling. Nya detaljplaner har tagits fram för både industri och bostäder. Ärenden kopplade till nyetablering av företag i kommunen har under året ökat och kravet på etableringsbara tomtarealer i olika storlekar har aktualiserats. Efterfrågan på tomter för friliggande villor har ökat under året och det finns nu ett stort behov av byggklara tomter. Planarbetet utfördes enligt en prioriterad planlista.

Enheten har påbörjat ett omfattande arbete med att identifiera och utarbeta processer, rutiner, mallar mm för att effektivisera arbetet i enlighet med projektet Förenkla helt enkelt.

Kommunekologen är engagerad i ett stort antal frågeställningar som rör gröna (natur) och blåa (vatten) frågeställningar. Att bevaka kommunövergripande och nationella frågeställningar är viktigt för kommunens framtida strategiska utveckling. Enheten deltar i flera projekt, bl.a. i vattenfrågor, kusterosionsfrågor och klimatförändringsfrågor. Deltagande i vattenarbetet inom ramen för Ivösjökommittén och Skräbeåns Vattenråd där tekniska enheten innehar kanslifunktion.

Arbetet har fortsatt med att implementera det tidigare beslutade insamlingssystemet för avfall (hushållsnära insamlings-system). Projektet kommer att fortlöpa en bit in i 2019.

Enheten har också utfört en hel del kart-, utsättnings- och inmätningssuppdrag samt underhåll och utveckling av kommunens kartsystem.

Näringslivsenheten

Den sedan tidigare antagna näringslivsplanen fanns till grund för det löpande årsarbetet. Planen är indelad i fem olika avsnitt: insatser för befintligt näringsliv, stimulans för ökat nyföretagande, företagsetablering, profilering av kommunen samt medverkan i regionalt näringslivsarbete.

Glädjande nog fortsatte det att vara ett stort intresse för att etablera sig i Bromölla kommun och under året har flera markaffärer genomförts och flera markresor löper på. Näringslivsenheten växade i februari upp från en till två tjänster då en näringslivsutvecklare anställdes. I samband med detta kompletterades verksamheten bl.a. med återinförande av månadsmöte för företagare under namnet Bromölla Live samt lansering av näringslivsenheten på Facebook. Dessa båda forum för möte har fått positiv uppmärksamhet och uppskattas av lokala företagare. Enheten har fortsatt med utskick av ett digitalt nyhetsbrev för företagare en gång per månad. Likaså har ett nyhetsbrev för handlare tagit form. Handelsutveckling är något enheten ska verka för än mer under kommande år.

Under året har Bromölla kommun fått mycket uppmärksamhet i media och fina betyg i olika mätningar som gjorts kopplat till företagservice, tillväxt och lokalt företagsklimat. Inte minst i Svenskt Näringslivs mätning där kommunen lyfts som årets raket i Skåne.

Att förbättra förutsättningar för ett ökat nyföretagande både på kort och lång sikt är en ledstjärna och görs i ett nära samarbete med Bromölla NyföretagarCentrum och Ung Företagsamhet (UF). Projektet Tankeverkstaden för elever i årskurs 8 genomfördes åter i december månad. Samarbete inom näringslivsområdet med Sölvesborgs kommun fortsätter. Bland annat sker samspel med Furulundskolan i syfte att utveckla relationer med lokalt näringsliv och få in mer inslag av entreprenörskap i skolan.

En handlingsplan för utveckling av våra kulturella, kreativa, näringar (KKN) har legat till grund för samarbete och utveckling av denna sektor. På Skåne Nordost-nivå drivs det gemensamma arbetet vidare utifrån Färdplan 2020. Uppstart av projektet TÖS, Tillväxt Östra Skåne, har ägt rum, likaså genomförande av Sveriges Bästa Näringslivsdag på Kristianstad Österlen Airport.

Företagssafari har arrangerats för politiker i kommunstyrelsen. Syftet är att förbättra relationer och öka förståelse för näringslivets villkor. Föreningen Företagsam är huvudman för Näringslivsrådet och årets insatser har präglats av att lyfta

intresse för medverkan i föreningen samt bidra till en allt mer positiv självbild av kommunen bland invånare och företagare. Föreningen har också fungerat som jury vad gäller utmärkelsen Årets Företagare och arrangerat Företagarnas Afton, denna gång på Filmpalatset.

Det lokala arbetsmarknadsrådet och kommunens interna arbetsmarknadsgrupp har aktivt arbetat med arbetslösheten utifrån en framtagen handlingsplan. Glädjande att notera är att ungdomsarbetslösheten fortsatte att minska.

Arbetsmarknadsenheten

Bromölla kommun har som största arbetsgivare på orten ett ansvar att genomföra arbetsmarknadspolitiska åtaganden och att arbeta med ett attraktivt arbetsgivarskap. Det kan gagna övriga arbetsgivare på orten genom att Bromölla kommun uppmärksammas i positiva sammanhang.

Under året har Arbetsmarknadsenheten erbjudit aktiviteter för cirka 100 arbetslösa medborgare. Dessa aktiviteter är allt från några timmars rehabilitering per vecka, arbetsträning/praktik i kommunala verksamheter eller på BromöllaBryggan. En del av dessa har sedan övergått i någon form av arbetsmarknadspolitisk anställning, med ekonomiskt stöd från Arbetsförmedlingen, de flesta inom ram för Extratjänster. Vid årsskiftet hade Bromölla kommun 42 medarbetare anställda på Extratjänster.

Under sommaren 2017 erbjöds 119 ungdomar i åldern 16-17 år feriearbete. Detta är en viktig insats för att locka fler ungdomar att söka utbildningar inom de yrkesområden som finns inom de kommunala verksamheterna.

I samarbete med kommunerna i Skåne Nordost har en ny gemensam DUA-överenskommelse för nyanlända tagits fram i samverkan med Arbetsförmedlingen. Tre lokala jobbspår med olika insatser ska bidra till att de nyanlända snabbare ska gå vidare till arbete eller studier. Detta arbete kommer att påbörjas under 2018. Ett statsbidrag från DUA har erhållits för att kunna köpa in ett verksamhetssystem för statistikredovisning till DUA.

2017 fick Håkan och hans företag Wetlandi Bromölla kommuns turismpris. När Outdoor Academy genomfördes i Skåne för första gången bjöd Wetlandi tillsammans med Havsdrakarnas hus, Gudahagens vikingamarknad, Humletorkan, Trolle Ljungby och Bromölla turism in till ett två dagar långt äventyr med aktiviteter och lokalproducerad mat och dryck.

Arrangemanget organiserades av Visit Sweden och Scandinavian Outdoor Group tillsammans med Tourism in Skåne och lokala aktörer. Researrangörer och journalister från Tyskland, Holland, England och Norge levde Robinsonliv på Ivösjön, vilket uppmärksammades av bland andra National Geographic.

#JAGÄRBROMÖLLA

*– Jag tror uppmärksamheten redan har gett resultat. Vi har redan många bokningar inför kommande säsong.
Håkan Lorentzon*

Kultur och bibliotek

Våren 2017 hade Kulturpunkten bekymmer med barn och ungdomar med problemskapande beteende och tvingades ta beslutet att stänga tidigare under en period. Under denna period arbetade verksamheten med att utveckla samarbetsformerna med olika samhällsaktörer samt internt med arbetsmiljön. Under sommaren återgick Kulturpunkten till ordinarie öppettider.

Kulturprogrammets arrangemang och utställningar har varit välbesökta. Det tryckta programmet fick ny utformning. Kulturpunkten har för första gången kunnat erbjuda barn och unga riktade kulturkurser. Arbetet med After School, som vänder sig till barn i mellanstadieåldern, har utvecklats. Ett projekt för att främja läsande har genomförts i samverkan med en idrottsförening, projektet var finansierat av Statens Kulturråd. Alla elever i grundskolan har fått ta del av scenkonst och fyra skolor har genomfört lokala kulturprojekt. Kulturpunktens nya lådcykel, som fungerar som ett pop-upbibliotek, har varit ute på sina första uppdrag och nått nya målgrupper, bland annat under nationaldagsfirandet. En ny energi- och klimatrådgivare började under året. Temakvällar med drop-in har genomförts.

Under året har Kulturpunkten särskilt arbetat med integrationsfrämjande insatser, bl.a. har media på flera språk köpts in till folk- och skolbiblioteken och flera kulturaktiviteter har arrangerats. Föreningar i kommunen har ansökt om och beviljats integrationsbidrag. Årets sommarlovsaktiviteter, som finansierades genom bidrag av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, planerades och genomfördes av utbildning, kultur och fritid i samverkan. För att stärka kommunens skolbibliotek har en utbildningsdag för rektorer, förskolechefer, pedagoger med flera arrangerats och en ny överenskommelse mellan grundskolan och folkbiblioteket har gjorts. Ett uppstartsmöte gällande förskolebiblioteket har genomförts för att stödja och utveckla det läsförämjande arbetet för och med kommunens yngsta medborgare.

I samarbete med konstnärnätverket och näringslivet har två konstutställningar arrangerats. En inspirationskväll för handel, turism och kultur har arrangerats, som en del av kommunens handlingsplan 2017-2018, för lokala kulturella och kreativa näringar. Under julmarknaden delades årets kulturpris och

kulturstipendium ut. Kulturpunkten visade upp juldekorationer gjorda av årets kulturpristagare och en utställning visade kommunens konstinköpskommittés inköp av ny konst. För att förbättra underhållet av kommunens offentliga utomhuskonst har en vård- och underhållsplan tagits fram.

Två förstudieprojekt om Ifö Center, som är beläget på Iföverken, har genomförts och avslutats. En förstudierapport har tagits fram som visar på Ifö Centers utvecklingspotential i ett regionalt, interregionalt och internationellt perspektiv samt ger förslag på förbättringar. Mot bakgrund av denna förstudie har Region Skånes kulturnämnd beslutat att inleda ett fördjupat samarbete med Bromölla kommun om utvecklingen av Ifö Center. Leaderprojektet Scanisaurus 2.021, med syfte att bevara, använda och utveckla ett levande kulturarv pågår.

Turism och fritid

Kommunens vandrings- och cykelleder har under året statusinventerats och upptäckta fel och skador har åtgärdats. I Näsrum har arbetet med nya motions slingor påbörjats i samarbete med Länsstyrelsen. Besiktning av idrottshallarna har genomförts och underkänd utrustning har bytts ut. Taggsystem har installerats i Branthallen och simhallen. Under sommaren genomfördes Bromöllalägret vilket lockade många deltagare. Det arrangerades även sommaraktiviteter för barn och unga, en succé med över 300 besökare.

Fritidsgården Tunnan har återinvigt sina lokaler och firat 15 års jubileum. Cirka 130 personer kom till invigningen. Fritidsgården har sedan kunnat erbjuda ett större utbud och arbetsmiljöförbättringar i de nya lokalerna. Fritidsgården har utvecklat e-sport för ungdomarna, intresset har varit mycket högt.

Simhallen hade besöksrekord i början av året. Instruktionsfilm för vattenhygien har tagits fram. Kultur- och fritidsguiden publicerades som vanligt, denna gång med en extra engelsk sida för bättre spridning. Föreningsbidragen betalades ut i början av året och arbetet för att möjliggöra ett föreningsråd i Bromölla kommun fortsatte. Halltiderna fördelades betydligt enklare detta år och samtliga föreningar fick önskade tider.

Centrumskyltar för gång- och cykeltrafikanter har monterats i stråket mellan Strandängens badplats och Korsholmen.

Kommunens turistbroschyr "Bromöllapärlor" har reviderats och tryckts.

Destinationsprocessen har gått in i en ny fas utan konsulterna från Svedest. En ny fas har påbörjats där kommunernas samverkan inom Skåne Nordost stärks ytterligare. Upplevelsen är att deltagande företag och tjänstemän har tagit stora steg framåt. Framöver ska utvecklingsarbetet ledas av tjänstemän och företag tillsammans.

Bromölla och Skåne Nordost har under året haft flera journalistbesök från tidningar i Tyskland, Polen, Nederländerna, Danmark, Frankrike m.m. Några av de mest kända tidningarna och publikationerna är Die Zeit, Lonely Planet och National Geographic. Visit Sweden, som har i uppgift att marknadsföra Sverige internationellt, hade i år valt att förlägga sitt arrangemang "Outdoor Academy" i Skåne och bland annat Bromölla. Researrangörer och journalister från bland annat Tyskland, Holland, England och Norge kom hit vilket gav våra exportmogna företag inom "soft adventure" ett tillfälle att ta plats i internationella rese- och livsstilsmagasin. Besökarna fick uppleva både "Robinsonliv", vikingar, dinosaurier och mat från kulinariska gårdsbutiker.

Polensamverkan har fortsatt, cirka 40 bussar från Polen har varit i kommunen. QR koder är utplacerade på Humleslingan. Turism och fritid har deltagit i ett framtagande av en strategisk handlingsplan för Outdoor turism i Skåne tillsammans med Tourism in Skåne. Omsättningsstatistiken för besöksnäringen 2016 har lanserats, Bromöllakommun har enligt Handels utredningsinstitut, (HUI), en total omsättning av 277 miljoner kronor, en ökning av 23 miljoner kronor.

Intern kontroll

Intern kontroll är genomförd enligt plan.

Framtidsutsikter

För att möjliggöra etablering av nya bostäder och företag samt påvisa Bromölla kommuns attraktiva geografiska läge kommer arbetet att fortsätta med framtagandet av detaljplaner, som möjliggör både bostadsetableringar och företagsetableringar. I samband med detta intensifieras också arbetet med att utveckla, förnya och reinvestera infrastrukturstråk såsom

cykelvägar, gång- och rekreationsytor. Den offentliga miljön ska vara trygg, säker och upplevelsevård vilket tydliggörs i arbetet med skötselplaner.

Det är av stor vikt att kommunen tillsammans med lokalt näringsliv, genom bl. a. Bromölla NyföretagarCentrum och Ung Företagsamhet, fortsätter arbetet vad gäller att förbättra förutsättningarna för ett ökat nyföretagande i kommunen. Inom industrin sker en fortlöpande rationalisering vilket innebär att större företag, oavsett konjunkturläge, inte växer med fler anställda. En reell efterfrågan på arbetskraft kan i princip endast uppstå genom att nya privata företag bildas eller etableras i kommunen samt att befintliga små och medelstora företag väljer att växa.

Kommunens företagsservice ska utvecklas ytterligare och för- enklingsarbetet är en pågående process.

Både Näringslivsrådet och Arbetsmarknadsrådet är fortsatt viktiga forum. Samverkan syftar till att få parterna fokuserade vid samma mål.

Det är angeläget med vidare satsningar på boende, handels och landsbygdsutveckling. En strategi för handelsutveckling ska arbetas fram och arbetet trappas upp i linje med denna.

Det kulturpolitiska programmet för perioden 2016-2019 definierar Bromölla kommuns prioriterade utvecklingsområden: biblioteket/kulturpunkt, kulturella kreativa näringar/kulturturism, barn och unga/kulturgaranti samt vårt kulturarv/kulturell mångfald.

I en tid med växande ekonomiska klyftor, kunskapsklyftor och intolerans spelar Kulturpunkten en viktig roll som mötesplats och demokratisk arena. Vi behöver öka människors kunskap om och tillgång till samhällsinformation, som blir alltmer digital. Detta så att människor inte hamnar i ett digitalt utanförskap, vilket innebär sämre möjligheter att delta och påverka i samhället. Arbetet med barn och unga, samt nyanlända kommer att ha hög prioritet, inte minst när det gäller att främja läslust samt stimulera till interkulturella möten och kreativt skapande. Genom samarbete med förskola, skola, föreningar och annan kommunal verksamhet vill vi främja läslusten och

skapa nya möten. Näsums meröppna bibliotek ger nya möjligheter till samverkan och arrangemang. Vår ambition är att Kulturpunkten med tillhörande park under kommande år ska ges möjlighet att få utvecklas vidare och växa till en plats där berättelser, litteratur, konst och skapande står i centrum.

Samverkan med och mellan kulturarbetare, kulturföreningar, studieförbund och andra aktörer behöver ständigt stimuleras och utvecklas. Vi är aktiva i flera regionala nätverk inom Skåne, men ser även möjligheter till regionöverskridande samverkan. En ambition är att vidareutveckla Ifö Center till ett regionalt resurscentrum för konst- och kulturproduktion för professionella och icke professionella kulturskapare. Att stärka samarbetet mellan kultur, turism och handel är en viktig fråga.

Under 2018 renoveras badplatsen i Edenryd. Arbetet med destinationsprocessen kommer att fortsätta i Skåne Nordostkommunerna. Flera utländska journalistbesök planeras under året. Projektutveckling av mountainbike kommer aktualiseras under 2018. Simhallens renovering kommer planeras tillsammans med fastighetsenheten under året.

Ivöstrand

Investeringsprojekt	Budget helår	Utfall 31/12	Prognos på helårsinvestering
Utbyggnad av infrastruktur	10 222	2 728	2 728
Summa totalt Ivöstrand	10 222	2 728	2 728

Mellan kärnan av byn och Ivösjöns strand finns Bromöllas senaste utvecklingsområde, Ivöstrand. Stora delar av området som omfattas av benämningen Ivöstrand är ett gammalt industriområde där det fanns magasinslokaler, upplag, järnvägsspår m.m. I början av 2000-talet påbörjades projekteringen av området och några år senare började arbetet med att riva byggnader, bryta gammalt järnvägsspår och sanera marken från de främmande rester som återfanns vid provtagning. Under flera år har den nya delen av Bromölla vuxit fram och en helt ny sida av tätorten öppnar nu upp sig mot sjön och knyter ihop samhället med sjön.

På norra sidan av Skräbeån finns flera olika sportytor. Här finns Sparbankshallen som möjliggör sport, utställningar och arrangemang inomhus. Multi Copy arena är den uppvärmda fotbollsplanen av konstgräs. Här spelas det fotboll året om – oavsett väder. Det finns också naturgräsplaner, utomhuspadelbanor, utomhusgym, boulebanor, skatepark m.m. som ger möjlighet för många att utöva fysisk aktivitet. I anslutning finns också wakeboardbana, modellbåtklubb och ströv- och promenadområde. Under året har planeringsarbetet för en ny temalekplats påbörjats.

Ivöstrandsområdet har anslutningar för både bil, cykel- och gångtrafik som belyses med LED armaturer, allt för en trygg, trafiksäker miljö då många är i rörelse och vistas i området. I anslutning till området finns också busshållplatser, laddstolpar för elbilar och cykelbanor som knyter samman den nya delen av Bromölla med det omkringliggande samhället.

På södra delen av Ivöstrand finns fyra bostadstomter som inrymmer bostäder, två av fastigheterna är färdigställda och hyresgäster har flyttat in. I anslutning till bostadshusen finns gator, cykelbanor och promenadstråk samt en elbelyst motionsslinga. Under året har den slutliga projekteringen och upphandlingen av förskolan genomförts och planerad byggstart är under våren 2018. Den befintliga strandstugan som enligt beslut kommer att stå kvar på sin plats har fräschat upp och arbeten med omkringliggande ytor fortsätter under våren 2018. Kanalrummets projektering är fortsatt vilande.

Utbildning

Verksamhetschef: Sven Håkansson

EKONOMISKT RESULTAT (TKR)	BOKSLUT 2016	BUDGET 2017	BOKSLUT 2017	BUDGET- AVVIKELSE 2017
Intäkter				
- Taxor och avgifter	-8 558	-8 465	-9 037	572
- Bidrag	-21 887	-15 595	-26 010	10 415
- Övriga intäkter	-2 322	-1 425	-2 906	1 481
Summa intäkter	-32 767	-25 485	-37 953	12 468
Kostnader				
- Personalkostnader	176 749	179 520	194 084	-14 564
- Lokalhyror	31 916	33 185	33 068	117
- Köp av verksamhet	16 589	16 435	18 456	-2 021
- Kapitalkostnader	3 507	3 599	3 213	386
- Övriga kostnader	30 594	29 334	30 649	-1 315
Summa kostnader	259 355	262 073	279 470	-17 397
Nettokostnader	226 588	236 588	241 517	-4 929

Årets resultat

Totalt visade verksamhetsområdet Utbildning en negativ budgetavvikelse på 4 929 tkr.

Skolorna och förskolorna visade en negativ avvikelse på 5 700 tkr vilket beror på personalkostnader.

Inom Utbildnings centrala verksamheter fanns några större negativa avvikelser. De interkommunala ersättningarna visade en negativ avvikelse på 2 600 tkr, centrala elevassistenter samt elevhälsa visade en negativ avvikelse på 400 tkr och måltidsverksamheten visade en negativa avvikelse på 300 tkr.

Positiva avvikelser var barnomsorgsavgifter på 500 tkr samt bidrag från Migrationsverket på 1 860 tkr. Ej tillsatt IKT-pedagog visade en positiv avvikelse på 540 tkr och ej använd budget för lokal- och kapitalkostnader visade en positiv avvikelse på 1 070 tkr.

Musikskolan visade en positiv avvikelse på 100 tkr.

Investeringsredovisning

Projektet Förnyelse befintlig utrustning genomfördes. Inom detta projekt har matsalsmöbler köpts in till Alvikensskolan och Edenryds skola, övriga inköp är gjorda med prioritering på arbetsmiljö. Projektet Inventarier personalrum Dalaskolan Södra genomfördes.

Projektet IKT-strategi och IT-satsning undervisningsområde är inte fullt genomförda, ej använd budget på drygt 600 tkr kommer föreslås att ombudgeteras då pengarna ska användas till att installera wifi i förskolorna. Av budget för inventarier till ny förskoleavdelning i Näsrum användes endast en mindre del, resterande föreslås att ombudgeteras då avdelningen stod klar först i slutet av året. Budget för inventarier efter renovering av Edenryds skola föreslås att ombudgeteras då renovering inte är genomförd.

Projektet Inventarier Gualövs skola och Inventarier ny storförskola kommer att flyttas längre fram i tiden.

Från 2016 ombudgeterades Inventarier Näsums skola. Detta projekt är nu genomfört med en negativ avvikelse på 100 tkr.

Viktiga händelser under året

Verksamhetsområdet Utbildnings övergripande mål är att alla barn ska trivas, utvecklas och nå goda resultat i skolan. Som ett led i att uppnå målet fortsatte verksamhetsområdets ledningsgrupp arbetet med Färdplan 2021, ett dokument som konkret beskriver de mål som ledningsgruppen vill uppnå. Till grund för arbetet ligger Utbildnings visionsdokument. Läsåret 2017/2018 läggs särskilt fokus på förskolornas och skolornas värdegrundsarbete, på utveckling av lärmiljöer samt på bemötande och ledarskap i barngruppen och i klassrummet. Målsättningen är att alla elever ska nå minst godkända kunskaper och att andelen elever som presterar på högre nivå ska öka.

En stor utmaning är behovet av utbildad personal inom hela verksamhetsområdet och det har blivit svårare att rekrytera. Det råder allt större brist på legitimerade pedagoger och tillsammans med de skärpta behörighetskraven är detta ett arbete som kräver långsiktig planering och ett bra rekryteringsarbete. En viktig rekryteringsbas för både förskolan och grundskolan är den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Här har enheterna ett gott samarbete med framförallt högskolan i Kristianstad men de tar också emot lärarstudenter från exempelvis Malmö och Växjö. En annan viktig grupp är eleverna som går barn- och fritidsprogrammet på Furulundsskolan. Härifrån tar framförallt förskolorna emot elever för arbetsplatsförlagd utbildning, (APU) där de så småningom kan få en anställning som barnskötare. Inför hösten anställdes cirka 30

nya medarbetare inom verksamhetsområdet. Under en av de första arbetsdagarna i augusti genomfördes en introduktion med presentation av kommunen, verksamhetsrådets organisation och visionsdokument samt en busstur i kommunen.

I oktober genomfördes den årliga kvalitetsdialogen mellan politiker och utbildningsverksamhet. Dialogdagens syfte är att skapa förståelse och delaktighet för att kunna skapa gemensamma målbilder och öka verksamhetens kvalitet. Dagen inleddes med en diskussion kring vilka förmågor och färdigheter barnen och eleverna behöver för att lyckas i livet i dagens föränderliga värld samt vad detta innebär för verksamheterna. Respektive förskolechef, rektor och musikledare redovisade därefter sina utvecklingstankar om sina enheter. De beskrev hur arbetet konkret ska se ut för att nå uppsatta mål och vilka utmaningar de står inför i detta arbete.

Utbildningsverksamheten hade under hösten besök av KPMG. En granskning genomfördes kring hur kommunstyrelsen arbetar med det systematiska kvalitetsarbetet i enlighet med skolans styrdokument. Granskningen genomfördes genom dokumentstudier och intervjuer av utbildningsutskottets ordförande, vice ordförande, förskolechefer, rektorer och verksamhetschef. Rapport väntas komma i början av 2018.

Under 2016 och 2017 var det oroligheter i Bromölla då barn och ungdomar i gäng vandaliserade, störde ordningen och skrämde många. Detta gav också återverkningar i skolan då kränkningar och hot följde med från händelser på fritiden in i skolan. Ett gemensamt arbete för att komma tillrätta med problemen pågår mellan olika verksamheter inom förvaltningen. Föräldraträffar, både enskilt och i grupp, samt föräldrautbildningar är åtgärder som har satts in för att hejda oroligheterna. I augusti genomfördes ett möte på Kulturpunkten där föreningar och privatpersoner bjöds in till information om nattvandring. Så här långt har en förening och sex personer anmält sitt intresse.

I oktober inträffade en mycket allvarlig händelse på Dalaområdet då en elev riktade hot mot personer på skolan. Ett stort pådrag drogs igång med polisinsats, utrymning av båda Dalaskolorna och ett massivt mediadrev. Händelsen skakade om både elever och personal som fick stöd och hjälp av skolans elevhälsa. Vid flera tillfällen, både i anslutning till händelsen och några veckor senare, har förvaltningen rekon-

struerat och analyserat det som hände och de åtgärder som vidtogs. Detta arbete kommer att leda till praktiska åtgärder, förtydligande av rutiner och utbildningsinsatser på både verksamhetsövergripande nivå och på skolnivå för att elever och personal ska vara bättre rustade om något liknande skulle inträffa i framtiden.

Då utrymmet för nya satsningar inför 2017 var begränsat så handlade budgetarbetet till största del om vidareutveckling av befintliga resurser. Inom Utbildning ligger fokus på tidiga insatser mot barn och elever i behov av särskilt stöd och inför 2017 tillsattes en kuratortjänst på 75 %. Utökningen innebar ökade möjligheter till arbete med förebyggande och hälsofrämjande insatser. Under hösten förstärktes elevhälsan tillfälligt med psykologresurs för handledning och utbildningsinsatser mot personal.

I månadsuppföljningen efter maj konstaterades att förvaltningens verksamheter prognostiserade ett stort underskott. För att komma tillrätta med underskottet arbetade förvaltningen fram förslag på åtgärder för att få budgeten i balans. För Utbildning innebar det att en planerad tjänst som IKT-pedagog inte tillsattes, tvårätters-lunchen på högstadieskolorna togs bort, de ekologiska livsmedlen minskades och ett tillagningskök blev mottagningskök. Potten för så kallade KUB-pengar, där verksamheterna ansöker om medel för kulturprojekt, minskades också. Åtgärderna gav en ekonomisk effekt på en miljon kronor och den minskningen följer med in i 2018.

Årets underskott i verksamheterna inom både förskola och skola beror på högre personalkostnader än budgeterat. Framförallt är det förstärkningsresurser som sätts in till barn och elever med särskilda behov. Verksamheterna ser dels ett ökat antal barn med fysiska diagnoser, t.ex. diabetes, men framförallt ett ökat antal barn med neuropsykiatrisk problematik, t.ex. utåtagerande barn och barn med autism. Bland äldre eleverna ses en ökad psykisk ohälsa, framförallt bland flickorna och en ökad social oro främst bland pojkar. Detta innebär att en fortsatt satsning på elevhälsan och tidiga insatser krävs.

Underskottet för de interkommunala ersättningarna beror på att fler grundskoleelever går i skolan i andra kommuner. Framförallt är det bland högstadieeleverna som det har skett en ökning och det är Kristianstad och Olofström som eleverna

väljer istället. Bland de yngre eleverna ses en ökning av att fler väljer att gå i skola i Sölvesborg.

Arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret fortsatte med stöd av EU-projekten Plug In 2.0 och Griffin. Projektens syfte är att fånga upp de ungdomar som inte går i gymnasieskolan eller som har avslutat gymnasiet med ofullständiga betyg. Projekten är framgångsrika, i princip samtliga ungdomar i målgruppen är lokaliserade och har fångats upp inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret. Från halvårsskiftet utökades målgruppen och idag omfattar projektet ungdomar och unga vuxna mellan 16-29 år. Målet är att fram till sommaren 2018 ska 120 ungdomar varit delaktiga i projektet. Inom den nya, äldre målgruppen finns en större utmaning med droger och psykisk ohälsa som ställer andra och högre krav på arbets-sätt. För att nå dessa deltagare tas extern hjälp in från specialiserade organisationer. Ett fördjupat samarbete med lokala näringsidkare är ett framtida mål.

Förskola

Skolverket presenterade 2016 riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan. Riktlinjerna tar sin utgångspunkt i forskning om barns anknytning till vuxna, deras lärande, sociala utveckling etc. Riktlinjerna talar om gruppstorlekar på 6-12 barn/grupp i åldern 1-3 år och 9-15 barn/grupp för barnen 4-5 år. Under de senaste åren har det blivit fler förskolebarn i Bromölla. Tillväxten beror dels på att antalet födda barn har legat på en hög nivå men framförallt på en ökad inflyttning av barnfamiljer till kommunen. Under våren 2017 hade förskolorna en högsta notering med 647 inskrivna barn. Utan hänsyn tagen till barnens ålder så hade förskolorna då i genomsnitt 17 barn/avdelning. I dagsläget prioriteras mindre gruppstorlekar för de yngre barnen vilket innebär att avdelningarna för de äldre barnen har betydligt större grupper än vad riktlinjerna anger. Förvaltningens bedömning är att verksamhetens kapacitet utnyttjades till fullo under 2017 och inför våren 2018 har efterfrågan på barnomsorgsplatser fortsatt att öka. Förvaltningen har utan framgång letat efter lokallösningar i befintliga lokaler. Behovet av fler barnomsorgsplatser kommer därför att lösas med två paviljonger som placeras i anslutning till Törnsångarens förskola. Verksamheten beräknas starta i februari 2018.

På grund av fler barn i förskolan finns sedan tidigare tre tillfälliga paviljonger: en i Näsrum, en i Edenryd och en i Gualöv.

Då efterfrågan på förskoleplatser i Gualöv ökat ytterligare så byggdes den befintliga paviljongen ut under 2017. Paviljongerna ska så snart som möjligt ersättas med permanenta lösningar och först ut är paviljongen i Näsrum. En ny avdelning knuten till Humlelyckans förskola har byggts under året och den är klar för inflyttning 2018.

Planeringsarbetet för den nya förskolan Vita Sand på Ivöstrandsområdet har kommit långt och bygglov har vunnit laga kraft. Nästa steg blir upphandling i början av 2018 och därefter byggstart under våren 2018. Beräknad inflyttning hösten 2019.

Kommunens uppskattade nattverksamhet Nattugglan (Nattis) fyllde under året 20 år och firade med kalas. Sedan 2014 finns nattverksamheten på Törnsångarens förskola och sedan 2015 håller den öppet hela dygnet, alla dagar om året. Nattugglan är öppen för både förskole- och fritidsbarn och har idag drygt 80 barn inskrivna.

I förskolan fortsatte arbetet kring det gemensamma dokumentet "Alla ska lyckas". Introduktionsutbildning i Naturvetenskap och teknik för alla, (NTA) för förskollärarna genomfördes och NTA nätverk startades upp. Förskolans matematiklyft fortsatte under hela 2017. Målet med satsningen är att barnen vid skolstart ska vara bättre rustade när det gäller grundläggande matematikkunskaper.

Förskolans utvecklingsdag i april ägnades åt IKT. Personalen som arbetar med de yngsta barnen fick en utbildningsdag som handlade om "Apparnas universum". Utbildningen genomfördes av Lärarfortbildning och bestod av föreläsningar varvat med workshops. Övriga avdelningars pedagoger hade ett förmiddagsprogram med tema IKT. Alla pedagoger deltog även på föreläsningar/workshops inom källkritik, programmering, blogg, QR-koder och iPad som verktyg i förskolan.

I enlighet med verksamhetsområdets fokusområden arbetar förskolorna mycket med att skapa inkluderande lärmiljöer där olika lärmiljöer möter barnen på olika sätt. Förskolans personal pratade på sin utvecklingsdag i oktober om lärmiljö och om ledarskap, ett annat fokusområde. Förskolans ledarskap utgår från att skapa samsyn, ett gemensamt förhållningsätt och goda relationer med barnen och föräldrarna. Specialpedagogerna hade en utvecklingskväll för samtliga

pedagoger i kommunen med fokus på vikten av att vara en ledare, förhållningsätt samt bemötande av barnen. Det var en uppskattad kväll som visade på sammanhanget mellan specialpedagogernas inkluderande arbete och pedagogernas arbets- och förhållningssätt.

Skola

Elevökningen är fortsatt positiv i grundskolan. I januari var 1 508 elever inskrivna i grundskolan och i slutet av året var 1 521 elever inskrivna. Mellan 2012 och 2017 har elevantalet i Bromölla kommun ökat med 12 %. Detta kan jämföras med befolkningsökningen som under motsvarande tid var ca 3 %. För att möta det ökade elevantalet och säkerställa tillgången på skollokaler arbetar förvaltningen med att se över grundskolans lokalanvändning. 2016 genomfördes en övergripande lokalförsörjningsplan i kommunen. I samband med att planen presenterades fick utbildningsverksamheten i uppdrag att ta fram en helhetslösning för grundskolans lokaler på längre sikt. För att på kort sikt säkerställa Alvikenskolans lokalbehov inreddes inför höstterminen två klassrum i befintliga lokaler på bekostnad av grupprum och mindre undervisningslokaler. Det skapades även nya klassrum i 1947-skolan genom sammanlagning av mindre grupprum.

Vårens betygsutfall i årskurs 9 uppvisade ett lägre resultat än förra året. Totalt nådde 75 % av avgångseleverna gymnasiebehörighet vilket innebär en minskning med 4 %-enheter i jämförelse med fjoråret. Som tidigare är matematik det ämne som gör att många elever inte når gymnasiebehörighet. I betygsutfallet kan man också konstatera att skillnaden mellan eleverna som lyckas och eleverna som inte lyckas ökar. Flickorna klarar sig överlag betydligt bättre än pojkarna. 85 % av flickorna nådde behörighet till gymnasiet och 65 % av pojkarna.

De sviktande resultaten måste tas på största allvar. Förvaltningen har gjort en åtgärdsplan och utskottet för utbildning, kultur och fritid har planerat möte med rektorer för informationsutbyte och bett om tätare information om hur målpuppfyllelsen utvecklas över tid. Åtgärdsplanen är indelad i områdena tidiga insatser, uppföljning, motivationshöjande insatser och kompetensutveckling. Bland annat nämns elevhälsa, kartläggningsarbete och bedömningsstöd som olika åtgärder.

Skolornas kanske största utmaning är att arbeta på ett sätt som stimulerar och motiverar samtliga elever till att anstränga sig och göra sitt bästa i skolan. Tyvärr ses idag alltför många ointresserade elever i klasserna och ett nytt ämne har därför införts för eleverna i årskurs 8 och 9, arbetsmarknadskunskap. Ämnet ska ge eleverna ökade kunskaper om olika möjligheter för deras framtid, vad det finns för utbildningsalternativ och yrken. Detta görs genom allmänna informationslektioner, branschriktad information, besök av olika företag på skolorna och studiebesök. Med detta vill skolorna skapa nyfikenhet och framtidstro och ge ungdomarna en positiv bild av framtiden.

I samarbete med Sölvesborgs kommun och Furulundskolan genomfördes i december Framtidsboost för första gången. Arrangemanget vände sig till eleverna i årskurs 8 och 9. Syftet var att belysa olika yrkesgrupper inför elevernas val till gymnasiet. Paneldebatter med moderator genomfördes på Humlescenen där frågeställningarna utgick från elevernas förberedelsearbete. En miniatyrbesök fanns också att besöka. Eleverna i årskurs 9 fick möjlighet att besöka Ifö Sanitär och Stora Enso Nymölla. Från Bromölla deltog 22 elever på studiebesöken som syftade till att visa på yrkesmöjligheter inom industrin.

Sedan ett par år tillbaka erbjuds eleverna på Humleskolan och Dalaskolan Södra ett fotbollstillval. Idag träffas 55 elever från de båda skolorna vid två tillfällen i veckan för att träna fotboll och prata om kost, sömn, ledarskap med mera. Upplägget sker i samverkan mellan skolorna, föreningslivet och Skånes fotbollförbund. Genom att skolorna har egen personal med tränarutbildning får kommunen certifiering som fotbollsklass. Nyanlända elever som kommer till Bromölla placeras i en så kallad förberedelseklass. Strävan är att eleverna tidigt ska integreras i de vanliga klasserna. Generellt kan man säga att ju yngre eleverna är desto lättare är övergången till "vanlig" klass. Arbetet i förberedelseklasserna går ut på att först kartlägga elevernas kunskapsnivå i olika ämnen och introducera dem i det svenska språket.

På de fem F-6 skolorna uppgraderades wifi-nätverket till samma standard som på högstadieskolorna. Detta för att skolorna ska kunna ha fler digitala enheter i varje klassrum och på så sätt möta kraven på en ökad digitalisering.

– Det är lite nervöst att hålla föredrag men roligt med all positiv respons man får efteråt.

Noel Wefring, 17 och Daniel Olsson, 20

Genom sitt deltagande i ungdomscentret Nätet och Plug In 2.0 fick Noel och Daniel möjlighet att delta i ett av Öresundshusets seminarium under Almedalsveckan i Visby. Deras berättelser handlade om motivation och att hitta rätt väg i livet. Nu är båda igång med gymnasiestudier och ytterligare uppdrag som föreläsare väntar på Plug In:s slutkonferens.

– Det är roligt att det går bra för de här ungdomarna och att de är bra förebilder för andra, säger Carina Berg Johansson som ansvarar för det kommunala aktivitetsansvaret och Nätet.

Under 2017 införskaffade utbildningsverksamheten licens på G-suite (Google apps for education). Samtlig personal och alla elever har tillgång till det formativa verktyget. G-suite möjliggör pedagogisk kommunikation mellan elever och pedagoger och elever kan på detta sätt få tillgång till sina skolarbeten i hemmet på ett smidigare sätt än tidigare.

Enheterarna arbetar med verksamhetsområdets nya fokusområden genom bland annat fortbildning i formativ bedömning. Inom skollyftet arbetar pedagogerna med kollegialt lärande där de stöttar och hjälper varandra till utveckling av undervisningen. Skolorna arbetar även med hur IKT-stödet kan användas och utvecklas för att öka elevernas måluppfyllelse. Skolan arbetar med gemensamma förhållningssätt som ska skapa tydlighet och kontinuitet för eleverna.

Hösten 2016 startade den kommunövergripande kompetensutvecklingssatsningen Läslyftet för samtliga undervisande pedagoger från förskoleklass till årskurs 9. Satsningen har kommit till då många barn har språkförseningar när de börjar i skolan. Eftersom språket är grunden till allt arbete i skolan behövdes en bred satsning. Läslyftet avslutades efter vårterminen.

Fritidshemmens utvecklingsdag i april ägnades åt IKT. Två utbildare från AV Media Skåne deltog. De presenterade sin verksamhet och Skolverkets nationella IT-strategi. I workshopsform arbetade man med programmering och programmet Cartoonist. Cartoonist används för att skapa serier och berättande bilder utifrån egna bilder eller temabilder. Dagen var lärarrik och uppskattad av pedagogerna på fritidshemmen.

Musikskolan

Musikskolans personalorganisation genomgick en förändring under året vilket gett verksamheten större effektivitet och bättre förankring gentemot elever och föräldrar. Tjänster har gjorts mer attraktiva för att säkerställa en långsiktig personalförsörjning. Musikskolan har fått fler elever under året.

Tillsammans med Kristianstads och Östra Göinges musikskolor har konsertsamarbeten på blåarsidan genomförts. En större satsning inom Skåne Nordost var en gemensam utbildningsinsats för personal samt anordnandet av kulturlov för elever. Konserter med förskoleklass och förskolebarn genomfördes i samarbete med Kulturpunkten och ambitionen är att fortsätta kommande år. Sagan om Godistrollet gjorde succé.

Musikskolan har beviljats projektpengar från Statens kulturråd för att utöka antalet elevplatser för grupper av elever som anses underrepresenterade i verksamheten. Resursen har riktats till nyanlända, till elever som behöver särskilt stöd och för att stimulera elever att börja med instrument som inte väljs i första hand. I enlighet med villkoren för bidraget har pengar använts till att göra undervisningen för målgruppen kostnadsfri. Projektet har inte förbrukat hela bidraget varför det har beviljats fortsättning våren ut 2018.

Intern kontroll

Intern kontroll är gjord enligt plan.

Framtidsutsikter

En tydlig målsättning är att förbättra resultaten i skolan. De senaste åren har kommunen sett en nedåtgående trend både vad gäller gymnasiebehörighet och meritvärde i årskurs 9. Detta måste vändas, bland annat genom regelbunden uppföljning och tidiga insatser.

Under 2018 kommer en plan för studie- och yrkesvägledningen att utarbetas. Utgångspunkten ska vara arbetet med att höja elevernas motivation men planen ska också hjälpa till att ta in det omgivande samhället och näringslivet in i undervisningen. Planen kommer att omfatta alla årskurser från förskoleklass till årskurs 9 och är tänkt att vara klar till sommaren. En annan stor utmaning för Utbildning de kommande åren är att säkerställa verksamhetens behov av utbildad personal.

I förvaltningen pågår ett arbete för att Bromölla kommun ska upplevas som en attraktiv arbetsgivare och kommunövergripande kommer en kompetensförsörjningsplan samt en rekryteringsstrategi att tas fram. För att säkerställa framtida bemanning, optimera befintliga resurser och hitta verktyg för planering av arbetstider har en partsgemensam grupp mellan arbetsgivare och fackliga företrädare träffats under våren. Gruppen har efter ett antal sammankomster kommit fram till att det är viktigt att detta arbete fortsätter som en del i att uppnå målen. I januari 2018 kommer arbetet med att införa Time Care i förskolan att påbörjas.

För förskolan kommer mycket fokus att ligga på lokalförsörjning. Behovet av paviljonger ska byggas bort och ytterligare nya avdelningar ska skapas. På sikt är målet att Skolverkets riktlinjer om barngruppernas storlek ska nås. Allt för att skapa en god grund till det fortsatta lärandet. På förskolan Törnsångaren kommer två avdelningar att öppna i början av 2018 i tillfälliga paviljonger.

För att möta medborgarnas efterfrågan av digitala tjänster såsom ansökan om barnomsorgsplats, schemainlämning, inkomstuppgifter etc. kommer implementering av ett nytt verksamhetssystem att påbörjas. Verksamhetsområdet kommer också att arbeta för att skapa en digital lärplattform för förskolan.

Det finns en ny nationell IT-strategi för skolan. Denna strategi ska implementeras i kommunen och utgöra grunden för en ny kommunal IKT-plan. Enligt den nationella strategin ska alla elever från förskoleklass ha vars en digital enhet. Läsåret 2017/2018 påbörjades övergången från pc till chromebook för elevdatorerna och inför kommande hösttermin kommer eleverna i årskurs 6 att ha vars en chromebook. Den pedagogiska funktion grundskolan efterfrågar uppfylls mycket bra av chromebookdatorer. Utbyggnad av wifi-nätverket till att omfatta kommunens alla förskolor kommer att påbörjas under 2018.

Från och med läsåret 2017/2018 ska kommunen erbjuda lovskola för elever i årskurs 8 och 9 som inte har nått målen. Lovskolan ska genomföras i juni och omfatta minst 50 timmar.

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Ordförande: Johan Larsson och Conny Svensson, kommunfullmäktige
Jenny Önnevik, kommunstyrelsen

EKONOMISKT RESULTAT (TKR)	BOKSLUT 2016	BUDGET 2017	BOKSLUT 2017	BUDGET- AVVIKELSE 2017
Intäkter				
- Taxor och avgifter	0	0	0	0
- Bidrag	0	0	0	0
- Övriga intäkter	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0
Kostnader				
- Personalkostnader	4 225	4 532	4 106	426
- Lokalhyror	2	1	2	-1
- Köp av verksamhet	0	0	0	0
- Kapitalkostnader	115	78	82	-4
- Övriga kostnader	1 298	2 303	1 592	711
Summa kostnader	5 640	6 914	5 782	1 132
Nettokostnader	5 640	6 914	5 782	1 132

Årets resultat

Verksamhetsområdet visade en positiv budgetavvikelse på 1 132 tkr. Avvikelsen beror på att utbildningsmedel för förtroendevalda inte förbrukats och att vissa andra omkostnadsposter har blivit lägre än budget.

Viktiga händelser under året

Ny ordförande i kommunfullmäktige utsågs på sammanträdet i september. Detta då förra ordföranden valt att avsäga sig sitt uppdrag.

Fullmäktiges beredning för tillväxt och samhällsbyggande har slutfört uppdraget att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen i Bromölla kommun. Valfärdsberedningen har under året arbetat vidare med uppdragen om folkhälsostategi, ungdomsinflytande samt strategi för att minska generationsklyftorna.

Under året har en utvärdering av nuvarande politisk organisation genomförts av en extern utvärderare. Därefter har en workshop genomförts där representanter från samtliga partier getts möjlighet att delta. Kommunfullmäktige har i oktober fattat beslut om vilka förändringar som ska göras av den politiska organisationen från och med nästa mandatperiod.

Utöver rena beslutsärenden har kommunstyrelsen på sina sammanträden haft informationsinslag om bland annat arbe-

tet med arbetsmarknadskunskap, genomförd trygghetsmätning och destinationsutvecklingsprojektet. I oktober genomförde kommunstyrelsen den årliga företagssafarin.

Myndighetsnämnden

Myndighetskontoret

Verksamhetschef: Øjvind Hatt

Myndighetsnämnden

EKONOMISKT RESULTAT (TKR)	BOKSLUT 2016	BUDGET 2017	BOKSLUT 2017	BUDGET- AVVIKELSE 2017
Intäkter				
- Taxor och avgifter	0	0	0	0
- Bidrag	0	0	0	0
- Övriga intäkter	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0
Kostnader				
- Personalkostnader	300	398	304	94
- Lokalhyra	0	0	0	0
- Köp av verksamhet	0	0	0	0
- Kapitalkostnader	0	0	0	0
- Övriga kostnader	19	30	30	0
Summa kostnader	319	428	334	94
Nettokostnader	319	428	334	94

Myndighetskontoret

EKONOMISKT RESULTAT (TKR)	BOKSLUT 2016	BUDGET 2017	BOKSLUT 2017	BUDGET- AVVIKELSE 2017
Intäkter				
- Taxor och avgifter	-2 210	-2 090	-1960	-130
- Bidrag exkl EU-bidrag	0	0	0	0
- Övriga intäkter	0	0	-7	7
Summa intäkter	-2 210	-2 090	-1 967	-123
Kostnader				
- Personalkostnader	4 517	5 129	4 962	167
- Lokalkostnader	251	251	261	-10
- Köp av verksamhet	0	0	1	-1
- Kapitalkostnader	86	86	99	-13
- Övriga kostnader	2 506	1 902	2 458	-556
Summa kostnader	7 360	7 368	7 781	-413
Nettokostnader	5 150	5 278	5 814	-536

Årets resultat

Det ekonomiska resultatet visade för myndighetskontorets del en negativ budgetavvikelse på 536 tkr för verksamhetsåret 2017. Samtidigt kunde myndighetsnämnden dock redovisa en positiv avvikelse på 93 tkr, vilket innebär att den samlade negativa avvikelsen för myndighetsnämndens ansvarsområde uppgick till 442 tkr.

Bostadsanpassningsbidragen står för större delen av den negativa avvikelsen, dock har kostnaderna minskat jämfört med året innan, då budgeten överskreds med drygt 500 tkr. Om vi tittar på hur utvecklingen ser ut för kommunerna i stort, så har arbetet som genomförts i Bromölla visat resultat. Kostnadsutvecklingen har hållits nere samtidigt som bostadsanpassningen gett brukarna högre livskvalitet.

Byggkontorets intäkter låg i linje med budget, och den positiva avvikelsen på drygt 250 tkr beror i huvudsak på att rekryteringen av ny personal gick snabbare än förväntat.

Miljökontoret uppvisade en negativ avvikelse på intäktssidan på drygt 100 tkr. En viktig anledning är att avloppsplanen reviderades och ganska sent på året klarades vilka fastigheter som kommer att bli anslutna till kommunalt avlopp framöver. Resultatet var att betydligt färre avloppsansökningar än förväntat kom att handläggas. Utgiftssidan låg något högre än föregående år, bland annat på grund av engångskostnader i samband med utökning av personalstyrkan.

En höjning av kommunens licensavgifter för GIS-program gjorde också att kostnaderna ökade. När det ekonomiska resultatet för 2017 sedan summeras är det lite bättre än det underskott på en 500 tkr som förutsågs under hösten när kostnaden för bostadsanpassningsbidragen åter började öka kraftigt. Det rör sig om den största negativa avvikelsen sedan den nuvarande förvaltningsstrukturen inrättades 2011.

Investeringsredovisning

Investeringar förekommer mycket sparsamt inom myndighetskontorets verksamhet, och så även 2017. Av de 250 tkr som budgeterats för inköp av rullstolsgarage användes inte mer än knappt 50 tkr. Detta innebär att systemet som infördes för några år sedan fungerar precis som det var tänkt. Kommunen lånar ut garagen, och när de inte behövs längre på ett ställe ses de över och flyttas till nästa, vilket gör att resurserna utnyttjas mer effektivt.

Viktiga händelser under året

Bostadsanpassningsbidrag och parkeringstillstånd

Som tidigare nämnts sjönk kostnaden lite jämfört med föregående år. Även om budgeten trots detta inte kunde hållas så är

Ally är en pigg och aktiv 90-åring. Hon har fått en elektrisk rullstol som hjälpmedel. Genom bostadsanpassning har Ally fått låna hem ett garage med laddningsmöjlighet för rullstolen.

Varje år är det 5-6 personer som får låna hem ett garage som detta. Bostadsanpassning kan innebära allt ifrån att man tar bort en tröskel eller bygger om ett kök.

– Oavsett om det är en liten eller stor insats ska man få hjälp till ett självständigt liv i eget boende, säger Agnes Nemeth som jobbar med bostadsanpassning.

#JAGÄRBROMÖLLA

– Nu kan jag själv ta mig dit jag vill. Det känns jättebra!

Ally Dahlberg

det ändå mycket positivt för den enskilde individen samtidigt som det är bra för samhället jämfört med särskilt boende eller sjukhusvård.

Antalet ärenden inom bostadsanpassning och parkeringstillstånd låg på ungefär samma nivå som 2016. Samarbetet mellan alla inblandade har fortsatt att utvecklas. Ett exempel på detta är de nya rutiner som tagits fram tillsammans med Bromöllahem och som redan har lett till snabbare och smidigare lösningar till gagn för brukarna ifråga och till att kostsamma åtgärder har kunnat undvikas.

Bygg

Trähuset på Ivöstrand (Kv. Fiolen) som fick bygglov förra året slutbesiktigades. Större projekt som fått bygglov under 2017 är åttavåningshuset på Skanskatomten, storförskolan Vita Sand på Ivöstrand och det nya gruppboendet Gonarp i Näsum. Lokala trender som visat sig ligger framförallt på tillsynssidan där antalet klagomål och ärenden om ovårdade tomter och byggnader ökat, en ökning som även gäller strandskyddsfrågorna. Kommunernas uppdrag just när det gäller strandskyddet var också en del i arbetet med byggkontorets första tillsynsplan, precis som digitaliseringen av det fortsatta arbetet med registret för ventilationskontroll (OVK).

Miljö

Med anställningen av ytterligare en inspektör kunde arbetet påbörjas med att på sikt ge bättre trygghet för konsumenterna då det gäller säkra livsmedel samt bättre kvalitet i produktionsledet, i enlighet med Livsmedelsverkets direktiv.

Tidplanen för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp uppdaterades under våren i samarbete med Bromölla Energi och Vatten AB. Arbetet med att byta ut gamla undermåliga avlopp eller få fastigheterna ifråga inkopplade på nätet efterhand kan nu ta ny fart så VA-planen kan komma till stånd enligt fullmäktiges beslut.

Miljökontoret deltog också i kemikalieinspektionens nationella CLP-projekt, (Classification, Labeling and Packaging), som handlar om att produkter som säljs i detaljhandeln ska vara rätt märkta, barnsäkra och ha information på svenska. Resultatet visade att många butiker inte är medvetna om att

det inte automatiskt är tillåtet att sälja en produkt bara för att man kan köpa den hos sin grossist.

Intern kontroll

Intern kontroll är gjord enligt plan.

Framtidsutsikter

Bostadsanpassning

När man jämför med utvecklingen i andra kommuner är det sannolikt att kostnadsökningen kommer att fortsätta. Eftersom bostadsanpassningsbidraget är en lagstadgad rättighet lär frågan om en utökning av budgeten inte bli mindre angelägen inför 2019.

Bygg

Här ser det för tillfället ut som om pendeln är på väg tillbaka, med vad som verkar vara en avmattning eller kanske snarare en återgång till ett mer normalt läge inom byggsektorn. För regionen och Bromölla kommuns del kan det innebära både positiva och negativa saker – positiva på så sätt att byggkostnaderna sjunker en aning samtidigt som det blir lättare att få tag på någon som kan bygga, och negativa om avmattningen blir så pass kraftig att intresset för att investera minskar.

Miljö

Utredningen om miljötillsyn och sanktioner som nyligen överlämnades till regeringen innebär sannolikt att det på sikt kommer att ställas större krav på samverkan och kanske till och med på samgående mellan kommunerna då det gäller tillsyn enligt miljöbalken. Då det gäller livsmedelstillsynen finns redan förslag om en omorganisation av samma typ som genomfördes i Finland för några år sedan. Där innebar kravet på minst fem inspektörer per enhet att antalet kontor blev nästan halverat.

Generellt

På det mer allmänna planet kommer myndighetskontoret givetvis att fortsätta utvecklingen av rättssäkra, smidiga och effektiva rutiner. Ansträngningar som hittills har hållit Bromölla kvar i toppen alla år som kommunen varit med i SKL:s servicemätning Insikt.

Revisionen

Ordförande: Lars B Bergman

EKONOMISKT RESULTAT (TKR)	BOKSLUT 2016	BUDGET 2017	BOKSLUT 2017	BUDGET- AVVIKELSE 2017
Intäkter				
- Avgifter	0	0	0	0
- Bidrag	0	0	0	0
- Övriga intäkter	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0
Kostnader				
- Personalkostnader	296	232	223	9
- Lokalhyror	0	0	0	0
- Köp av verksamhet	0	0	0	0
- Kapitalkostnader	0	0	0	0
- Övriga kostnader	422	632	631	1
Summa kostnader	718	864	855	9
Nettokostnader	718	864	855	9

Årets resultat

Lagstiftningen ställer krav på att "Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden." För detta uppdrag har revisionen tilldelats en budget på 864 tkr. Av denna summa har revisionen använt 855 tkr vilket medförde en positiv avvikelse på 9 tkr

Viktiga händelser under året

Revisionen har genom sina granskningar under året haft fokus på att verksamheterna lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Revisionen har också följt upp att styrelse och nämnder har en styrning och uppföljning mot mål och beslut. Granskningarna utifrån uppdrag och mål, tar sikte på såväl genomförandet som resultatet av verksamheten samt att verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser.

Granskningarna som gjordes under året, se nedan, finns tillgängliga på kommunens kansli för den intresserade läsaren.

Granskningar:

- Granskning av avtalsuppföljning - intern kontroll.
- Grundläggande granskning - Kommunfullmäktiges antagnamål och fokusområden för verksamheten.
- Granskning av systematiskt kvalitetsarbete.
- Granskning av delårsrapport.
- Granskning av årsbokslut.

För revisionen är det viktigt att vara väl informerad i det som sker i kommunen. Detta medför att många möten genomförs, både formella och informella, med såväl företrädare för verksamheter som medborgare. Mötena är intressanta, utvecklande och värdefulla. Ett effektivt revisionsarbete förutsätter dialog och förtroende mellan revisorerna och de som granskas.

- Formella möten:
Revisionsträff med Region Skåne samt nätverket revisorer i Skåne Nordost.
- Möten med samtliga utskott och kommunstyrelsens presidium.
- Möten med samtliga verksamhetschefer samt kommunchef.
- Genom Lekmannarevisorerna, möten med bolagsledning och bolagsrevisorer.

Genom personunionen mellan revisionen och lekmannarevisorerna i kommunens bolag har transparensen och insikten ökat i bolagen vilket främjar helhetssynen för revisionen.

Att vara förtroendevald revisor i en kommun ställer med rätta mycket höga kompetenskrav på kunskaper inom såväl lagstiftning som politisk kunskap. För att behålla och utveckla kompetensen krävs kontinuerlig utbildning som kan vara formell men även informell i form av erfarenhetsutbyten med andra kommuner.

Under 2017 har revisionen deltagit i utbildningar som:

- "Utmaningar för kommuner och regioner" i Tylösand,
- "Den nya kommunallagen" samt "Lekmannarevision och ägarstyrning" båda i Växjö.

Framtidsutsikter

För revisionen är oberoendet centralt för trovärdighet och legitimitet. Revisionen ska stå helt fri gentemot den som de granskar och den som är uppdragsgivare. Det är av största vikt att den av sin omgivning uppfattas vara tillräckligt oberoende. Vi har för avsikt att under 2018 bjuda in till informationsträffar även för medborgare för kompetens- och informationsutbyte. Revisionen har som mål för sitt förtroendeuppdrag och sin verksamhet att den ska uppfattas som stödjande och framtidsytande gentemot den granskade samt att den på så sätt främjar uppfyllandet av de mål som fullmäktige har satt upp. En granskning ska ses som en lönsam investering som ska generera framtida ökade intäkter och/eller minskade kostnader.

Överförmyndarnämnden

Ordförande: Hans Persson

EKONOMISKT RESULTAT (TKR)	BOKSLUT 2016	BUDGET 2017	BOKSLUT 2017	BUDGET- AVVIKELSE 2017
Intäkter				
-Taxor och avgifter	0	-200	0	-200
-Bidrag	-1 517	-500	-760	260
-Övriga intäkter	-270	0	-265	265
Summa intäkter	-1 787	-700	-1 025	325
Kostnader				
-Personalkostnader	2 625	1 549	2 350	-801
-Lokalkostnader	0	0	0	0
-Köp av verksamhet	138	0	39	-39
-Kapitalkostnader	0	0	0	0
-Övriga kostnader	19	130	24	106
Summa kostnader	2 782	1 679	2 413	-734
Nettokostnader	995	979	1 389	-410

Årets resultat

Det ekonomiska utfallet visade en negativ budgetavvikelse på 410 tkr. Avvikelsen beror framförallt på ökade arvodeskostnader till gode män för personer som inte själva har möjlighet att betala arvode då de saknar tillgångar och har låg inkomst.

Viktiga händelser under året

Antalet personer som varit i behov av god man eller förvaltare har varit fortsatt högt. Behovet av gode män har kunnat mötas då personer med rätt kompetens funnits att tillgå för uppdrag som god man eller förvaltare. Handläggningstiderna har varit tillfredsställande.

Under verksamhetsårets första halvår lades betydande del av överförmyndarexpeditionen resurser till granskning av inkomna årsredovisningar. Målen för handläggningstider uppfylldes under året.

Intern kontroll

Samtliga personer som får uppdrag som god man eller förvaltare kontrolleras mot belastningsregister och Kronofogdemyndighetens register för obetalda skulder. För dem som haft uppdrag under en längre tid görs stickprovskontroller i nämnda register.

Framtidsutsikter

Antalet ärenden för behov av god man eller förvaltare bedöms även fortsättningsvis ligga på en konstant hög nivå. Det är sannolikt att en betydande del av de framtida godmans- och förvaltarskapen kommer leda till ökade arvodeskostnader för kommunen då många nya huvudmän kan antas sakna tillgångar och ha låga inkomster.

Sammanställd redovisning

Kommunala bolag och kommunalförbund

Kommunkoncernen

Den sammanställda redovisningen visar det totala ekonomiska åtagandet som en kommun har. Redovisningen ska ligga till grund för en mer heltäckande analys av kommunens ställning och åtaganden, vilket ger ökade möjligheter till effektiv styrning.

Den sammanställda redovisningen omfattar, förutom kommunen, företag där kommunen på grund av andelsinnehav eller annan anledning har ett betydande eller väsentligt inflytande. Här ingår företag där kommunens ägarandel uppgår till mer än 25 %. Aktiebolagen och stiftelsen som ingår i den sammanställda redovisningen betraktas som helägda, eftersom Bromölla kommun tillsätter samtliga styrelsemedlemmar och får samtliga tillgångar om de upplöses. Kommunal-förbundet som ingår i denna redovisning ägs till 50 % av Bromölla kommun och har därför konsoliderats till 50 %. Förbundsordningen reglerar fördelningen av tillgångar vid en eventuell upplösning av kommunalförbundet.

I den sammanställda redovisningen för Bromölla kommun ingår sex enheter: ett bostadsbolag som äger ett mindre fastighetsbolag för industriändamål, ett kommunalförbund, en industristiftelse, ett bolag som skall ansvara för utvecklingen av idrottsparken på Ivöstrandsområdet samt en underkoncern som bedriver elnäts-, fjärrvärme och VA-verksamhet.

AB BromöllaHem

AB BromöllaHem bygger och förvaltar bostäder och lokaler i Bromölla kommun. Fastighetsbeståndet består av 51 fastigheter innehållande 1 022 lägenheter, 47 lokaler, 135 hyresaviserade garage och 205 hyresaviserade p-platser.

Hyresbortfallen har under räkenskapsåret blivit 594 tkr, vilket är en minskning med 109 tkr jämfört med föregående räkenskapsår. Bortfallet blev för lägenheter 177 tkr, lokaler 390 tkr och garage/p-platser 27 tkr. Hyresförluster har belastat resultatet med 263 tkr, vilket är 10 tkr lägre jämfört med år 2016. Styrelsen har fattat beslut om byggnation av 52 st lägenheter på Ivöstrandsområdet. Avtal har träffats med JSB för byggnation och arbetet pågår. Inflyttning beräknas ske kvartal 3, 2018. Avtal för byggnation av ett LSS-boende i Näsrum har träffats med JSB. Även denna byggnation pågår med beräknad inflyttning kvartal 3, 2018.

2017-04-01 övertog BromöllaHem den tekniska förvaltningen och fastighetsskötseln i egen regi. I samband med detta har en fastighetsförvaltare och åtta fastighetsskötare anställts. För detta ändamålet har programmet Vitec teknisk förvaltning installerats och driftsatts. På den administrativa sidan har Ernst & Young genomfört en genomlysning av ekonomifunktionen för att initiera genomförande av förbättringar. Detta arbete pågår och har resulterat i ett nytt ekonomisystem med en ny kontoplan. En ny hyressättningsmodell som heter "Systematisk hyressättning" håller på att införas i samarbete med Hyresgästföreningen. Denna modell är egentligen en varudeklaration av samtliga BromöllaHems lägenheter. Lägenheternas standard har inventerats och blivit poängsatta för att sedan få en målhyra. Ett program för detta håller på att driftsättas. Ett arbete med att ge nästan alla hyresgäster ett nytt och utökat utbud av kabel-TV har genomförts. BromöllaHem har anslutit sig till Boplats Sverige. Här kan man söka hyreslediga lägenheter i hela Sverige. Räntekostnaderna har minskat med 427 tkr jämfört med år 2016. Reparations- och underhållskostnaderna har minskar med 4,3 mnkr jämfört med föregående år.

SAMMANDRAG	2016	2017
Nettoomsättning (tkr)	76 412	77 997
Balansomslutning (tkr)	455 541	534 838
Resultat efter finansiella poster (tkr)	-537	195
Soliditet (%)	11,4	11,4
Investeringar (tkr)	10 000	67 088
Antal årsarbetare	5,0	14,0

Bromölla Energi & Vatten AB

Bromölla Energi & Vatten AB bedriver elnäts-, VA- och fjärrvärmeverksamhet i Bromölla kommun. Moderbolaget Bromölla Energi & Vatten AB har nätkoncession och bedriver elnätsverksamhet och VA-verksamhet i Bromölla kommuns centralort för ca 4 000 kunder. Dotterbolaget Bromölla Fjärrvärme driver anläggningar för distribution av fjärrvärme i Bromölla kommun, dels i centralorten och dels i Näsrum. Bromölla Energi & Vatten AB:s elnätsavgifter tillhör de lägsta i landet. VA-avgifterna och fjärrvärmeavgifterna är i nivå med rikssnittet. Bromölla Energi & Vatten AB ansvarar även för debitering av Kommunens renhållningsavgifter. Årets investeringar är fortsatt mycket höga i ett historiskt perspektiv och avser både elnät och VA. I det längre tidsperspektivet är det främst VA-verksamheten som kommer kräva utbyggnad och

reinvesteringar i verk och ledningsnät. Elnätet och fjärrvärmenätet kommer att återgå till mer normala investeringsnivåer de närmaste åren.

SAMMANDRAG	2016	2017
Nettoomsättning (tkr)	95 696	95 594
Balansomslutning (tkr)	398 901	433 032
Resultat efter finansiella poster (tkr)	2 550	4 833
Soliditet (%)	neg	neg
Investeringar (tkr)	46 688	39 569
Antal årsarbetare	7	8

Sölvesborg-Bromölla kommunalförbund

Förbundet (SBKF) bedriver på medlemskommunernas uppdrag gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, IT, städ och service, måltidsverksamhet samt personaladministration och lönehantering. Året som gått har präglats av det ekonomiska läget. Stora befarade underskott i början av året har hanterats med hjälp av insatser utifrån beslutade åtgärdsprogram, i kombination med restriktivitet i verksamheterna. Medlemskommunerna har också bidragit med extra kommunbidrag.

Det är glädjande att alla insatser lett fram till att förbundet kan redovisa ett positivt resultat för år 2017 på 7,1 mnkr (2,9 mnkr exklusive extra kommunbidrag för att täcka 2014 års underskott) Resultatet är något bättre än budget.

Förbundets fokusering på det ekonomiska läget har naturligtvis medfört att annan viktig utveckling tillfälligt har fått stå tillbaka. Samtidigt bedrivs mycket verksamhet inom förbundet som gör skillnad för medlemskommunerna/uppdragsgivarna och kunder/elever.

Balanskrav – avstämning

Tidigare års sammanlagda negativa resultat för åren 2014-2016 på 6,4 mnkr är under år 2017 hanterade enligt följande:

- Förbundet fick ett extra kommunbidrag under år 2017 på 4,2 mnkr (SBKF § 18/17) för att täcka 2014 års underskott.
- Förbundets driftresultat år 2017, exklusive ovanstående extra kommunbidrag, är ett överskott på 2,9 mnkr.

Det extra kommunbidraget tillsammans med driftresultatet ger ett sammantaget överskott år 2017 på 7,1 mnkr, vilket återställer det sammanvägda negativa resultatet för åren 2014-2016.

SAMMANDRAG	2016	2017
Nettoomsättning (tkr)	266 916	287 198
Balansomslutning (tkr)	31 288	43 022
Resultat efter finansiella poster (tkr)	-2 313	7 117
Soliditet (%)	neg	14,3
Investeringar (tkr)	1 591	417
Antal årsarbetare	265	297

Bromölla industristiftelse

Bromölla industristiftelse äger och förvaltar fastigheten Gästgivaren 6 (Hotell Iföhus). Stiftelsen anlitar kommunens förvaltning för administration.

Under slutet av 2016 så försattes entreprenören som drev verksamheten i fastigheten i konkurs vilket även medförde att bolagets avtal sades upp.

Under verksamhetsåret tillsattes en arbetsgrupp med uppgift att utlysa hotell- och restaurangverksamheten. Flertalet intressenter var villiga att hyra fastigheten under förutsättning att stiftelsen genomförde stora investeringar, vilket ej sågs som ekonomisk försvarbart. Därav fattade stiftelsen beslutet om en försäljning av fastigheten.

Sedan juni 2017 är köksdelen uthyrd till SBKF vilket genererat vissa intäkter.

Under 2017 utbetalades ett driftsbidrag på 0,9 mnkr från Bromölla kommun.

SAMMANDRAG	2016	2017
Nettoomsättning (tkr)	1 052	1 077
Balansomslutning (tkr)	5 255	4 820
Resultat efter finansiella poster (tkr)	0	0
Soliditet (%)	0	0
Investeringar (tkr)	0	0
Antal årsarbetare	0	0

Bromölla Fritidscenter AB

Bolaget bildades under 2011 och ansvarar för utbyggnad och drift av idrottsparken på Ivöstrandsområdet. Bolagets omsättning avser driftsbidrag från kommunen, hyresintäkter för lokaler, idrottsanläggningar, samt sponsorintäkter. I december 2016 färdigställdes arrangemangshallen, Sparbankshallen. 2017 har varit bolagets första verksamhetsår med alla anläggningar i drift.

SAMMANDRAG	2016	2017
Nettoomsättning (tkr)	3 909	10 235
Balansomslutning (tkr)	128 307	126 211
Resultat efter finansiella poster (tkr)	-2 229	2 888
Soliditet (%)	2,0	4,3
Investeringar (tkr)	76 250	5 281
Antal årsarbetare	1	1

Intresseföretag

FÖRETAG	ANDEL	BOKFÖRT VÄRDE I TKR
Folket Hus förening	10 000 st	50
HusByggnadsvaror	4 st	40
Inera AB	5 st	43
Kommunasurance Syd	574 st	574
Kommuninvest Sverige		5 484
Kommunsamköp	13 st	1
Kristianstad Airport AB	2 114 st	1 282
Kristianstad företagareförening	10 st	0,2

Ekonomisk översikt

(2016 års värden inom parentes)

Årets resultat för den sammanställda redovisningen innebar en ökning av det egna kapitalet med 22,1 (10,0) mnkr.

Nettoinvesteringarna uppgick till 151,8 (187,7) mnkr.

Koncernens soliditet uppgår i bokslutet till 22,4 (22,8) %.

Låneskulden uppgår till 1 090,1 (983,7) mnkr.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och statlig utjämning uppgick till 93,3 (94,8) %.

Redovisningsprinciper

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Med förvärvsmetoden menas att det av kommunen vid förvärvstillfället eventuellt förvärvade egna kapitalet i dotterföretag har eliminerats.

Med proportionell konsolidering menas att om dotterföretaget

inte är helägt inkluderas resultat- och balansposter motsvarande den ägda andelen. Det är endast företag som ägs till mer än 50 % eller mer som konsolideras.

Obeskattade reserver har behandlats som eget kapital med undantag av den uppskjutna skatten som redovisas som en avsättning i balansräkningen och under verksamhetens kostnader i resultaträkningen.

Interna mellanhavanden mellan kommunen och respektive företag har eliminerats.

Eventuella skillnader i redovisningsprinciper mellan kommunen och dotterföretagen har inte fullständigt justerats.

Räkenskaper

Resultaträkning (mnr)

	NOT	KOMMUN 2016	BUDGET 2017	KOMMUN 2017	KONCERN 2016	KONCERN 2017
Verksamhetens intäkter	1	171,2	146,0	172,2	331,4	328,6
Verksamhetens kostnader	2	-785,2	-787,5	-821,9	-891,2	-916,3
Av- och nedskrivningar	7,8,11	-28,3	-30,7	-28,6	-59,1	-59,3
Verksamhetens nettokostnader		-642,3	-672,2	-678,3	-618,9	-647,0
Skatteintäkter	3	506,8	530,9	529,0	506,8	529,0
Generella statsbidrag och utjämning	3	146,3	159,2	164,4	146,3	164,4
Finansiella intäkter	4	3,6	1,9	3,9	1,1	1,2
Finansiella kostnader	4	-2,3	-2,7	-2,1	-23,5	-23,1
Resultat före extraordinära poster		12,1	17,1	16,9	11,8	24,5
Årets skattekostnad	5	-	-	-	-1,8	-2,4
ÅRETS RESULTAT		12,1	17,1	16,9	10,0	22,1

Finansieringsanalys (mnkr)

	NOT	KOMMUN 2016	BUDGET 2017	KOMMUN 2017	KONCERN 2016	KONCERN 2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		12,1	17,1	16,9	10,0	22,1
Justeringar för av- och nedskrivningar		28,3	30,7	28,6	59,1	59,3
Justering för övriga ej						
likviditetspåverkande poster	6	-0,3	0,0	-1,9	6,4	8,1
Ökning-/minskning+ exploateringsfastigheter	12	-	0,0	-0,3	-	-
Ökning-/minskning+ rörelsefordringar		-5,0	0,0	15,5	-13,1	20,8
Ökning+/minskning- rörelseskulder		29,3	0,0	-3,6	32,4	-2,9
Medel från den löpande verksamheten		64,4	47,8	55,2	94,8	107,4
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-59,3	-140,8	-47,4	-187,7	-151,8
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		1,7	0,0	2,5	-	0,7
Försäljning av exploateringsfastigheter		4,9		5,5	-	5,5
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0,0	-	-0,2	-	-0,2
Förvärv av aktier och andelar		-	-	-4,2	-	-4,2
Medel från investeringsverksamheten		-52,7	-140,8	-43,8	-187,7	-150,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån		0,0	7,0	0,0	97,0	108,0
Amortering av skuld		-20,0	0,0	0,0	-23,1	-1,5
Minskning av långfristiga fordringar		0,4	-	0,3	-	-
Medel från finansieringsverksamheten		-19,6	7,0	0,3	73,9	106,5
Årets kassaflöde		-7,9	-86,0	11,7	-19,0	63,9
Likvida medel vid årets början		100,8	92,9	92,9	151,7	132,7
Likvida medel vid årets slut		92,9	6,9	104,6	132,7	196,6

Balansräkning (mnkr)

	NOT	KOMMUN 2016	KOMMUN 2017	KONCERN 2016	KONCERN 2017
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Fastigheter och anläggningar	7	412,7	426,4	1 302,5	1 388,7
Inventarier	8	35,9	44,9	49,2	59,1
Aktier och andelar	9	20,2	24,4	6,3	10,5
Långfristiga fordringar	10	9,1	8,8	1,5	0,6
Goodwill	11	-	-	0,0	0,0
Andra immateriella tillgångar	11	2,7	2,6	2,7	2,6
Summa anläggningstillgångar		480,6	507,1	1 362,2	1 461,5
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Exploateringsfastigheter	12	14,0	4,4	14,0	4,4
Kortfristiga fordringar	13	67,8	52,3	100,5	79,8
Likvida medel	14	92,9	104,6	132,7	196,6
Summa omsättningstillgångar		174,7	161,3	247,2	280,8
SUMMA TILLGÅNGAR		655,3	668,4	1 609,4	1 742,3
Eget kapital och skulder					
Eget kapital					
Eget kapital	15	359,3	376,2	367,7	389,8
därav årets resultat		12,1	16,9	10,0	22,1
därav resultatutjämningsreserv		63,9	69,3	63,9	69,3
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner		9,8	9,5	9,8	9,5
Avsättningar för återställning av deponi		13,5	13,6	13,4	13,6
Avsättningar för uppskjuten skatt		-	-	27,0	29,8
Summa avsättningar	16	23,3	23,1	50,2	52,9
Långfristiga skulder					
Anläggningslån	17	130,0	130,0	983,7	1 090,1
Andra långfristiga skulder	18	-	-	8,0	12,3
Summa långfristiga skulder		130,0	130,0	991,7	1 102,4
Kortfristiga skulder	19	142,7	139,1	199,8	197,2
Summa skulder		296,0	292,2	1 241,7	1 352,5
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		655,3	668,4	1 609,4	1 742,3
STÄLLDA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Pensionsförpliktelser	20	177,3	171,0		
Löneskatt på pensionsförpliktelser	20	43,0	41,5		
Kommunalt förlustansvar för egnahem	21	0,4	0,2		
Övriga borgensförbindelser	21	924,6	1 038,0		
Beviljad checkräkningskredit		10,0	10,0		

Noter (mnkr)

	KOMMUN 2016	KOMMUN 2017	KONCERN 2016	KONCERN 2017
1. VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Intäkter enligt driftredovisning	209,3	210,6	331,4	328,6
Interna intäkter	-38,1	-38,4	-	-
Summa verksamhetens intäkter	171,2	172,2	331,4	328,6
2. VERKSAMHETENS KOSTNADER				
Kostnader enligt driftredovisning	823,3	860,3	891,2	916,3
Av- och nedskrivningar	-28,3	-28,6		
Internränta	-10,2	-7,8		
Interna kostnader	-38,1	-38,4		
Övriga kostnader	38,5	36,4		
Summa verksamhetens kostnader	785,2	821,9	891,2	916,3
I verksamhetens kostnader ingår leasingavgifter med Redovisning av leasingavgifter på ingångna avtal i tkr.	1,8	1,5	-	-
Årets leasingavgifter, maskiner och inventarier				
Framtida förfallobelopp 2017	1,5	-		
Framtida förfallobelopp 2018	1,3	1,3		
Framtida förfallobelopp 2019	-	1,1		
Framtida förfallobelopp 2020		0,5		
3. SKATTEINTÄKTER, GENERELLA STATSBI DRAG + UTJÄMNING				
Kommunala skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	508,8	531,1	508,8	531,1
Preliminär slutavräkning innevarande år	-2,0	-2,1	-2,0	-2,1
Summa Kommunala skatteintäkter	506,8	529,0	506,8	529,0
Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	142,0	146,9	142,0	146,9
Generella bidrag	0,0	9,1	0,0	9,1
Kostnadsutjämning	-2,4	0,4	-2,4	0,4
Kommunal fastighetsavgift	21,1	21,4	21,1	21,4
Regleringsavgift	-0,5	-0,1	-0,5	-0,1
LSS-utjämning	-13,9	-13,3	-13,9	-13,3
Summa generella statsbidrag och utjämning	146,3	164,4	146,3	164,4
4. FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Intäktsräntor	3,6	3,9	1,1	1,2
Aktieutdelning	0,0	0,0	-	-
Summa finansiella intäkter	3,6	3,9	1,1	1,2
Kostnadsräntor	2,3	2,1	23,5	23,1
Summa finansiella kostnader	2,3	2,1	23,5	23,1

Noter (mnkr)

	KOMMUN 2016	KOMMUN 2017	KONCERN 2016	KONCERN 2017
5. ÅRETS SKATTEKOSTNAD				
Aktuell skatt på årets resultat			-1,4	0,0
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver			0,5	-0,1
Uppskjuten skatt på koncernmässiga övervärden			-0,9	0,6
Uppskjuten skatt övrigt			-	-2,9
Summa skatt på årets resultat			-1,8	-2,4
6. EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER				
Nedskrivning av kundfordringar	1,0	-	1,2	-
Reavinst-/förlust vid försäljning av anläggningar	-1,2	-1,8	0,5	1,3
Förändring av avsättningar	-0,1	-0,1	1,0	3,7
Övrigt	-	-	3,7	3,1
Summa ej likviditetspåverkande poster	-0,3	-1,9	6,4	8,1
7. FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR				
Allmän markreserv				
Ingående anskaffningsvärde	63,9	75,1	64,1	75,3
Årets försäljningar	-	-1,7	-	-
Omklassificering	-1,7	-0,4	-1,7	-0,4
Nedskrivning av mark	-1,0	0,0	-1,0	0,0
Årets investeringar	13,9	0,7	13,9	0,7
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	75,1	73,7	75,3	75,6
Utgående bokfört värde	75,1	73,7	75,3	75,6
Verksamhetsfastigheter				
Ingående anskaffningsvärde	399,9	409,1	449,4	458,6
Årets försäljningar	-	-	-	-
Omklassificering	5,3	6,2	0,4	6,2
Årets investeringar	3,9	9,2	8,8	9,2
Utgående anskaffningsvärde	409,1	424,5	458,6	474,0
Ingående avskrivning	-199,5	-211,8	-218,8	-231,1
Årets försäljningar	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Årets avskrivning	-12,3	-12,4	-12,3	-12,1
Utgående avskrivningar	-211,8	-224,2	-231,1	-243,2
Utgående bokfört värde	197,3	200,3	227,5	230,8
Fastigheter för affärsverksamhet				
Ingående anskaffningsvärde	11,5	15,9	389,5	474,8
Årets försäljningar	-	-	-6,3	-12,0
Omklassificering	-	-	61,7	41,3
Årets investeringar	4,4	0,2	29,9	27,2
Utgående anskaffningsvärde	15,9	16,1	474,8	531,3
Ingående avskrivning	-5,8	-6,3	-154,6	-163,6
Årets försäljningar	-	-	6,3	11,9
Omklassificering	-	-	-	-
Årets avskrivning	-0,5	-0,6	-15,3	-17,5
Utgående avskrivningar	-6,3	-6,9	-163,6	-169,2
Utgående bokfört värde	9,6	9,2	311,2	362,1
Publika fastigheter				
Ingående anskaffningsvärde	144,5	158,3	150,5	172,0
Årets försäljningar	-	-	-	-
Utrangering	-	-	-	-
Omklassificering	1,0	5,7	6,3	100,1
Årets investeringar	12,8	6,9	15,2	12,1
Utgående anskaffningsvärde	158,3	170,9	172,0	284,2

Noter (mkr)

	KOMMUN 2016	KOMMUN 2017	KONCERN 2016	KONCERN 2017
Ingående avskrivning	-44,4	-49,1	-44,8	-49,7
Årets försäljningar	-	-	-	-
Utrangering	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Årets avskrivning	-4,7	-5,1	-4,9	-7,1
Utgående avskrivningar	-49,1	-54,2	-49,7	-56,8
Utgående bokfört värde	109,2	116,7	122,3	227,4
Bostadsfastigheter				
Ingående anskaffningsvärde	0,9	0,9	496,4	505,5
Årets försäljningar	-	-	-0,3	-3,0
Omklassificering	-	-	-4,9	8,2
Årets investeringar	-	-	14,3	-1,7
Utgående anskaffningsvärde	0,9	0,9	505,5	509,0
Ingående avskrivning	-0,8	-0,8	-93,8	-103,1
Årets försäljningar	-	-	0,1	0,7
Omklassificering	-	-	-	-
Årets avskrivning	-	-	-9,4	-9,8
Utgående avskrivningar	-0,8	-0,8	-103,1	-112,2
Utgående bokfört värde	0,1	0,1	402,4	396,8
Pågående investeringar				
Ingående anskaffningsvärde	16,5	21,4	135,7	163,8
Utrangering	-	-	-1,7	-1,5
Årets investeringar	13,4	13,4	115,8	-153,7
Omklassificering	-8,5	-8,4	-86,0	87,4
Utgående anskaffningsvärde	21,4	26,4	163,8	96,0
S:a fastigheter och anläggningar	412,7	426,4	1 302,5	1 388,7
8. MASKINER OCH INVENTARIER				
Fordon och maskiner				
Ingående anskaffningsvärde	21,9	22,4	21,9	22,4
Årets försäljningar	-	-	-	-
Utrangering	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Årets investeringar	0,5	0,1	0,5	0,1
Utgående anskaffningsvärde	22,4	22,5	22,4	22,5
Ingående avskrivning	-16,7	-18,0	-16,7	-18,0
Årets försäljningar	-	-	-	-
Utrangering	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	-
Årets avskrivning	-1,3	-1,2	-1,3	-1,3
Utgående avskrivningar	-18,0	-19,2	-18,0	-19,3
Utgående bokfört värde	4,4	3,3	4,4	3,2
Övriga inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	50,8	61,0	71,5	86,9
Årets försäljningar	-	-	-0,4	-0,8
Utrangering	-	-	-	-
Omklassificering	1,5	10,2	1,8	10,2
Årets investeringar	8,7	8,8	14,0	12,1
Utgående anskaffningsvärde	61,0	80,0	86,9	108,4

Noter (mnkr)

	KOMMUN 2016	KOMMUN 2017	KONCERN 2016	KONCERN 2017
Ingående avskrivning	-23,1	-31,3	-34,1	-43,9
Årets försäljningar	-	-	0,3	0,6
Utrangering	-	-	-	-
Omklassificering	-	-	-	0,3
Årets avskrivning	-8,2	-8,9	-10,1	-11,3
Utgående avskrivningar	-31,3	-40,2	-43,9	-54,3
Utgående bokfört värde	29,7	39,8	43,0	54,1
Pågående investeringar inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	1,3	1,8	1,3	1,8
Årets investeringar	1,7	8,1	1,7	8,1
Omklassificering	-1,2	-8,1	-1,2	-8,1
Utgående anskaffningsvärde	1,8	1,8	1,8	1,8
Summa inventarier	35,9	44,9	49,2	59,1
9. AKTIER OCH ANDELAR				
Bromölla Energi och Vatten AB	2,0	2,0		
AB BromöllaHem	7,9	7,9		
Bromölla Fritidscenter AB	5,0	5,0		
Skåne Blekinge Vattentjänst AB	-	-	1,0	1,0
Kristianstad Airport AB	1,3	1,3	1,3	1,3
Folkets Hus föreningen	0,1	0,1	0,1	0,1
Kommunassurans Syd	0,6	0,6	0,6	0,6
Kommuninvest ekonomisk förening	1,3	5,5	1,3	5,5
Kommuninvest ekonomisk förening, förlagslån	2,0	2,0	2,0	2,0
Summa aktier och andelar	20,2	24,4	6,3	10,5
10. LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR				
Bromölla Industristiftelse	4,6	4,3	-	-
Bromölla Fritidscenter AB	4,5	4,5	-	-
Uppskjuten skattefordran	-	-	-	0,1
HBV Förening	-	-	0,1	0,1
Förtida lösen ränteswap	-	-	1,4	0,4
Summa Långfristiga fordringar	9,1	8,8	1,5	0,6
11. IMMATERIELLA TILLGÅNGAR				
Goodwill				
Ingående anskaffningsvärde	-	-	58,4	58,4
Utgående anskaffningsvärde			58,4	58,4
Ingående avskrivning				
Justering nya redovisningsprinciper K3	-	-	-54,0	-58,4
Årets avskrivning	-	-	-4,4	-
Utgående avskrivningar	-	-	-58,4	-58,4
Summa Goodwill	-	-	0,0	0,0
Andra immateriella tillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	2,0	3,1	2,0	3,1
Omklassificering	1,1	0,0	1,1	0,0
Årets investeringar	0,0	0,2	0,0	0,2
Summa andra immateriella tillgångar	3,1	3,3	3,1	3,3
Ingående avskrivning	-0,1	-0,4	-0,1	-0,4
Årets avskrivning	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Utgående avskrivningar	-0,4	-0,7	-0,4	-0,7
Summa immateriella tillgångar	2,7	2,6	2,7	2,6

Noter (mnkr)

	KOMMUN 2016	KOMMUN 2017	KONCERN 2016	KONCERN 2017
12. EXPLOATERINGSFASTIGHETER				
Ingående balans	16,8	14,0	16,8	14,0
Omklassificering	2,5	-5,3	2,5	-5,3
Nedskrivning	-	0,0	-0,4	0,0
Årets investeringar	-	0,3	-	0,3
Försäljning	-5,3	-4,6	-4,9	-4,6
Summa Exploateringsfastigheter	14,0	4,4	14,0	4,4
13. KORTFRISTIGA FORDRINGAR				
Kundfordringar	7,6	6,8	19,2	19,0
Div kortfristiga fordringar	28,3	25,3	37,8	18,7
Förutbetalda kostnader	1,9	1,6	7,1	20,4
Upplupna intäkter	30,0	18,6	36,4	21,7
Upplupna skatteintäkter	-	-	-	-
Summa Kortfristiga fordringar	67,8	52,3	100,5	79,8
14. LIKVIDA MEDEL				
Plusgiro	16,3	17,7	16,3	48,5
Bankmedel	76,6	86,9	116,4	148,1
Summa likvida medel	92,9	104,6	132,7	196,6
15. EGET KAPITAL				
IB eget kapital	347,2	359,3	357,7	367,7
-årets resultat	12,1	16,9	10,0	22,1
UB eget kapital	359,3	376,2	367,7	389,8
16. AVSÄTTNINGAR				
Avsättningar till pensioner				
Avsatt till pensioner exkl ÖK-SAP	5,5	5,5	5,5	5,5
Avsatt till ÖK-SAP	2,4	2,2	2,4	2,2
Särskild löneskatt	1,9	1,8	1,9	1,8
Summa avsättningar till pensioner	9,8	9,5	9,8	9,5
Antal pensionsförpliktelser till förtroendevalda	4	4		
Antal personer med särskild överenskommelse	1	1		
Övriga avsättningar				
Avsättning för uppskjuten skatt	-	-	27,0	29,8
Avsättningar återställande av deponi	13,5	13,6	13,4	13,6
Summa övriga avsättningar	13,5	13,6	40,4	43,4
Summa avsättningar	23,3	23,1	50,2	52,9
KPA:s överskottsfond				
Ingående kapital	0,0	2,4		
Utgående kapital	2,4	3,5		
17. LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Låneskuld				
Ingående låneskuld	150,0	130,0	909,8	983,7
Förändring korta skulder	-	-	-	-
Nyupplåning under året	-	-	97,0	108,0
Årets amorteringar	-20,0	0,0	-23,1	-1,6
Summa Långfristiga skulder	130,0	130,0	983,7	1 090,1
18. ANDRA LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Förutbetalda anslutningsintäkter VA	-	-	8,0	12,3
Summa Andra långfristiga skulder	0,0	0,0	8,0	12,3
Summa Långfristiga skulder	130,0	130,0	991,7	1102,4

Noter (mnkr)

	KOMMUN 2016	KOMMUN 2017	KONCERN 2016	KONCERN 2017
Kreditgivare				
SEB	-	-	-	-
Stadshypotek	-	-	-	-
Kommuninvest	130,0	130,0	983,7	0,0
Summa Lånegivare	130,0	130,0	983,7	0,0
Låneskuldens struktur 1 - Lånelängd				
Andel rörliga lån				
Andelen som förfaller inom 1 år				
Andel lån på mellan 1-5 år	100 %	100 %		
Andel lån på mellan 6-10 år				
Summa	100 %	100 %		
19. KORTFRISTIGA SKULDER				
Leverantörsskulder	51,8	50,1	69,9	62,9
Semesterlöneskuld	24,9	26,0	29,4	30,3
Upplupna pensionskostn. Individuell del	14,5	15,3	16,7	17,7
Upplupen särskild löneskatt på pensioner	3,5	3,6	4,1	4,6
Förutbetalda intäkter	5,5	11,1	12,9	20,9
Upplupna kostnader	16,8	9,5	33,7	39,2
Övriga kortfristiga skulder	25,7*	23,5**	33,1	21,6
Summa Kortfristiga skulder	142,7	139,1	199,8	197,2
* I Övriga kortfristiga skulder för 2016 ingår 6,9 mnkr såsom periodisering av Tillfälligt bidrag för hantering av den rådande flyktingsituationen.				
** I Övriga kortfristiga skulder för 2017 ingår 2,5 mnkr såsom periodisering av Statsbidraget för ökat bostadsbyggande.				
20. ANSVARSFÖRBINDELSE FÖR PENSIONER				
Ingående avsättning	185,7	177,3		
Pensionsutbetalningar	-9,1	-8,9		
Ränte- och basbeloppsuppräkringar	2,8	5,3		
Förändringar i löneskatt	0,0	0,0		
Sänkning av diskonteringsränta	0,0	0,0		
Aktualisering	0,0	0,0		
Bromsen	0,0	0,0		
Försäkring IPR	0,0	0,0		
Övrigt	-2,1	-2,7		
Utgående avsättning exkl. löneskatt	177,3	171,0		
Löneskatt	43,0	41,5		
Utgående avsättning inkl. löneskatt	220,3	212,5		
Aktualiseringsgrad	96 %	97 %		
21. BORGENSÅTAGANDE				
Egna hem och småhus				
SBAB	0,4	0,2	0,4	0,0
Summa egna hem och småhus	0,4	0,2	0,4	0,0
Kommunägda företag:				
AB BromöllaHem	384,3	460,7		
Bromölla Fritidscenter AB	107,0	117,0		
Bromölla Energi och Vatten AB	344,4	364,4		
Bromölla Fjärrvärme AB	18,0	18,0		
Summa kommunägda företag	853,7	960,1	0,0	0,0
Fastighets AB Ivö Strand	0,0	0,0		
Föreningar	0,9	0,9		
Övriga	70,0	77,0		
Summa totala borgensåtagande	925,0	1038,2	0,4	0,0

Bromölla kommun har i juli 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 284 kommuner som per 2017-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Bromölla kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 483 929 484 kronor och totala tillgångar till 349 243 746 321 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 132 455 917 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 159 024 131 kronor.

Redovisningsprinciper

Rekommendationer

Kommunen följer i allt väsentligt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer. De rekommendationer som inte följdes var:

- 10.2 om avsättningar och ansvarsförbindelser. Det är framför allt avsättning till sluttäckning av deponin på Åsen som inte är tillräckligt hög. Extra avsättning gjordes dock under året. Någon nuvärdesberäkning gjordes inte av kommunen, men Länsstyrelsen krävde i sitt tillstånd en garanti på 18,3 mkr. Kommunens avsättning den 31/12 utgör ca 74,3 % av Länsstyrelsens krav.
- SKL tolkning av hur hantering av statsbidraget för ökat bostadsbyggandet, den så kallade byggbonusen, innebär att bidraget får användas utifrån kommunens egna prioriteringar samt att det skall intäktsbokföras på det år som den utbetalas. I december 2017 erhöll Bromölla kommun 2,5 mkr i bidrag för detta. För att uppnå matchning mellan intäkten och kostnader väljer dock Bromölla kommun att periodisera beloppet till 2018.

Leasing

Rådet för kommunal redovisning tog i sin rekommendation nr 13.2 upp frågan hur leasingavtal skall klassificeras. Man skall fr.o.m. 1 januari 2003 skilja på finansiella och operationella leasingavtal. Avtal som ingåtts före rekommendationens ikraft-trädande får dock klassificeras som operationella. En kartläggning av samtliga leasingavtal gjordes och sedan 2003 har endast ett fåtal finansiella leasingavtal ingåtts och då till ett obetydligt värde. Dessa har därför klassificerats som operationell leasing med hänsyn till dess värde. Inga hyresavtal är klassificerade som finansiella leasingavtal eftersom avtalsperioderna är kortare än objektens livslängd och inga ekonomiska risker eller fördelar är avtalade mellan leasegivaren och leasetagaren.

Pensionsskuld

Kommunen använder sig av KPA för beräkning av pensionsskulden. Kommunens skuld till de anställda i form av pensionsutfästelser intjänade fr.o.m. 1998 bokfördes som en kortfristig skuld avseende den individuella delen och därtill tillhörande löneskatt. Kommunen betalar ut hela den individuella delen. Delen som tas upp som kortfristig skuld avser 2017 och betalas ut under våren 2018. Garanti- och efterlevandepension samt pensioner till personer som inte ingår i det nya pensionssystemet bokfördes som avsättning. Pensionsskulden intjänad före 1998 redovisades som en ansvarsförbindelse enligt den kommunala redovisningslagen.

Förtroendevalda har rätt till skäligen ersättning för förlorad tjänstepension. Pensionsersättningen är 3,5 % och beräknas på den sammanlagda ersättningen för förlorad arbetsförtjänst. Pensionsersättningen betalas en gång per år till en traditionell tjänstepensionsförsäkring i KPA Pensionsförsäkring AB. Förtroendevald som har uppdrag som motsvarar mer än 40 % tjänst följer det pensionsreglemente som gällde vid hans/hennes tillträdesdag. Fram till den 31 december 2010 omfattade det enbart kommunalrådet. Mellan åren 2011 och 2014 omfattades även oppositionsråd av detta reglemente.

Semesterlöneskuld

De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar, semesterdagar, flexitid och okompenserad övertid bokfördes som kortfristig skuld. Semesterlöneskuldens förändring under 2017 bokfördes bland verksamhetens kostnader.

Anläggningstillgångar

I balansräkningen togs anläggningstillgångarna upp till anskaffningsvärdet, (utgiften minus investeringsbidrag) med avdrag för planerliga avskrivningar.

Exploateringstillgångar

Omklassificering gjordes från anläggningstillgång till omsättningstillgång i samband med att exploatering påbörjats.

Lokalkostnader

Under 2005 infördes internprissättning. Det innebär att budget och beräknat utfall för lokalkostnaderna fördelas ut på respektive lokalanvändare. Avsikten med internprissättningen var att kostnaderna skulle belasta verksamheten och visa den verkliga kostnaden.

Internränta

För 2017 användes SKL:s föreslagna ränta på 1,75 %.

Avskrivningar

Linjär avskrivningsmetod tillämpas på anskaffningsvärdet. I anskaffningsvärdet ingår inga räntor. Principerna för avskrivningstider är 3 år för datorer, övriga inventarier 3-10 år, maskiner 10-20 år och fastigheter 10-50 år och görs efter bedömning av tillgångarnas nyttjandeperiod. Viss vägledning finns i SKL:s förslag till avskrivningstider. Gränsvärdet för aktivering är 20 tkr, undantag görs för datorer och möbler. Vissa anläggningstyper fick fr.o.m. 1997 förändrade avskrivningstider. De anläggningar som aktiverades före 1997 ligger kvar med de tidigare avskrivningstiderna. Kapitalkostnadsberäkningen påbörjades vid den tidpunkt anläggningen aktiverades i anläggningsregistret. Kapitalkostnaderna består av avskrivningar på anskaffningsvärdet samt ränta på bokfört värde.

Lånekostnader

Samtliga lånekostnader belastade resultatet den period de hänför sig till. Inga lånekostnader aktiverades i anskaffningsvärdet.

Personalkostnader

Varje verksamhetsberättelse börjar med en ekonomisk sammanställning. I begreppet personalkostnader ingår lön, kostnadsersättningar, sociala avgifter och pensionskostnader. Personalsociala kostnader ingår inte i personalkostnaderna.

Kundfordringar

Från och med 2005 gjordes en schablonmässig nedskrivning av kundfordringar. Nedskrivning skedde med 40 % på kundfordringar som är äldre än 45 dagar.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation nummer 4:2 från Rådet för kommunal redovisning.

Övrigt

Sociala avgifter bokfördes i form av procentuella pålägg i samband med löne-redovisningen. Pålägg skedde enligt uppgifter från kommunförbundet.

Ändring av redovisningsprincip gjordes under den senaste 15-årsperioden vid två tillfällen.

- 2000 ändrades redovisningen av skatteintäkter vilket påverkade resultatet positivt med 7,8 mnkr. Samma år korrigerades beräkningen av löneskatt på pensioner för åren 1998 och 1999 vilket påverkade resultatet negativt med 2,8 mnkr.
- 2003 ändrade Bromölla kommun redovisningsprincip för redovisning av timlöner, översättning och övertidsersättning etc. vilket påverkade resultatet negativt med 2,3 mnkr. Från och med 2003 redovisas timlöner, översättning och övertidsersättning etc. på det år det är intjänat i motsats till tidigare år då den redovisades det år den utbetalades.

Resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige beslutade 2013-12-16, § 211 att avsätta medel till en resultatutjämningsreserv. Per den 1 januari 2013 avsattes 51,3 mnkr. För 2013 medgav resultatet en avsättning på 11,2 mnkr. Dock fastställde kommunfullmäktige ett tak på reservens storlek till 10 % av årets skatteintäkter och generella statsbidrag. Detta innebar ett tak på 58,3 mnkr varför avsättningen blev 7 mnkr och därmed var reserven fylld för det året.

För år 2014 blev taket 59,5 mnkr och resultatet medgav en avsättning på 3,7 mnkr. Avsättningen gjordes därav på 1,2 mnkr.

För år 2015 gjordes ingen avsättning till resultatutjämningsreserven då resultatet ej medgav det.

För år 2016 blev taket 65,3 mnkr och resultatet medgav en avsättning på 5,6 mnkr. Avsättningen gjordes därav på 4,4 mnkr.

För 2017 blir taket 69,3 mnkr och resultatet medger en avsättning på 8,2 mnkr. Avsättningen görs därför på 5,4 mnkr.

Begreppsförklaringar

Anläggningskapital

Anläggningstillgångar minus avsättningar och långfristiga skulder. Anger hur stor del av det egna kapitalet som är bundet i anläggningar.

Balansräkning

Visar kommunens ekonomiska ställning, tillgångar, skulder och eget kapital, vid en viss tidpunkt.

Eget kapital

Den del av kommunens totala tillgångar som är finansierad med egna medel, kan delas in i anläggningskapital och rörelsekapital.

Finansieringsanalys

Visar hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet m.m. har påverkat rörelsekapitalet.

Finansnetto

Finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Interimsfordring

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, utgör en omsättningstillgång.

Interimsskuld

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, utgör en kortfristig skuld.

Kapitalkostnad

Intern ränta och avskrivning.

Kortfristig skuld

Skulder som förfaller till betalning inom ett år.

Självfinansieringsgrad

Är ett mått på hur stor del av årets anskaffning som kunnat finansieras med under året internt tillförda medel. Självfinansieringsgraden bör ligga i närheten av 100 %.

Balanslikviditet

Balanslikviditeten ger en bild av relationen mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Likviditet

Betalningsberedskap, förmåga att infria betalningsförpliktelser.

Personalkostnad

Löner plus arbetsgivaravgifter.

Resultaträkning

Visar hur årets resultat, förändringen av det egna kapitalet, under året har uppkommit.

Rörelsekapital

Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder. Förhållandet mellan rörelsekapitalet och kommunens externa utgifter är ett mått på betalningsberedskapen.

Skuldsättningsgrad

Skulder i förhållande till totala tillgångar.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar, ett mått på kapitalstyrkan.

Bromölla kommun

Bromölla kommun · Besöksadress: Kommunhuset, Storgatan 48 · Postadress: Box 18, 295 21 Bromölla
Tel: 0456-82 20 00 · Fax: 0456-82 22 00 · E-post: kommunstyrelsen@bromolla.se · Webbplats: www.bromolla.se

www.bromolla.se